

Azərbaycanın İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyi başlayır

Ölkəmizin prioritetləri və planları bəllidir

CHAIRMAN

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına 2023-cü ildə sədrlik rəsmən Azərbaycana keçib. Təşkilatın strategiya və proqramlarının uğurla icra olunması, habelə "İƏT-2025" baxışlarının irəlilədirilməsi, iqtisadiyyat, enerji, nəqliyyat, gömrük, sərhəd-keçid məntəqələri, ədliyyə, turizm və səhiyyə sahələrində bir sıra yüksək səviyyəli görüşlərin keçirilməsi Azərbaycanın sədrlik dönməsində diqqət yetirəcəyi məsələlər olacaq.

İqtisadi əməkdaşlığa xidmət edən regional birlik

Xatırladaq ki, İƏT hökumətlərarası təşkilat kimi, 1985-ci ildə Türkiyə, İran və Pakistan arasında iqtisadi, texniki və mədəni əməkdaşlığı möhkəmləndirmək məqsədilə yaradılıb. İƏT 1964-1979-cu illərdə fəaliyyət göstərmiş Regional Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının da-

vamçısı hesab olunur. Təşkilatın əsas məqsədləri üzv dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, onların davamlı iqtisadi inkişafının təmin edilməsi, iqtisadiyyatın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyası, nəqliyyat və kommunikasiya sisteminin inkişaf etdirilməsi, iqtisadiyyatın və ticarətin liberallaşdırılması və regiondaxili ticarətin təşviqi, İƏT regionunun maddi sərvətlərinin səmərəli istifadəsindən ibarətdir.

Azərbaycan İƏT Nazirlər Şurasının 28 noyabr 1992-ci ildə İslamabadda keçirilmiş növbədənkonar iclası zamanı təşkilatın üzvlüyünə qəbul edilib. Həmin gün Azərbaycanla yanaşı, daha 5 digər ölkə - Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkmənistan və Tacikistan da təşkilata daxil olublar. İƏT-in bu genişlənməsi hazırda "İƏT Günü" kimi qeyd olunur. Genişləndən sonra İƏT Avrasiya da əhəmiyyətli bir regional birliyə çevrilib və nüfuzlu beynəlxalq təşkilat kimi təşəkkül tapmağa başlayıb.

İƏT həm də artıq həllini tapmış Qarabağ məsələsində hər zaman Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini müdafiə edib. Təşkilatın 2021-ci il martın 4-də keçirilən XIV onlayn Zirvə toplantısında isə çıxış edən dost və qardaş Türkiyə, Pakistan dövlətlərinin liderləri, o cümlədən təşkilatın Baş katibi Prezident İlham Əliyevi qələbə münasibətilə təbrik etmişdilər.

Həmin Zirvə toplantısında İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Araşdırma Mərkəzinin Nizamnaməsi də imzalanmışdır. Xatırladaq ki, Bakıda bu mərkəzin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü olub. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı demişdir: "Biz Azərbaycanın mərhum Prezidenti Heydər Əliyevin təşəbbüsünü dəstəklədiklərinə görə üzv dövlətlərə minnətdən və Azərbaycanda yerləşəcək mərkəzin səmərəli fəaliyyəti üçün ölmizdən gələnə edəcəyik".

→ 3

Azərbaycan 34 pillə irəliləyib

Azərbaycan Kibertəhlükəsizlik Təşkilatları Assosiasiyasının (AKTA) fəaliyyət istiqamətlərindən biri də kibertəhlükəsizlik sahəsində mövcud olan beynəlxalq reyting və hesabatlarda Azərbaycan Respublikasının mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılmasına dair çoxtərəfli dəstəyin verilməsidir. Bu istiqamətdə zəruri fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi və nəticədə əldə olunan uğurlar xüsusi önəmə malikdir.

→ 6

Susadan dünyaya...

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın ötən illik fəaliyyəti işğaldan azad olunmuş bölgələrin quruculuğundan dünyadakı humanitar problemlərin həllinə qədər böyük silsilə təşkil edir

Ötən il Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycanın hər tərəfli inkişafı üçün çoxşaxəli fəaliyyət göstərmiş. Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin xronikasından da məlum olduğu kimi, həyata keçirilən bütün işlər Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü inkişaf strategiyasının gerçəkləşməsinə, Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərini daha da möhkəmlənməsinə, ümumiyyətlə, dövlətimizin və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə şərafli xidməti özündə əks etdirir.

→ 2

Erməni cinayətləri global hüquq müstəvisində obyektiv qiymətini almalıdır

Azərbaycanın Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim etdiyi iddia sənədi minlərlə səhifəlik dəlillərə əsaslanır

30 illik erməni işğal nəticəsində Azərbaycan tərəfinə dəymiş ziyanın ödənilməsi, reallaşdırılan cinayət əməllərinə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi vacibdir. Bu baxımdan Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə müraciət edilməsi ilə dəymiş ziyanın ödənilməsi üçün Azərbaycanın haqlı iddiası ortaya qoyulur. Ümid edirik ki, bu, Ermənistanın vandalizminə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi ilə nəticələnər.

→ 5

Məkr və korrupsiya yuvası

Avropa Parlamenti növbəti dəfə Azərbaycana qarşı riyakar siyasətini nümayiş etdirdi

Ermənistan Praqa və Soçidə keçirilən görüşlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyıb. Sözügedən görüşlər sayəsində regionda sülhə gəlmək üçün xeyli müsbət irəliləyişlər əldə olunub. Lakin Ermənistanın və bəzi xarici məkrli qüvvələrin söyləri nəticəsində barışa vurulan müəyyən zər-

bələr bölgədə vəziyyəti yenidən həssaslaşdırıb. Belə bir məqamda Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı böhtan xarakterli qərəzli qətnamə qəbul etməsi, ölü "Madrid prinsipləri"ni istinad etməsi sülhə zərbə vurur, Ermənistanda revanşistləri ruhlandırır.

→ 6

AÇG-nin indi də təbii qaz potensialı öyrənilir

"Şahdəniz"də isə yeni ehtiyatların axtarışı davam edir

Təbiət xalqımıza elə zəngin bir sərvət bəxş edib ki, neft yataqlarından eyni zamanda səmt qazı, qaz yataqlarından isə yüksək keyfiyyətli neft bərabər olan kondensat da çıxarılır. Məşhur "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarını götürək. Bu nəhəng neft yataqları blokundan həmçinin səmt qazı əldə olunur. İndiyədək AÇG-dən milyonlarla kubmetr mavi yanacaq hasil edilib ki, onun da böyük hissəsi təmənənsiz olaraq Azərbaycan dövlətinə təhvil verilib. Yeni AÇG-nin səmt qazı Səngəçal terminalından SOCAR-a məxsus kəmərlə "Azəriqaz" sistemində ötürülür.

→ 9

Aksiya iştirakçıları tələbləri yerinə yetirilənə kimi mübarizəni davam etdirməkdə ısrarlıdırlar

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində biabırasına məğlubiyyətdən, imzaladığı təslim aktından, qırğın verdiyi insanlarnın ruhundan utanmayan Ermənistan rəhbərliyi sülh sazişini yubarmaqla, guya, yeni güclər əldə etməklə müharibəyə can atmaq istəyir. Bunu Azərbaycan tərəfi də yaxşı bilir. Lakin bütün bu xəyalı söhbətlərin nəticə verməyəcəyini dəfələrlə bəyan edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev problemin nə bu tərəfdən, nə o tərəfdən insan itkisi olmadan, sülh yolu ilə həll edilməsinə çalışır. Ancaq bunu Ermənistan hakimiyyəti anlamımaq istəmir, anlaşı da, kimsə təsirindən boyunardına vurur.

→ 5

◆ İlin uğurlu yekunları

Azərbaycan hər yeni ilə böyük nailiyyətlərlə qədəm qoyur. Bu baxımdan 2022-ci il də ölkəmizin iqtisadi, siyasi, hərbi sferada daha da qüdrətlənməsi, diplomatik müstəvidə öz mövqelərini gücləndirməsi baxımından əlamətdar oldu.

Ümumiyyətlə, ötən illər ərzində dövlət başçısı İlham Əliyevin yürütdüyü hərtərəfli və inkişaf strategiyasına əsaslanan siyasət sayəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən güclü və beynəlxalq arenada sözünə keçən ölkəsinə, eləcə də dünyanın enerji qovşağına çevrilib. Bu gün dünyada baş verən müharibələrin, pandemiyaların, digər siyasi, iqtisadi böhranların fonunda Azərbaycan dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı, artan dünyəvi nüfuzu ilə diqqət çəkir.

O da realıqdır ki, Azərbaycan Vətən müharibəsində qazandıqı parlaq zəfər sayəsində bütün sahələr üzrə hər ötən gün daha da yüksək zirvələr fəth edir. Qələbədən ötən ikillik qısa zaman kəsiyində ölkəmizin nailiyyətləri birə-beş artıb. Təbii ki, nail olduğumuz bütün bu müvəffəqiyyətlər birbaşa Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi düzgün və məqsədyönlü siyasətə dayanır. Əlbəttə ki, hər birimiz də ölkə vətəndaşı olaraq dövlətimizin rifahına xidmət edən bu inkişaf strategiyasına öz töhfəmizi verməli, vətəndaşlıq borcumuzu layiqincə yerinə yetirməliyik. Bu baxımdan hər zaman milli mənafelemizə naminə yorulmaz fəaliyyət göstərən və xalqımızın böyük etimadını və sevgisini qazanmış Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın ötən il həyata keçirdiyi işlər ön mükəmməl rənkəndir.

"Ağalı kəndi. Zəfər rəmzi, Süll rəmzi"

2022-ci ildə də Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran milli məsələ işğaldan azad etdiyi əraziləri yenidən quraraq keçmiş məcburi köçkünləri öz yurdlarına qaytarmaq oldu. Dövlət başçısı İlham Əliyevin şəxsi nəzarəti və diqqəti altında böyük sürət və yüksək keyfiyyətlə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə aparılan quruculuq və bərpa işləri sayəsində artıq ötən ildən böyük qayıdışa uğurlu start verilib. Zəngilanın "ağillı kənd" konsepsiyası əsasında yenidən qurulan Ağalı kəndinin sakinləri öz yurdlarına qayıdıblar.

Ötən il mayın 27-də - Müstəqillik Günü ərəfəsində Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə "ağillı kənd" layihəsinin birinci mərhələsi üzrə açılış mərasimi keçirildi. Ağalı kəndinin mərkəzi meydanında otuz ilə yaxın müddətdə işğal altında qalan özəli torpaqlarda süllün əbədi gerçəkləşdirilməsini təcəssüm etdirən göyərçin abidə-fövvarə kompleksini dövlət başçısı İlham Əliyev tərəfindən işə salındı.

Xalqımız bu tarixi anları Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın "Ağalı kəndi. Zəfər rəmzi, Süll rəmzi" başlığı ilə rəsmi instaqram səhifəsindən paylaşdığı videodan gördük, qürurlandıq. Eləcə də birinci xanımın "Ağalı kənd sakinləri üçün isti təndir çörəyi. Allah hər evə, hər ocağa bol ruzi-bərəkət nəsib etsin!" deyə paylaşdığı foto Azərbaycan dövlətinin bu yerlərə əbədi həyatı, xoşbəxtliyi qaytarmasına rəmzi işarə oldu.

Şuşadan dünyaya...

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın ötən ilki fəaliyyəti işğaldan azad olunmuş bölgələrin quruculuğundan dünyadakı humanitar problemlərin həllinə qədər böyük silsilə təşkil edir

Avqustun 26-da Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram səhifəsində azərbaycanlıların Laçına qayıdışı ilə bağlı, həmçinin sentyabrın 21-də "Ay Laçın, Can Laçın 21.09.22" adlı video paylaşaraq sevincini bölüşdü.

Vətən müharibəsindən dərhal sonra qalib lider İlham Əliyev işğaldan azad olunan ərazilərimizə mütəmədli səfərlər gerçəkləşdirərək o yerlərdə sosial-iqtisadi obyektlərin bünövrələrini qoyur, həyata keçirilən işlərlə tanış olur. Bu səfərlərin hər birində Mehriban xanım Əliyevanın da iştirak etməsi Birinci vitse-prezidentin tarixi ərazilərimizin bərpası və keçmiş məcburi köçkün vətəndaşlarımızın tezliklə öz dədə-baba yurdlarına qaytarılmasına göstərdiyi həssas münasibəti təzahür etdirir.

Eləcə də ötən il Mehriban Əliyeva dövlət başçısı ilə birgə Şuşaya, Ağdama, Zəngilana, Füzuliyə və digər işğaldan azad olunan ərazilərimizə yollanıb, o yerlərdən müxtəlif paylaşım edib.

Böyük qayıdışa dəstək

30 il ərzində Ermənistan işğal altında saxladığı Azərbaycan torpaqlarında talançılıqla məşğul olub, yurdlarımızı viranəyə çevirib, tarixi, dini, mədəni irsimizi məhv edib, ekologiyamıza qarşı terror həyata keçirib. İşğaldan azad edildikdən sonra Qarabağa və Şərqi Zəngəzura qalib komandan İlham Əliyevlə birgə səfərlərə gədən Mehriban Əliyevanın dağıdılmış ərazilərimizlə bağlı çəkib paylaşdığı videogörüntülər erməni barbarlığını dünyaya tanıdan ən vacib faktlardandır.

Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi altında Heydər Əliyev Fondu Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçəldilməsi, xüsusilə də xalqımızın o yerlərdə erməni barbarları tə-

rəfindən dağıdılan tarixi, mədəni, dini irsinin bərpası istiqamətində mühüm fəaliyyət göstərir. Hələ 2020-ci il dekabrın 8-də Birinci vitse-prezident rəsmi instaqram səhifəsindəki paylaşımından duyduğunu ki, Heydər Əliyev Fondu qədim Qarabağ torpağında Azərbaycan xalqının milli sərəvəti olan dini abidələrimizin, məscidlərimizin bərpası üzrə layihəyə başlayır. Hazırda fond tərəfindən işğaldan azad edilən bölgələrimizdəki bütün tarixi, mədəni, dini abidələrimiz bərpa olunaraq əvvəllik görkəminə qayıtarlır.

Heydər Əliyev Fondu Şuşada da quruculuq və bərpa işləri gerçəkləşdirərək şəhərin bərpasına öz sənətkarlığının töhfələrini verir. Fond Şuşada Saatlı, Yuxarı Gövhər ağa və Aşağı Gövhər ağa məscidlərinin bərpası ilə bağlı işlərə də start verilib.

Mədəniyyət paytaxtımızda bərpası həyata keçirilən binalardan biri də milli memarlıq ənənələrini özündə əks etdirən Şirin su hamamıdır. Məşhur tarzən, bəstəkar və Azərbaycan tarını təkmilləşdirən sənətkar Sadıqcanın vaxtilə Şuşada yaşadığı ev də yenidən qurulur. Şuşadakı mühüm mədəni-tarixi memarlıq abidələrindən olan Mehmandarovların malikanə kompleksində də tikinti işləri aparılır.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın tapşırığına əsasən, Heydər Əliyev Fondu Qarabağ bölgəsində tarixən var olan mədəni ənənələrimizi də bərpa edir. 32 ildən sonra, 2021-ci il mayın 12-13-də Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Şuşada, Cıdır düzündə fond tərəfindən təşkil olunan "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı, həmin il avqustun 30-da illərdən sonra yenidən Şuşada təşkil olunan Vaqif Poesiya Gününün keçirilməsi, Türkiyənin mühüm tədbirlər bunun əyani təza-

hürüdür. Ötən il də sözügedən tədbirlər böyük coşğu ilə qeyd edildi. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şuşada V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalının açılışında iştirak etdilər.

Xarici səfərlər, beynəlxalq əlaqələrə töhfələr

Azərbaycan hər ötən il beynəlxalq əlaqələrini daha da genişləndirir, diplomatik əməkdaşlığını daha da dərinləşdirir. Bu mənada Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın ötən il gerçəkləşdiriyi xarici səfərlər, eləcə də Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi görüşlər böyük əhəmiyyətə malikdir. Ötən il martın 10-da Böyük Britaniyanın Baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Baronessa Emma Nikolson ilə görüşən Mehriban Əliyeva Azərbaycanla Böyük Britaniya arasında bir çox sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi məsələlərini müzakirə edib.

Aprəlin 20-də birinci xanım Mehriban Əliyevanın Qırğız Respublikasının birinci xanımı Ayqul Japarova, mayın 18-də Litva Respublikasının birinci xanımı Diana Nausediene ilə görüşləri olub. Ötən il Prezident İlham Əliyevlə birgə Somərqənddə səfərdə olan Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Özbəkistanın birinci xanımı Ziraotxon Mirziyoyeva ilə də görüşü olub.

Dekabrın 14-də Türkmənbaşı şəhərində Azərbaycan, Türkiyə və Türkmənistan Dövlət Başçıları Birinci Üçtərəfli Zirvə Görüşü çərçivəsində Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva, Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədrinin xanımı Oqulqereq Berdiməhmedova, Türkiyənin birinci xanımı Əminə Ərdöğanin təza-

viri və dekorativ sənət əsərlərinin ibarət sərgilərlə tanış olublar.

Noyabrın 13-də Mehriban Əliyevanın İstanbulda baş verən partiyası notisiyində insanların həlak olması ilə bağlı Türkiyənin birinci xanımı Əminə Ərdöğana başsağlığı verməsi bir daha Azərbaycan Türkiyə qarşılıqlı münasibətilə bağlı, dar gündə də birlikdə olmasının əyani göstəricisi idi.

Xalqla bərabər

Ötən il dövlətlərlə işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərlər edən Mehriban Əliyeva bununla bağlı özünün rəsmi instaqram səhifəsində paylaşım edib. Eləcə də may ayının 10-da - Ümummilli Lider Heydər Əliyevin doğum günündə dövlət başçısı İlham Əliyevlə birgə Şuşaya səfərə gələn Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram səhifəsində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 80 illiyi, Xalq artisti Əlibaba Məmmədovun vəfatı ilə əlaqədar rəsmi instaqram səhifəsində paylaşım edərək başsağlığı verib.

Bövlüşülən sevinc

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva, "Doğum gününüz mübarək, cənab Prezident! Uca Allah Sizi və Azərbaycan xalqını qorusun!" deyə Prezident İlham Əliyevin doğum günü münasibətilə rəsmi instaqram səhifəsində paylaşım edib.

Mehriban Əliyeva ötən il ailəsində yaşanan xoş gün, oğlu Heydər Əliyevin toyu ilə bağlı da instaqram səhifəsində paylaşım edərək sevincini xalqımızla bölüşüb.

Avqustun 24-də doğum günü olan Mehriban Əliyevaya sayısız təbriklər ünvanlandı. Rəsmi instaqram səhifəsində Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva ad günü münasibətilə onu təbrik edənlərlə təşəkkürünü bildirdi.

Azərbaycanın inkişafı naminə çoxşaxəli fəaliyyət göstərən Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva idman sahəsinə də xüsusi diqqət göstərir. Birinci xanımın ötən il Türkiyənin Konya şəhərində keçir-

rilən V İslam Həmrəyliyi Oyunlarının açılış mərasimində iştirakı, rəsmi instaqram səhifəsində bununla bağlı paylaşımını, İslamiadada qalib gələn idmançılarımızı təbrik etməsi bunun əyani təcəssümüdür. "Qarabağ" Futbol Klubunun "Nant" üzərində möhtəşəm qələbəsi, İtaliyanın Sardinya şəhərində keçirilən şahmat üzrə gənclər arasında dünya çempionatında qızıl medallara qazanan şahmatçılarımızın uğurları da Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərəfindən yüksək dəyərləndirildi, bunlarla bağlı xüsusi paylaşım edib.

Birinci xanımın ötən il dövlət başçısı ilə birgə Qobustana səfər zamanı "Diri Baba" türbəsinə, Şokidən, İsmayilliyə səfər zamanı Basqal qəsəbəsindən maraqlı video və fotolar paylaşması həm də bu bölgələrimizdə görülən işləri bir daha nümayiş etdirdi.

İctimai fəaliyyətin əsas prioriteti

Sosial məsələlər Heydər Əliyev Fondunun ictimai fəaliyyətinin əsas prioritetləri sırasındadır. Bu önəmli ötən il də müvəffəqiyyətlə davam etdirilib.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bakının Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində yeni inşa edilən Tədris və Xidmət Kompleksinin Prezident İlham Əliyev və Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə ötən il yanvarın 27-də açılışı olub.

2022-ci il mayın 2-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kürdəxanı qəsəbəsində inşa olunan 304 nömrəli tam orta məktəbin də açılışında iştirak ediblər.

Avqustun 26-da isə Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə daha bir məktəbin - paytaxtın Xəzər rayonunun Bina qəsəbəsində 334 saylı tam orta məktəbin yeni inşa edilmiş binasının açılışı olub.

Həmin tarixdə Suraxanı rayonunun Qaraçuxur qəsəbəsində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 277 saylı körpələr evi-uşaq bağçasının əsaslı şəkildə yenidən qurulan binasının açılışında iştirak edən Mehriban Əliyeva körpələr evi-uşaq bağçasında yaradılan şəraitlə tanış olub.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Oğuz şəhərində inşa edilmiş 100 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası ötən il dekabrın 2-də istifadəyə verilib, Prezident İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Ümumiyyətlə, ötən il fond tərəfindən ölkəmizin səhər və rayonlarında keyli sayda təhsil müəssisəsi tikilib istifadəyə verilib. Bu nümunələrdən də göründüyü kimi, 2005-ci ildən bəri Heydər Əliyev Fondunun uğurla icra etdiyi "Yeni-ləşən Azərbaycana - yeni məktəb" proqramı sayəsində ölkə miqyasında müasir standartlara cavab verən təhsil kompleksləri yaradılıb.

Ötən il Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün çoxşaxəli fəaliyyət göstərən Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin xronikasından da məlum olduğu kimi, həyata keçirilən bütün işlər Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü inkişaf strategiyasının gerçəkləşməsinə, Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərinin daha da möhkəmlənməsinə, ümumiyyətlə, dövlətimizin və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə şərtlə xidməti özündə əks etdirir.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyi başlayır

Ölkəmizin prioritetləri və planları bəllidir

Əvvəli L-ci sah.

Azərbaycanın təşəbbüsləri İƏT-in fəaliyyətini daha da canlandırır

Regional və beynəlxalq iqtisadi təşəbbüsləri hər zaman dəstəkləyən və bu işə böyük töhfələr verən Azərbaycan İƏT çərçivəsində də əməkdaşlığa önəm verir və təşkilatın daha səmərəli fəaliyyət göstərməsinə maraqlıdır. Respublikamız İƏT vasitəsilə ortaq maraqları qoruyub saxlayan və həyata keçirilməsini dəstəkləyən və müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün platformalar üzrə görülən işlər alqışlanıb. Zəngəzur dahlizi, sadəcə olaraq, Azərbaycanın bir regionunu digəri ilə əlaqələndirməyə, eyni zamanda Mərkəzi Asiya ilə Türkiyə və Avropanı birləşdirəcək ki, bu da İƏT çərçivəsində əməkdaşlıq imkanlarını daha da yüksəldəcək.

Azərbaycan indiyədək çox mühüm iqtisadi, o cümlədən enerji və neqliyyat layihələri həyata keçirib. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft-qaz kəmərlərinin, "Cənub qaz dəhlizi"nin, Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu xəttinin, o cümlədən Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının inşası İƏT üzvü olan dövlətlər üçün əlverişli iqtisadi imkanlar yaradıb. Bütün bunlarla ölkəmiz İƏT-in regionda daha səmərəli fəaliyyətini təmin edib. Bütövlükdə Azərbaycanın təşəbbüsləri ilə İƏT daha da inkişaf edib, dünyada öz mövqelərini möhkəmləndirib, təşkilat daxilində inteqrasiya prosesləri güclənib.

Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki qələbəsi və regionda yaranan yeni realiaqlar isə İƏT üzvü olan dövlətlər arasında iqtisadi və ticari əməkdaşlıq imkanlarını genişləndirir. Ermənistanın və onu dəstəkləyən siyasi mərkəzlərin nə etməsindən asılı olmayaraq, Azərbaycan qarşısına qoyduğu bütün məqsədləri reallaşdıracaq.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan ilə İƏT arasında əməkdaşlıq müzakirə olunub

Yanvarın 25-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhan Bayramovun İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi Hissein Brahim Taha ilə telefon danışığı olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışığı zamanı Azərbaycan və İƏT arasında mövcud əməkdaşlıq, təşkilatın gündəliyində duran aktual məsələlər və gələcək planlar müzakirə mövzusu olub.

Nazir Ceyhan Bayramov Azərbaycan ilə İƏT arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən siyasi, iqtisadi, mədəni, təhsil və digər istiqamətlərdə faydalı və səmərəli əməkdaşlığın mövcud olduğunu vurğulayıb. Baş katibin ölkəmizə səfəri zamanı və BMT Baş Assambleyası çərçivəsində keçiriləcək görüşlərdə aparılmış müzakirələr məmnuniyyətlə xatırlanıb.

Tərəflər ötən il ərzində keçirilən birgə tədbirlərin uğurlu təşkilinə istinad edərək, 2023-cü ildə də keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlər, o cümlədən

carri ilin mart ayında Mavritaniyada baş tutacaq İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 49-cu Zirvə toplantısına hazırlıq işləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə, o cümlədən mədəniyyətlərarası, dinlərarası dialoqa təhdid törədən islamofobiya və terrorçuluq meyilləri, yoxsulluq ilə mübarizədə İƏT-ə üzv dövlətlərin hom-rəyliyinə, habelə birgə səylərinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Söhbət zamanı digər regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi də aparılıb.

Aşqabadda Xəzər dənizinin dibinin bölünməsi üzrə Birgə işçi qrupun iclası keçirilib

Yanvarın 24-25-də Aşqabadda Azərbaycan Respublikası və Türkmənistan arasında Xəzər dənizinin dibinin bölünməsi məsələləri üzrə Birgə işçi qrupun növbəti iclası keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azər-

baycan nümayəndə heyətinə xarici işlər nazirinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərhəd və Xəzər dənizi məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Xələf Xələfov, Türkmənistan nümayəndə heyətinə isə Xəzər dənizi İnstitutunun direktoru, Xəzər dənizi məsələləri üzrə Türkmənistanın xüsusi nümayəndəsi Murad Atacanov rəhbərlik ediblər.

İclasda Azərbaycan Respublikası və Türkmənistanın aidiyyəti nazirliklərinin və ixtisaslaşmış qurumlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

Birgə işçi qrupun iclası zamanı Azərbaycan Respublikası ilə Türkmənistan arasında Xəzər dənizinin dibinin bölünməsi haqqında saziş layihəsinin müddəalarının müzakirəsi davam edib.

Milli Məclisin komitələrində

Yanvarın 25-də Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin 2023-cü ilin yaz sessiyasında ilk iclası keçirilib.

İclası açan Milli Məclis Sədrinin müavini, parlamentin Gənclər və idman komitəsinin sədri Adil Əliyev yaz sessiyasının başlanması münasibətilə komitə üzvlərini təbrik edərək, onlara uğurlar arzulayıb.

Vitse-spiker 2022-ci ilin Azərbaycan üçün müvafiq hadisələrlə yadda qaldığını qeyd edib. O bildirib ki, ötən ildə dövlətin əsas prioritet istiqamətlərindən olan Böyük qayıdış konsepsiyasının icra edilməsi və əhalinin sosial rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində əsaslı işlər görüldü.

Adil Əliyev iclasın gündəliyinə 4 məsələnin - 2022-ci ilin payız sessiyasında komitədə görülmüş işlərin hesabatının, komitənin 2023-cü il yaz sessiyasında iş planının və paket şəklində daxil olan qanun layihələri içərisində "Gənclər siyasəti haqqında" və "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında" qanunlarında dəyişiklik edilməsi ilə bağlı qanun layihələrinin daxil edildiyini bildirdi.

2022-ci ilin payız sessiyası ərzində komitədə görülən işlər barədə hesabatı təqdim edən Adil Əliyev qeyd edib ki, komitə ötən sessiya ərzində öz fəaliyyətini Milli Məclisin qanunvericilik işləri planına uyğun şəkildə həyata keçirib. Hesabat dövründə komitənin 4 iclası keçirilib, 5 məsələ müzakirə edilib.

Komitədə 1400-dən çox vətəndaş tərəfindən ünvanlanmış müraciətlərə baxılıb, bunların əksəriyyəti müsbət həllini tapıb. Sifahi və sosial şəbəkələr vasitəsilə isə 2430 vətəndaş müraciət edib. Bildirilib ki, hesabat dövründə Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailə üzvləri ilə görüşlər keçirilib, onları maraqlandıran məsələlərin həllinə kömək göstərilib. Həmçinin azmənatlı ailələrə yardımlar, vətəndaşları narahat edən məsələlər diqqətdə saxlanılıb.

Sonra vitse-spiker komitənin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planını təqdim edib və iş planına qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında daxil olan qanun layihələrinin, mövcud qanunlara ediləcək dəyişikliklərin müzakirəsinin daxil edildiyini bildirdi. Adil Əliyev diqqətə çatdırdı ki, iş planında 18 məsələ yer alıb və sessiya müddətində "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində idman müntəxissləri, meşqçilər və idmançılarla görüş, ictimai dilmə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş müxtəlif mövzularda müsabiqələrin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Bundan başqa, 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə şəhid ailələri ilə görüş, həmçinin vətəndaşların qəbulu, orizə və şikayətlərlə işin təşkili və digər məsələlər nəzərdə tutulub.

Komitə sədri iclasda müzakirəyə çıxarılan "Yerli rəy sorğusu haqqında", "Avtomobil yolları haqqında", "Diplomatik xidmət haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", "Gənclər siyasəti haqqında", "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında", "Əhalinin ekoloji təhsili və maarifləndirilməsi haqqında", "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında", "Tənzimlənən qiymətlər haqqında", "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə, həmçinin "Coğrafi obyektin adları haqqında", "Avtomobil neqliyyatı haqqında", "Ariçılıq haqqında", "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Bank ol-

mayan kredit təşkilatları haqqında", "Torpaqların dövlət ehtiyatları üçün alınması haqqında", "Fərdi məlumatlar haqqında", "Məişət zərəkətinin qarşısının alınması haqqında" və "İnvestisiya fondları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrini müzakirəyə təqdim edib. Adil Əliyev bu qanun layihələrinin "Media haqqında" qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlandığını və uyğunlaşdırma xarakteri daşdığını bildirdi. Qanun layihələrinin mətnində "kütləvi informasiya vasitələri", "kütləvi informasiya vasitəsi" kimi ifadələrin "media subyektləri", "media" sözləri ilə əvəzlənməsi təklif olunur.

İclasda çıxış edən Gənclər və idman komitəsinin sədr müavini Şahin İsmayılov, komitənin üzvləri Ramil Həsənov, Məhdi Abbaszadə, Elnur Allahverdiyev, Etibar Əliyev, Jalə Əhmədova, Vüqar İskəndərov ölkəmizdə gənclər siyasəti istiqamətində atılan mühüm addımlardan, gənclərin sağlamlıq, savadlı, vətənpərvər, milli ruhlu vətəndaşlar kimi yetişməsi üçün onlara yaradılmış şəraitdən söhbət açıqladı və bir sıra təkliflərini səsləndirdi.

Müzakirələrin sonunda Gənclər və idman komitəsinin 2022-ci il payız sessiyası dövründə görülən işlər barədə hesabatı məqbul sayılıb, komitənin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planı təsdiq edilib, gündəlikdəki qanun layihələri baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

◆ ◆ ◆

Yanvarın 25-də Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin 2023-cü il yaz sessiyasında ilk iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin verilmə məlumatına görə, komitənin sədri Əhliman Əmiraslanov yaz sessiyasının başlanması münasibətilə deputatları təbrik edib, onlara uğurlu fəaliyyət arzulayıb. Komitə sədri bildirdi ki, iclasın gündəliyinə 7 məsələ, o cümlədən 2022-ci il payız sessiyası dövründə Səhiyyə komitəsinin görülən işlər barədə hesabatı, komitənin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planının layihəsi və bir sıra qanunlarda dəyişikliklərə bağlı sənədlər daxil edilib.

Əhliman Əmiraslanov əvvəlcə 2022-ci il payız sessiyası dövründə komitədə görülən işlər barədə hesabatı təqdim edib. Diqqətə çatdırıldı ki, hesabat dövründə komitənin 9 iclası keçirilib, 11 məsələ müzakirə edilib və onlardan 9-u üç oxunuşda baxılmış qanun layihələridir.

Ötən sessiya ərzində komitədə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Azərbaycanda maliyyəsinin elminəsasını sertifikatlaşdırma üzrə qiymətləndirmə missiyasının nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib, səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb.

Bildirilib ki, payız sessiyasında komitəyə 314 orizə və şikayət daxil olub, 255 məktub müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti üzrə göndərilib. Orizə və şikayətlər əsasən vətəndaşların müayinə və müalicəsi, ödənişsiz əməliyyatlar, olilik pensiyası ilə bağlı, ev və işlə təmin olunması, əfv məsələləri haqqında müraciətlərdir. Sessiya ərzində komitənin sədri tərəfindən 218 nəfər vətəndaş qəbul edilib.

Komitənin üzvü Sədaqət Vəliyeva çıxış edərək ötən sessiya ərzində görülən işlər barədə fikirlərini açıqlayıb, komitənin məhsuldar fəaliyyət göstərdiyini söyləyib.

2022-ci il payız sessiyası dövründə Səhiyyə komitəsinin

də görülən işlər barədə hesabat məqbul hesab edilib.

Sonra Səhiyyə komitəsinin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planının layihəsi təqdim edilib. Komitə sədri bildirdi ki, bu sessiyada qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim edilən sənədlərin müzakirəsi, yeni qanun layihələrinin hazırlanması nəzərdə tutulub. Bununla yanaşı, müxtəlif mövzularda, o cümlədən tibbi tullantıların idarə olunması ilə bağlı, Koronavirus (COVID-19) ilə əlaqədar ölkədəki mövcud vəziyyət və görülən tədbirlərə dair bir sıra dinləmələrin keçirilməsi planlaşdırılıb.

Komitənin sədr müavini Rəşad Mahmudov, üzvləri Məlahət İbrahimzadə, Kamillə Əliyeva, Soltan Məmmədov, Müşfiq Məmmədov, İlham Məmmədov, Sədaqət Vəliyeva iş planı barədə öz fikirlərini açıqlayıb, bir sıra təkliflərini səsləndirdi. Deputatlar həmçinin səhiyyə sahəsində mövcud vəziyyətlə bağlı, o cümlədən dispanserizasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi, rezidentura təhsilinin təşkili və digər məsələlərə dair bəzi qeydlərini də diqqətə çatdırdı.

Müzakirələrin sonunda Səhiyyə komitəsinin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planının layihəsi məqsədomüvafiq hesab olunub.

Sonra komitə sədri Əhliman Əmiraslanov gündəlikdəki qanun layihələrinin təqdim edilib.

Bildirilib ki, ölkə Prezidentini tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında daxil olmuş bir sıra qanun layihələrində "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 30 dekabr tarixli Qanununun icrası ilə əlaqədar uyğunlaşdırma xarakterli dəyişikliklər nəzərdə tutulub.

Bələ ki, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Yanğın təhlükəsizliyi haqqında", "Müflisəşmə və iflas haqqında", "Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında", "Vətən uğrunda həlak olanların xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqında", "Mülki müdafiə haqqında", "Qrant haqqında", "Hidrometeorologiya fəaliyyəti haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə, "Dini ekstremizmə qarşı mübarizə haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında", "Hərbi vəziyyət haqqında", "Bələdiyyə üzvlərinin etik davranış qaydaları haqqında", "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında", "Enerji resurslarının səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" və "Turizm haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə, "İpoteka haqqında", "Azərbaycan Respublikasında səfərbərlik haqqında" və səfərbərlik haqqında, "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında", "İnzibati icraat haqqında", "Dərman vasitələri haqqında", "Əmanətlərin sığortalanması haqqında", "Dövlət borcu haq-

qında", "İnsan immuncətinəməzliyi virusunun törətdiyi xəstəliklə mübarizə haqqında" və "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə, "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Sərhəd mühafizə orqanları haqqında", "Daxili qoşunların statusu haqqında", "Rəsmi statistika haqqında", "Həmkarlar itifaqları haqqında", "Haqsız rəqəbat haqqında", "İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında", "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" və "Xüsusi iqtisadi zonalar haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrində "kütləvi informasiya vasitələri" sözlərinin "media" sözü, "teleradio" sözünün "televiziya və radio" sözləri ilə əvəz edilməsi təklif olunur.

Sonra komitə sədri gündəliyin növbəti məsələsi - "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin diqqətə çatdırılıb. Bildirib ki, sənəddə müxtəlif maliyyəşəməyə dair dəyişiklik təklif olunur. Təkliflə əsasən, əhalinin tibbi xidmətlərə əlçatanlığı və icbari tibbi sığorta üzrə geniş işlərin formalaşdırılması məqsədilə adı çəkilən qanun müvafiq maddələrinin təbiiqinin 2024-cü il 1 yanvar tarixinə kimi təxirə salınması nəzərdə tutulub. Dəyişiklik icbari tibbi sığortanın inkişafına, əhaliyə daha keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsinə xidmət edir.

Təqdim olunan qanun layihələrinin hamısı Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

◆ ◆ ◆

Yanvarın 25-də Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin 2023-cü ilin yaz sessiyasında ilk iclası keçirilib.

İclası açan komitənin sədri Zahir Oruc deputatlarla qarşıdan gələn sessiyada uğurlar diləyib və gündəlik barədə məlumat verib. O bildirdi ki, gündəliyə Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin 2022-ci il payız sessiyası dövründə gördüyü işlərə dair hesabatı, komitənin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planı və 2 qanun layihəsi daxil edilib.

Əvvəlcə komitənin ötən sessiyada gördüyü işlər barədə hesabatı müzakirə edilib. Komitə sədri bildirdi ki, hesabat dövründə İnsan hüquqları komitəsinin 12 iclası keçirilib. İclaslarda 18 məsələyə, o cümlədən 6 qanun layihəsinə baxılıb. Komitə sədri baxılan qanun layihələri barədə qısa məlumat verib, "Siyasi partiyalar haqqında" qanun layihəsinin Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın dəstəyi ilə geniş ictimai dinləmələrdən və müzakirələrdən keçdiyini xüsusi vurğulayıb.

Komitənin sədri ötən sessiya dövründə komitə sədri və üzvlərinin iştirak etdiyi tədbirlərdən, keçirilən görüşlərdən, aparılan müzakirələrdən danışdı. Bildirdi ki, komitə mənsubları mediada da fəal olublar, mütəmaddən olaraq seçicilərlə görüşlər keçirilib.

Həmçinin hesabat dövründə komitəyə vətəndaşlardan

daxil olan 590 müraciət araşdırılıb, müvafiq tədbirlər görüldü. Qeyd olunub ki, komitə rəhbərliyi tərəfindən 258 vətəndaşın onlayn və onəməvi qaydada qəbulu keçirilib.

İnsan hüquqları komitəsinin qarşısında sessiya üçün iş planı ilə bağlı məlumat verərək komitə sədri Zahir Oruc bildirdi ki, daxil olacaq qanun layihələrinin və digər sənədlərin müzakirəsi, onlara rəy və təkliflərin hazırlanması ilə yanaşı, sənəddə insan hüquqları sahəsinin aktual məsələləri ilə bağlı görüşlərin, müzakirələrin, dinləmələrin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Komitə sədri Vətən müharibəsi dövründə Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal nəticəsində törədilən cinayətlərin, Azərbaycan dövlətinə doymuş ziyanın, ölkə vətəndaşlarının pozulmuş hüquqlarının, ekoloji hüquqlarının, qərbi azərbaycanlıların deportasiyası və onların hüquqlarının müdafiəsinin beynəlxalq instansiyalarda qaldırılması, işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdışın və reintegrasiyanın hüquqi tənzimlənməsi kimi mövzularda dinləmə, konfrans və müzakirələrin keçirilməsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Gündəlikdəki qanun layihələri - "Informasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", "Məlumat azadlığı haqqında", "Nəqliyyat işi haqqında", "Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında", "Telekommunikasiya haqqında", "Informasiya öhdə etmə haqqında", "Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında" və "Mədəniyyət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, həmçinin "Dini ekstremizmə qarşı mübarizə haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında", "Hərbi vəziyyət haqqında", "Bələdiyyə üzvlərinin etik davranış qaydaları haqqında", "Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında", "Məşğulluq haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında", "Psixoloji yardım haqqında", "Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" və "Turizm haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi haqqında bildirilib ki, sənədlər uyğunlaşdırma xarakterlidir və "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb.

Müzakirələrdə İnsan hüquqları komitəsinin sədrinin müavini Tahir Kərimli, komitə üzvləri Hikmət Məmmədov, Bəhrur Məhərrəmov, Rəzi Nurullayev, Naqif Həməzadə, Jalə Əhmədova, Elşad Mirbəşiroğlu və Milli Məclis Aparatının Dövlət Quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri Hacı Mirhəşim Seyid çıxış ediblər.

Deputatlar ötən payız sessiyasında komitənin səmərəli fəaliyyət göstərdiyini qeyd ediblər, qarşında sessiyada komitənin rəhbərliyi işlər, Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi ilə bağlı fikirlərini bildirdilər, insan hüquqlarının qorunmasının aktual məsələləri barədə qeydlərini və təkliflərini səsləndirdilər.

Müzakirələrin sonunda İnsan hüquqları komitəsinin 2022-ci il payız sessiyası dövründə gördüyü işlərə dair hesabatı məqbul sayılıb, komitənin 2023-cü ilin yaz sessiyası üçün iş planı təsdiqlənib, gündəlikdəki qanun layihələri baxılmaq üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

ADA Universitetində İtaliya-Azərbaycan Universiteti layihəsi çərçivəsində iki magistr ixtisasının təqdimatı

Yanvarın 25-də ADA Universitetində İtaliya-Azərbaycan Universiteti layihəsi çərçivəsində iki magistr ixtisası təqdim olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, magistratura pilləsində tədris olunacaq qlobal idarəçilik və siyasət ixtisası İtaliyanın Luiss Universiteti ilə, qida sistemi üzrə menecment ixtisası isə Bolonya Universiteti ilə əməkdaşlıq vasitəsilə təklif olunur. Yeni magistr ixtisasları İtaliya-Azərbaycan Universiteti layihəsi çərçivəsində təklif olunan ilk proqramlardır.

ADA Universitetinin rektoru səfir Hafiz Paşayev qonaqları salamlayaraq İtaliya-Azərbaycan Universitetinin tarixi və bu təşəbbüs çərçivəsində son 3 ildə görülən işlərdən bəhs edib. Rektor qeyd edib ki, bu təşəbbüs çərçivəsində təklif olunan ixtisasların məqsədi iqtisadiyyatın prioritet sahələri üzrə yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlamaqdır.

Daha sonra Bolonya Universitetinin prorektoru Raffaele Kampaner yeni açılan ixtisaslarla bağlı təbriklerini

çatdırıb. Bildirib ki, İtaliya-Azərbaycan Universiteti həm Bolonya Universiteti, həm də iki ölkə arasındakı münasibətlər üçün əhəmiyyət kəsb edir. Bu layihə çərçivəsində Bolonya Universiteti ilə əməkdaşlığa Kənd təsərrüfatı və qida elmi fakültəsinin yaradılması, birgə tədris və araşdırma layihələri, akademik və inzibati heyət üçün təlimlər, mədəniyyətlərin inteqrasiyasına yönəlik layihələr daxildir. Bu layihələrin həyata keçirilməsi üçün Bolonya Universiteti böyük təcrübəyə malik olduğu "sahədən süfrəyə" modelindən yararlanacaq. Hazırda magistr pilləsində təklif olunan ixtisas "Qida sistemi üzrə menecment" adlanır və növbəti aka-

demik ildən tədris olunacaq. Bu proqramın məqsədi kənd təsərrüfatı və qida sənayesi üzrə gələcək menecerlər, müxtəssislər və sahibkarlar hazırlamaqdır. Luiss Universitetinin prorektoru Raffaele Marketti isə İtaliya mədəniyyətinin özəlliyinin əsasının fərdi yanaşma olmasından bəhs edib. Qeyd edib ki, qlobal idarəçilik və siyasət ixtisası politologiya, beynəlxalq münasibətlər və menecment sahələrini bir araya gətirən çoxşaxəli (ixtisaslararası) proqramdır. Proqramın məqsədi qlobal siyasəti və biznesin idarə olunması, həmçinin milli konteksti uzlaşdırmağı nəzərdə tutan, rəqabətə davamlı "Made in Azerbaijan" (Azərbaycan

brendinin təşviqi) keyfiyyət nişanının formalaşması, idarə edilməsi və təşviqini tədris etməkdir. Tələbələr bu ixtisasın bir hissəsi olaraq Roma şəhərində "Made in Italy" mövzusunda yay məktəbində iştirak edərək tanınmış italyan şirkətləri ilə görüşmək imkanını əldə edəcəklər. Tədbirdə dövlət və ictimai qurumların, müxtəlif assosiasiyaların, təşkilatların, kənd təsərrüfatı müəssisələrinə və universitetlərin nümayəndələri və tələbələr iştirak ediblər. İtaliya-Azərbaycan layihəsi çərçivəsində təklif olunan yeni magistr proqramlarına tələb olunan 2023-cü tədris ili üçün artıq elan olunur. Proqramda tədris iki il ərzində ingilis dilində ADA Universiteti

və tərəfdaş İtaliya universitetlərinin professorları tərəfindən keçiriləcək. Tədris müddətində tələbələr bir müddət İtaliyada da təhsil alacaqlar. Qəbul üçün namizədlər beynəlxalq ingilis dili imtahanı və Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilən magistratura qəbul imtahanlarında iştirak etməklə yanaşı, müsahibədən keçməlidirlər. ADA Universiteti ilə Luiss Universiteti və Bolonya Universiteti arasında ikitərəfli müqavilələr 2022-ci il sentyabrın 1-də Romada Azərbaycan səfirliyinin və mədəniyyət mərkəzinin yeni binasının açılış çərçivəsində İtaliya-Azərbaycan Universiteti üzrə keçirilmiş imzalanma mərasimi zamanı bağlanıb.

Rektor Hafiz PAŞAYEV:

"Məqsədimiz iqtisadiyyatın prioritet sahələri üzrə yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlamaqdır"

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılmış İtaliya-Azərbaycan Universitetinin rektoru səfir Hafiz Paşayev jurnalistlərə müsahibəsində bildirib.

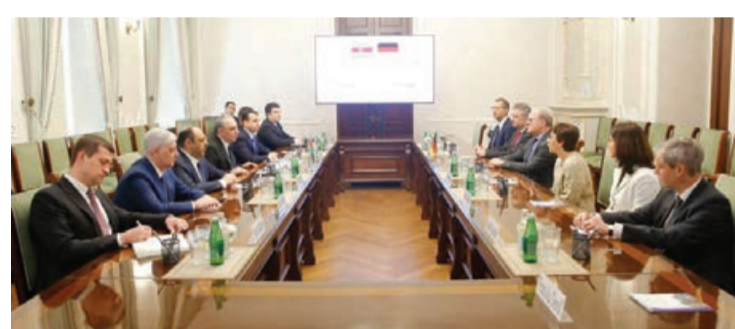
"Bugünkü tədbirdə hər bir universitetdən nümayəndə heyəti iştirak edir. Yeni proqramlar haqqında ətraflı məlumat verildi və növbəti proqramlar haqqında danışıldı. İtaliya-Azərbaycan Universiteti layihəsi çərçivəsində magistratura pilləsində tədris olunacaq qlobal idarəçilik və siyasət ixtisası və qida sistemi üzrə menecment ixtisası təqdim olundu. Təklif olunan ixti-

sasların məqsədi iqtisadiyyatın prioritet sahələri üzrə yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlamaqdır", - deyərək rektor bildirib.

Münhen şəhərinin baş prokuroru prokurorluq orqanlarımızda aparılan islahatlar barədə məlumatlandırılıb

Baş prokuror Kamran Əliyevin dəvəti ilə Almaniyanın Münhen şəhərinin baş prokuroru Reinhold Rötlenin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizə işgüzar səfərə gəlib.

Bu barədə Baş Prokurorluqdan AZƏRTAC-a məlumat verilib. Bildirilib ki, Baş Prokurorluqda keçirilmiş görüşdə Kamran Əliyev qonaqlara ölkəmizdə aparılan islahatlar barədə məlumatlandırılıb.

Baş prokuror dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə prokurorluq orqanlarında aparılan genişmiqyaslı islahatlar, o cümlədən 2020-ci ilin iyununda təsdiq olunan yeni strukturda yer almış cinayət təqibindən konar icraatlar və əmlakların bərpası üzrə fəaliyyət istiqamətləri barədə qonaqları məlumatlandırılıb.

Səfərə dəvətə və səmimi görüşə görə təşəkkürünü bildirən Reinhold Röttele ölkəmizin dinamik inkişafının canlı şahidi olmaqdan məmnunluğunu bildirib. Qonaq rəhbərlik etdiyi Bavariya vilayətinin prokurorluq orqanları ilə ölkəmiz

zin prokurorluq orqanları arasında əlaqələrin qurulmasında maraqlı olduqlarını deyib.

Cinayətkarlığın müxtəlif təzahür formalarına, o cümlədən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi, insan alveri, terrorçuluq və dini ekstremizmə qarşı mübarizədə ölkəmizin hüquq-mühafizə orqanları arasında əməkdaşlığın zəruriliyini vurğulanıb.

Tərəflər həmçinin beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Avropa İttifaqı, Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası və "Avrocə" çərçivəsində əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə ediblər.

Görüşdə Almaniyanın ölkəmizdəki səfiri Ralf Horlemann iştirak edib.

Nümayəndə heyətinin ölkəmizə işgüzar səfəri davam edir. Qonaqlar prokurorluğun fəaliyyəti, həmçinin ölkəmizin tarixi, milli-mədəni abidələri ilə tanış olacaqlar.

Prezidentin göstərişi ilə bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı yanvarın 25-də Sumqayıt şəhəri və Abşeron, Xızı, Qubadlı, Zəngilan rayonlarından olan vətəndaşların qəbulu edib. Qəbul gələn vətəndaşlar dini maarifləndirmə işinin geniş-

ləndirilməsi, İslam dininə aid ibadət yerlərinə və ziyarətçılara din xadiminin təyini, habelə digər məsələlərlə bağlı müraciətlər ediblər.

Dövlət Komitəsinin aidiyyəti struktur bölməsinin rəhbərinin iştirakı ilə keçirilmiş qəbulda vətəndaşların müraciətləri diqqətlə dinlənilib, ərizələri qəbul edilərək müvafiq tədbirlərin görülməsi ilə bağlı tapşırıqlar verilib.

Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti ilə TUBİTAK arasında əməkdaşlıq davam edir

Azərbaycan Respublikası Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin (XRİTDX) rəisi general-leytenant İlqar Musayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasında işgüzar səfərdədir.

XRİTDX-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, yanvarın 25-də başlayan səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti İstanbulda yerləşən

Türkiyə Respublikası Sənaye və Texnologiya Nazirliyinin Elm və Texnoloji Tədqiqatlar Şurasının (TUBİTAK) İnformatika və İnformasiya Təhlükəsizliyi üzrə Tədqiqatlar Mərkəzinə (BİLGEM) ziyarət edib. Xidmət rəisi İlqar Musayev BİLGEM-in prezidenti Ali Görçin və digər rəhbərlərlə görüşüb.

Sonra nümayəndə heyəti TUBİTAK BİLGEM-in tarixi, fəaliyyət istiqamətləri, müəllifi olduğu elmi, texniki və Dövlət Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinin (KamuSM) fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verilib. Xatırladaq ki, 2022-ci il dekabrın 12-də "Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti ilə TUBİTAK BİLGEM arasında birgə əməkdaşlıq haqqında" anlaşma memorandumu imzalanıb. Memorandumu XRİTDX-nin rəisi İlqar Musayev və BİLGEM-in prezidenti Ali Görçin imzalayıblar.

SOCAR ilə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası arasında əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövşən Nəcəf yanvarın 25-də Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC) Avropa üzrə regional direktoru Rana Karadşeh ilə görüşüb.

SOCAR-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə ötən illər ərzində IFC ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edilib, müxtəlif sahələrdə, o

cümlədən maliyyə xidmətləri, infrastruktur və istehsal sahələrində həyata keçirilən birgə layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Söhbət zamanı həmçinin SOCAR ilə IFC arasında enerji keçidi, karbon emissiyasının azaldılması istiqamətlərində əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib, qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə gənclərin rolu müzakirə olunub

Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, enerji və ekologiya komitəsinin təşəbbüsü ilə Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının (QHGT) təşkilatçılığı ilə yanvarın 25-də ADA Universitetində "İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə gənclərin rolu" mövzusunda həsr olunmuş tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, QHGT-nin sədri Orduxan Qəhrəmanzadənin moderatorluğu ilə baş tutan tədbir fəxri qonaqların açılış nitqləri ilə başlayıb.

Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, enerji və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov iqlim dəyişikliyi fəsadlarından və cəmiyyətin iqlim dəyişikliyi mövzusunda maarifləndirilməsində gənclərin əvəzsiz rolundan danışdı.

Tədbir Sadiq Qurbanov tərəfindən həyata keçirilən seminarla davam edib. İştirakçılar "İqlim dəyişikliyi fəsadları və qarşısının alınması yolları" mövzusunda interaktiv seminarla fəal iştirak ediblər.

Gənclər "İqlim dəyişikliyi yaratdığı problemlərin təhlili və mümkün həll yolları" mövzusunda qrup işi zamanı fəal müzakirələr əsasında mövzu barədə bilik dairələrini daha da genişləndiriblər. İştirakçıların təsəvvirində öncə həyata keçirilən onlayn hazırlıq sessiyasından əldə etdikləri biliklər onlara qısa müddət ərzində ortaya qoyulmuş problemlərə real həll yollarını

təklif edə bilmələrinə yardımçı olub. Sonda "İqlim dəyişikliyi gənclərin gözü ilə: innovativ yanaşma və həll yolları" mövzusu ətrafında iştirakçıların müzakirələr əsasında formalaşdırıldığı işçi sənədlərin təqdimatları baş tutub və iştirakçılara sertifikatlar təqdim olundu.

Qeyd edək ki, iqlim dəyişikliyi fəsadları, xüsusilə Qoşulmama Hərəkatına (QH) üzv ölkələrdə nəzərə alınmayan dərəcədə hiss edilir. Bu fəsadlar gənclərin təhsil, şəxsi inkişaf kimi bir çox imkanlardan məhrum olmasına birbaşa təsir göstərir. QHGT-nin Azərbaycanı milli bölməsinin təşəbbüsü ilə ilk dəfə Azərbaycanda keçirilən iqlim dəyişikliyi mövzusunda həsr olunmuş silsilə tədbirləri QH-yə üzv ölkələrin milli bölmələrinin təşkilatçılığı ilə davam etdiriləcək.

Xatırladaq ki, 2021-ci ilin oktyabrında Qoşulmama Hərəkatının institusional inkişafı üçün atılmış vacib addımlardan biri olan QHGT Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin hərəkata sədrliyi dövründə irəli sürülən təşəbbüslərdən biridir. Bir ildən artıq müddətdir ki, fəaliyyət göstərən təşkilat tərəfindən həyata keçirilən maarifləndirici tədbirlərin əsas məqsədi cəmiyyətin aktiv üzvləri olan gənclərin müasir, milli və dünyəvi problemlərin həllində həmrəy fəaliyyətinə tökan verməkdir.

İdeoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlərin toplantısı keçirilib

Bu ilin hazırlıq planına əsasən, Quru Qoşunlarında ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlərin toplantısı keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Ordusunda nizam-intizamın artırılması və möhkəmləndirilməsində, eləcə də hərbi qulluqçuların döyüş ruhunun və vətənpərvərlik hissəsinin yüksəldilməsində ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə zabitlərin üzərinə düşən vəzifələrlə bağlı toplantıda geniş müzakirələr aparılıb. Qeyd olunub ki, bu sahədə milli-mənəvi dəyərlərin aşılınması, tarixi şəxsiyyətlərin, görkəmli sərkərdələrin, eləcə də şəhidlərimizin keçirdiyi döyüş yolunun şəxsi heyət tərəfindən öyrənilməsinin əhəmiyyəti böyükdür. Toplantıda 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamına əsasən, Azərbaycan

Ordusunda keçiriləcək silsilə tədbirlərin heyətini döyüş ruhunun daha da yüksəlməsində mühüm rol oynayacağı xüsusi qeyd edilib, ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat istiqamətində fəaliyyətlərin yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilməsi barədə müdafiə nazirinin göstərişləri müvafiq vəzifəli şəxslərə çatdırılıb. Sonra toplantı iştirakçılarına təbliğat-təşviqat işinin düzgün təşkili, səyyar ideoloji məntəqələrin, səyyar ideoloji guşələrin və ideoloji otaqların tələblərə uyğun tərtibatının vacibliyi vurğulanıb.

Sonda Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyinin qərar və əmrələrinin icrasının təmin edilməsi, ictimai-siyasi hazırlıq dərslərinin təşkili və keçirilməsi qaydaları, həmçinin hərbi qulluqçular arasında qarşılıqlı münasibətlərin nizamnəmələrinin tələblərinə uyğun təşkilinə dair müvafiq tövsiyələr verilib.

Əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin viza almaları üçün portal istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasına səfər etmək niyyətində olan əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin istifadəsi məqsədilə "Viza almaq üçün ərizə-anket portalı" (www.visaapplication.mfa.gov.az) Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən yanvarın 25-də istifadəyə verilib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsinin 37-ci maddəsinə və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2012-ci il 17 oktyabr tarixli 235 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektron xidmət növlərinin Siyahısı"nın 1.1.-ci bəndinə uyğun olaraq yaradılmış sözügedən elektron informasiya resursu vasitəsilə ölkəmizə səfər etmək istəyən əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslər viza almaq üçün ərizə-anket elektron qaydada doldurub və daha sonra təsdiq edərək, baxılması üçün Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəlik və konsulluqlarına göndərmək imkanına malik olacaq.

Yeni elektron informasiya sisteminin tətbiqi əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin viza müraciətlərinin baxılması və işlənməsi üçün sərflərin minimumuna eməməsi, viza almaq üçün nəzərdə tutulan ərizə-anketin tam olaraq elektron doldurulması, vizanın rəsmiləşdirilməsi üçün tələb olunan bəzi sənədlərin elektron qaydada təqdim edilməsi və bununla müvafiq dövlət xidmətinin göstərilməsində səmərəliliyin artırılması imkanını yaradacaq.

İstifadəyə verilməsi "Viza almaq üçün ərizə-anket portalı" Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlik və konsulluqları, o cümlədən Xarici İşlər Nazirliyi vasitəsilə qəbul olunan viza müraciətlərinə aid olacaq.

Elektron vizaların rəsmiləşdirilməsi "ASAN Viza" sisteminin portalı vasitəsilə həyata keçirilir və Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən istifadəyə verilmiş elektron informasiya sistemindən fərqləndirilməlidir.

İlkin mərhələdə Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, o cümlədən ölkəmizin Almaniya Federativ Respublikasındakı və Gürcüstandakı səfirlikləri tərəfindən portal vasitəsilə elektron qaydada doldurulmuş ərizə-anketlər qəbul ediləcək. Növbəti mərhələdə Azərbaycan Respublikasının digər diplomatik missiyalarında mərhələli şəkildə portala qoşulmasının təmin edilməsi nəzərdə tutulub.

"Viza almaq üçün ərizə-anket portalı" barədə əlavə məlumat www.visaapplication.mfa.gov.az internet sahifəsindən əldə oluna bilər.

Hərbi qulluqçularla mənəvi-psixoloji mövzuda söhbətlər aparılıb

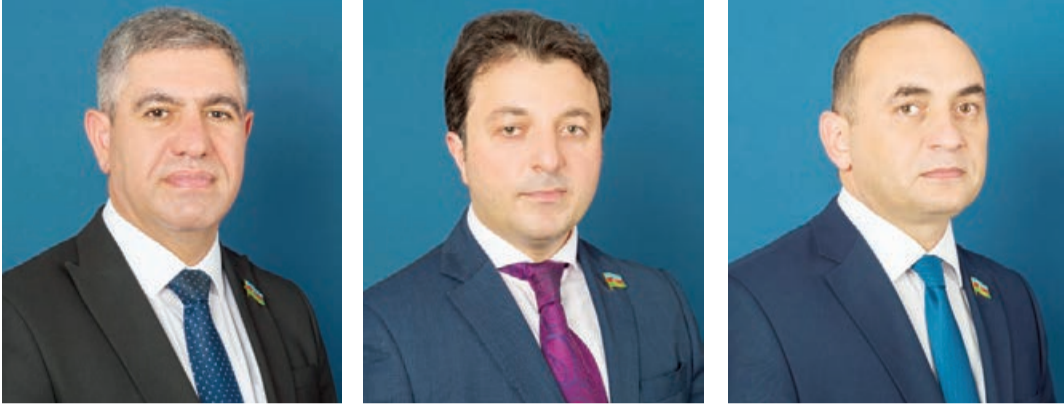
Müdafiə Naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırığına əsasən, Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsinin zabitləri qoşunlarda, xüsusilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə dislokasiya olunan bölmələrdə xidmət edən hərbi qulluqçularla görüşlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşlərdə hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji və sosial qayğıları öyrənilib, onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb. Şəxsi heyətə Beynəlxalq Humanitar Hüququn normaları və informasiya təhlükəsizliyi, eləcə də hərbi intizamın möhkəmləndirilməsinə dair tövsiyələr verilib.

Bundan başqa, "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, görkəmli siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyev irsindən danışılıb. Hərbi qulluqçular ölkə rəhbərliyinin diqqət və qayğısını daha hiss etdiklərini, göstərilən bu ali etimadı nümunəvi xidmətləri ilə doğrultmağa çalışdıqlarını bildiriblər.

Erməni cinayətləri global hüquq müstəvisində obyektiv qiymətini almaldır

Azərbaycanın Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim etdiyi iddia sənədi minlərlə səhifəlik dəlillərə əsaslanır

Xəbər verdiyi kimi, Azərbaycan hökuməti Ermənistanın cinayət əməlləri ilə bağlı əsas iddia sənədini Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim edib. Sənəddə etnik və milli mənsubiyyətə görə təmizləmə nəticəsində qətlə yetirilmiş, didərgin salınmış, mühərribə cinayətlərinin, mina terrorunun qurbanına çevrilmiş azərbaycanlılar, eləcə də yerliyəsas edilmiş torpaqlarımız, dağıdılmış tarixi-mədəni irsimiz və digər bu kimi cinayət əməlləri barədə ətraflı məlumatlar və sübutlar yer alıb. Məhkəməyə təqdim edilmiş əsas iddia sənədi otuz illik ədalətsizliyi qeyd alan minlərlə səhifəlik dəlillərə əsaslanır.

Azərbaycan tərəfi hüquqlarımızın geniş şəkildə pozulmasına görə Ermənistanın beynəlxalq hüquqi məsələyə çıxmasını məhkəmədən tələb edib. Materiallar "İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi" Konvensiyası çərçivəsində hazırlanıb.

Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

Beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindədir

Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyir ki, Azərbaycan hökuməti tərəfindən Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə əsas iddia sənədinin təqdim edilməsi erməni cinayətlərinə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi məqsədi daşıyır. "Bu, ölkəmizin Ermənistanla qarşı qaldığı beynəlxalq məhkəmə proseslərində mühüm inkişaf kimi dəyərləndirilir. Burada söhbət kifayət qədər ciddi əsaslandırılmış sənədin təqdim edilməsindən gedir. Sözsüz ki, 30 illik erməni işğalı nəticəsində Azərbaycan tərəfinə dəymiş ziyanın ödənilməsi, reallaşdırılan cinayət əməllərinə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi vacibdir. Bu baxımdan, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə müraciət edilməsi ilə dəymiş ziyanın ödənilməsi üçün Azərbaycanın haqlı iddiası ortaya qoyulur. Ümid edirik ki, bu, Ermənistanın vandalizminə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi ilə nəticələndir".

Deputatın sözlərinə görə, beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindədir, yəni ölkəmizin qaldığı məsələ beynəlxalq hüququn prinsiplərinə tamamilə uyğundur: "Konvensiyalar imkan verir ki, Azərbaycan tərəfi dəymiş ziyanı görə Ermənistanın təminat tələb etsin, həm də ermənilərin həyata keçirdiyi soyqırımlara və məqsədyönlü etnik təmizləmə siyasətinə hüquqi qiymət verilsin. Ermənistanın 2020-ci ilə qədər davam etdirdiyi işğal və etnik təmizləmə fəaliyyətinin məqsədi rayon və kəndlərimizin dağıdılması, talan edilməsi və istismarı yolu ilə ölkəmizin ərazisində erməni yaşayış məskəni yaratmaq olub. Erməni qəsbkarlığı nəticəsində Azərbaycan tərəfinə dəymiş ziyanın məbləği 100 milyardlarla ölçülür. Dövlətimiz təminatın tələb edilməsi, eləcə də beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi ilə bağlı fəaliyyəti davam etdirməkdə haqlıdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan 2020-ci ildə Vətən müharibəsində torpaqlarını azad etdikdən sonra sözügedən ərazilərdə dəlillərin genişmiqyaslı toplanması işini həyata keçirib. Yəni əsaslı dəlillərimiz kifayət qədər çoxdur. Belə olan halda, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi də dəlillərə düzgün qiymət verərək ölkəmizin iddiasını təmin etməyə çalışmalıdır".

Göstərilən faktlar Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən qərar üçün kifayətdir

Milli Məclisin deputatı Tural Gəncəliyev qeyd edib ki, Azərbaycan hökuməti Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə Ermənistanın ölkəmizə qarşı törətdiyi təcavüz aktları, 30 illik işğal ərzində torpaqlarımızın darmadağın edilməsi və etnik təmizləməyə məruz qalması, minlərlə şəhər və kəndlərimizin yerləyəsas edilməsi, müllükərimizin dağıdılması və Azərbaycan xalqına məxsus dini və mədəni-tarixi irsin silinməsi ilə bağlı müfəssəl sübutlar təqdim edib. "Azərbaycan tərəfi həmin sübutlar əsasında, soydaşlarımızın hüquqlarının geniş şəkildə pozulmasına görə Ermənistanın məsuliyyət daşıdığına dair vəsatətin təmin olunmasını məhkəmədən tələb edib. Ermənistanın uzun illər boyu həyata keçirdiyi təcavüz siyasəti bu sənədlərlə

işə edilir. Göstərilən faktlar Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin adına layiq şəkildə, Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləyən qərar çıxarması üçün kifayətdir. Ümid edirik ki, sözügedən beynəlxalq məhkəmə qurumu həmin sənədləri diqqətlə nəzərdən keçirərək xalqımıza qarşı törədilmiş, insanlıq əleyhinə yönəlmiş cinayətlərə obyektiv qiymət verəcək. Sənəddə ötən 30 il ərzində Azərbaycan torpaqlarının işğal nəticəsində viran qoyulması ilə yanaşı, 2020-ci ildə üçtərəfli Bəyanatın imzalanmasından sonra ermənilərin törətdiyi cinayət hadisələrinə də xüsusi diqqət çəkilib. Beləliklə, Azərbaycan və tərəflərinin mühərribədən əvvəl və postmühərribə dövründə Ermənistanın mina terrorundan əziyyət çəkmələri, 4 min nəfərə yaxın soydaşımız haqda heç bir məlumatın təqdim edilməməsi və digər bu kimi faktlar BMT-nin "İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi" Konvensiyası çərçivəsində təqdim edilib", - deyir deputat bildirir.

T. Gəncəliyev deyir ki, burada artıq əsas məsələ Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin vədininə qalır: "Bu qurum fəaliyyəti ərzində çox sayda mühərribə cinayətləri, etnik təmizləmə və insan hüquqlarının kütləvi şəkildə pozulması halları, genosid və soyqırım məsələlərini nəzərdən keçirib. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi təkcə Xocalı soyqırımı ilə bağlı təqdim edilmiş sübutlara obyektiv yanaşarsa, təkbədbilməz faktlar əsasında bu məsələyə beynəlxalq hüquqi qiymət verər və Ermənistan dövlətinin məsuliyyətə colb edər. Bu hadisə beynəlxalq hüququn təməlini və tərənnümü kimi tarixə düşür. Azərbaycan hökumətinin erməni təcavüzü ilə bağlı əsas sənədləri Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim etməsinin səbəbi də elə budur ki, biz dünyanın bir nömrəli məhkəmə qurumunun Ermənistan dövlətinin məsuliyyətini tanımasını və ermənilərin bəşəriyyətə qarşı törətdiyi cinayət əməllərinə hüquqi qiymət verməsini istəyirik. Əks halda, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə xatırlatmaq yerinə düşür ki, dünyanın təhlükəsizlik sahəsində ən ali qurumu olan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası 1993-cü ildə Ermənistanın təcavüzü ilə bağlı 4 qətnamə qəbul edib".

Deputat vurğulayıb ki, Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin gözlənti böyükdür: "Əgər bütün dünyaya özlərini əsas məhkəmə qurumu kimi nümayiş etdirsə və beynəlxalq ictimaiyyət də bunu qəbul edərsə, deməli, biz Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin beynəlxalq hüququn bərpa edilməsini tələb edə bilərik. Bu qurum Azərbaycanın haqlı səsini eşitməklə beynəlxalq hüquq prinsiplərinə nə qədər sadıq olduğunu nümayiş etdirəcək".

Belə sənədlərin təqdim olunmasını sürətləndirməliyik

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycan Qarabağ haqiqətərinə hüquqi qiymət verilməsi üçün müddətdir ki, iş aparır: "Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə "İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi" Konvensiyası çərçivəsində hazırlanmış belə bir sənədin təqdim edilməsi də bu baxımdan xüsusi önəm daşıyır. Azərbaycan bütün dünyaya çatdırmaq istəyir ki, Ermənistan bizim 10 min kvadratkilometr ərazimizi vəhşicəsinə, barbarcasına dağıdıb, soyqırımları törədir, vətəndaşlarımızı mina terrorunun qurbanına çevirib. Təəssüf ki, erməni cinayətlərinin göz önündə olmasına baxmayaraq, dünyanın bu haqsızlığa, ermənilərin hətta üçtərəfli Bəyanatdan sonra da təxribətə cəhd etdiklərinə göz yumduğunun şahidiyik. Ona görə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi qarşısında belə iddiaların qaldırılması bizim üçün önəmlidir".

Deputatın sözlərinə görə, biz bu məsələ ilə bağlı söylədiyimiz gücləndirməli və belə sənədlərin təqdim olunmasını sürətləndirməliyik: "Xüsusilə informasiya mühərribəsi dövründə bu kimi amillərə diqqət yetirmək daha vacibdir. Birnənalı olaraq, Qarabağ haqiqətərinin təbliğatı, erməni yalanlarının isə ifşası davamlı xarakter almalıdır".

Nəziyin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ictimai fəallar ekoloji cinayətə və qanunsuz istismara etirazlarını davam etdirirlər

Aksiya iştirakçıları tələbləri yerinə yetirilənə kimi mübarizəni davam etdirməkdə israrlıdırlar

Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını, "Qızılbulaq" və "Dəmirlil" yataqlarında monitoringin keçirilməsini icazə verilməsini tələb edən azərbaycanlı könüllü gənclərin və ekoloqların Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri dinc etiraz aksiyasının əks-sədası dünyanın hər tərəfindən eşidilir.

Bütün sülhsevər insanlar, tərəqqipərvər dövlətlər bu aksiyanın haqlı olduğunu dəstəkləyərlər və beynəlxalq hüquq normalarına və prinsiplərinə əsaslanan bu aksiyaya Qafqazda sülhə maneə olmaq istəyən qüvvələr, xüsusən də Xankəndi ərazilərində və meşələrində gizli fəaliyyətdə olan silah birləşmələri, təbii sərvətlərimizi talan etməkdən gözləri doymayan Ruben Vardanyan, Araik Arutyunyan və başqaları həzm edə bilmirlər.

Qarabağ talanlarına şəriklik etməkdən çəkinməyən Avropa Parlamenti yanvarın 18-də Azərbaycanı əleyhinə qətnamə qəbul etmişdir. Avropa Parlamentindəki ikuizlüləri, pula görə əqidəsini və mövqeyini dəyişənləri tanyanlar üçün bu hadisə ikrah hissi doğursa da, gözlənilməz görünmədi. Rusiyalı ekspert Sergey Markedonov hesab edir ki, "Laçın yolunun bağlanması 2020-ci ilin noyabrında Qarabağ müharibəsi nəticəsində yaranmış yeni status-quo və ötən il baş verən hadisələr kontekstində görmək lazımdır. Ermənistan hakimiyyəti 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyannaməyə əməl etməlidir. Bakı sənədləri diqqətlə yenidən baxaraq qırmızı xətləri geri çəkib. Azərbaycanın məsələni sülh yolu ilə həll etmək istəyi aydın görünür. Hətta bu vəziyyətdə ötən ildən Ermənistanla Azərbaycan arasında

münəqişənin həlli prosesində yeni realıq müşahidə olunur".

Aksiya iştirakçıları Azərbaycanı istədiyi nəticələrə yaxınlaşırlar

Aksiya iştirakçıları ekoloqların və onlara qoşulan könüllü gənclərin maramı əvvəlki kimi dəyişməz olaraq qalır. Etirazçılar Azərbaycanı faydalı qazıntı yataqlarının erməni separatçıları tərəfindən qanunsuz istismarının dərhal dayandırılmasını tələb edirlər. Bu münasibətlə qaldırılan plakatlarda üzərində rus və ingilis dillərində yazılmış "Sərvətlərimizin talanı dayansın!", "Təbiəti qoruyaq, istismarı qanunla qoruyacağıq", "Azərbaycan milləti yoxdur!", "Azərbaycan milləti qoruyacağıq sərvətimizi!", "Azərbaycan oyaqdır, sərvətinə dayaqdır!", "Sərvətimiz bölünməz, heç bir kəso verilməz!", "Azərbaycan vahiddir, sərvətinə sahibdir!", "Ekocinayətə son!" kimi şüarlar səsləndirirlər. Məlumdur ki, Laçın yolu humanitar məqsədlər üçün açıqdır, sərbəst hərəkətə heç bir maneə yoxdur. Demək olar ki, hər gün Rusiya sülhməramlılarına aid onlarla maşın hər iki tərəfə maneəsiz hərəkət edir. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə məxsus avtomobillərin də daim burada sərbəst hərəkət etməsinə şərait yaradılır.

Etiraz edək ki, Laçın-Xankəndi yolundakı etiraz aksiyası çətinliklə də olsa, Azərbaycanı istədiyi nəticələrə yaxınlaşdırır.

Vazgen Manukyan: "Ermənilər yaxşılıq qanmayan xalqdır"

Bu məsələ ilə bağlı Ermənistanın Qafqaz İnstitutunun direktoru Aleksandr İsgəndəryanın fikirləri olduqca maraqlıdır. O qeyd edir: "Azərbaycan indi iki məqsədə nail olmaq istəyir, onlardan birinə artıq nail olub, bu, keçid məntəqəsidir". Onun sözlərinə görə, bu, rəsmiləşdirilməyib, amma Bakı sadəcə olaraq rəsmiləşdirmək istəyir: "İkinci məqsəd Qarabağ məsələsinin Azərbaycanın daxili işi kimi qeydə alınacağı sülh sazişidir. Bu, sülhməramlıların çıxarılması istiqamətində bir addımdır, çünki Qarabağ daxil məsələdirsə, deməli, sülhməramlılara ehtiyacımız yoxdur".

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində biabircəsi-

na məğlubiyyətdən, imzalandığı təslim aktından, qırğın verdiyi insanların ruhundan utanmayan Ermənistan rəhbərliyi sülh sazişini yubutmaq, gəyayeni güclər əldə etməklə mühərribəyə can atmaq istəyir. Bunu Azərbaycan tərəfi də yaxşı bilir. Lakin bütün bu xəyalı söhbətlərin nəticə verməyəcəyini dəfələrlə bəyan edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev problemin nə bu tərəfdən, nə o tərəfdən insan itkisi olmadan, sülh yolu ilə həll edilməsinə çalışır. Ancaq bunu Ermənistan hakimiyyəti anlamaq istəmir, anlaşırsa da, kiminsə təsirindən boyunardına vurur.

Gündəmdə olan bu məsələ ilə bağlı Ermənistanın gücsüzlüyünü, simasızlığını etiraf edən Ermənistanın keçmiş baş naziri Qrant Baqratyan da məsələyə eyni prizmadan yanaşır və bunun günahını da ermənilərə göyür. Tarixə ekskursiya edən ekspert bildirir ki, ruslar daim ermənilərin yanında olub, amma sonuncular buna

layiqincə cavab vermirlər: "1992-ci ilin yayında biz artıq məğlub olmuşduq. Ruslar mühərribədə qalib gəlməyimizə kömək etdi. Həmin ildə Vazgen Manukyan müdafiə naziri idi. Xosrov Arutunyan baş nazir idi. Biz çox çalışdıq ki, qələbə çalaq. Levon Ter-Petrossyan prezident idi. Biz Rusiya müdafiə nazirinin müavini Qaydayın köməyi ilə qələbə çalmaq müvəffəq olduq. Əgər Rusiya olmasaydı, biz mühərribədə böyük məğlubiyyətə uğrayacaqdıq. İndi Ermənistan deyəndə ki, Rusiya bizi kömək etməyə borcludur, rəsmi Moskva bəyan edir ki, biz sizə borclu deyilik. Ona görə ki, ermənilər yaxşılıq qanmayan xalqdır".

Bir çox siyasətçilərin və hərbi ekspertlərin dediyi kimi, Vazgen Manukyan da bildirir ki, Azərbaycan Qarabağ erməniləri ilə bağlı yekun məqsədinə nail ola bilər.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Laçın-Xankəndi yolu: Ekoaksiya 46 gündür davam edir

Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını, "Qızılbulaq" və "Dəmirlil" yataqlarında monitoringin keçirilməsini icazə verilməsini tələb edən azərbaycanlı könüllü gənclərin və ekoloqların tərəfindən Laçın-Xankəndi yolunda Şuşa ərazisindən keçən hissəsində təşkil olunan etiraz aksiyası artıq 46 gündür davam edir.

Ekofəallar hər gün olduğu kimi, səhəri Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə açıb, vətənpərvər ruhda məhnlər ifa ediblər. Aksiya iştirakçıları Qarabağda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını və

Laçın-Xankəndi yolunda hər iki istiqamətə Rusiya sülhməramlılarına və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə məxsus avtomobillər maneəsiz hərəkət edirlər. Sülhməramlılara məxsus 18 təminat avtomobili Laçından Xankəndi istiqamətinə maneəsiz keçib.

Sülhməramlıların və BQXK-nin növbəti avtomobil karvanının aksiya ərazisindən keçidi təmin edilib

Azərbaycanlı ekofəalların toplaşdığı Laçın-Xankəndi yolu humanitar məqsədlər üçün açıqdır, sərbəst hərəkətə heç bir maneə yoxdur. Laçın-Xankəndi yolunda hər iki istiqamətə Rusiya sülhməramlılarına və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə məxsus avtomobillər maneəsiz hərəkət edirlər. Sülhməramlılara məxsus 18 təminat avtomobili Laçından Xankəndi istiqamətinə maneəsiz keçib.

Sülhməramlılara məxsus birində 9, digərində isə 10 avtomobil olan iki təminat-techiizat karvanının Xankəndidən

Laçın istiqamətinə sərbəst hərəkəti təmin edilib. Ümumilikdə gün ərzində sülhməramlıların 22 avtomobilinin maneəsiz keçməsinə şərait yaradılıb.

Sülhməramlılara məxsus daha 5 avtomobilin Xankəndidən Laçın istiqamətinə sərbəst hərəkəti təmin edilib.

Etirazçıların gəyayeni Laçın-Xankəndi yolunu bağladığı və təminat avtomobillərini buraxmadığı ilə bağlı Ermənistan mətbuatında yayılan xəbərlər qarşı tərəfin növbəti dezinformasiyasıdır. Xatırladaq ki, ötən il dekabrın 3-də və 7-də Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı ilə aparılmış müzakirələrin

nəticəsi olaraq Azərbaycanın İqtisadiyyat, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirlikləri, İqtisadiyyat Nazirliyinin yanında Əmək Məsələləri Dövlət Xidməti və "AzerGold" Qapalı Şəhərdə Cəmiyyətinin mütəxəssislərindən ibarət heyət Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi Azərbaycan ərazisində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarını, bundan irəli gələn ekoloji və digər fəsadlarla bağlı ilkin monitoring aparmalı idi. Lakin sülhməramlıların hərəkətsizliyi ucbatından monitoring baş tutmayıb. Buna etiraz olaraq, azərbaycanlı ekofəallar Şuşa ərazisindən keçən Laçın-Xankəndi yolunda dekabrın 12-dən dinc aksiyaya başlayıblar.

AZƏRTAC

Avropa Parlamentinin qətnaməsi sülhə yox, qarşıdurmaya yol açır

Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi anti-Azərbaycan qətnaməsi bir-mənalı olaraq reallıqlardan uzaq, heç bir hüquqi əsası olmayan, avantürizm, münafiqçilik, qarşıdurmalara yol açan bir sənəddir. Azərbaycanın guya Ermənistanla hərbi təcavüz etdiyini, Laçın yolunu bağlamaqla Qarabağ ermənilərini blokada saxladığını iddia edən qətnamə tamamilə ermənipərəst notlar üzərində bostələndirilib və bilavasitə Avropa Parlamentini oyuncağa çevirən Fransanın təkidi, təşəbbüsü ilə hazırlanmışdır.

Bu gün heç kimə sirt deyil ki, Avropa Parlamenti irqi, islamofob, Azərbaycanofob, türkofob mövqeyi ilə tanınır və hadisələrə daha çox milli baxımdan qiymət verir.

Digər tərəfdən, AP çirkab içindədir, korrupsiya yuvasına çevrilmişdir. Parlamentin vitse-prezidenti, Yunanıstanlı deputat Eva Kailinin adının milyonlarla dollarlıq korrupsiyada hallanması və əksər deputatların faktlara ikili standartlardan yanaşmaları, böhtan, şantaj yolu tutmaları bunun əyani nümunəsidir.

Hadisələr göstərir ki, Fransa prezidenti Makron Avropa Parlamentini bir alətə çevirmiş və ondan öz çirkin məqsədləri üçün istifadə etməkdədir. Ermənistan isə bu prosedə bir oyuncaqdır. Cənubi Qafqazda üstünlük qazanmaq, Rusiyaya sıxışdırıb aradan çıxarmaq, dünyaya öz varlığını sübut etmək niyyətində olan Makron və əlalları dərək etmirlər ki, onların çirkin planları, avantürist əməlləri dövlətlər

rə və xalqlara, Qafqazda təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, əsasən də Ermənistanla yaxşı heç nə vəd etmir. Makron-Paşinyan "bacılıq" və bu birliyin ardınca gedənlərin tutduğu yol, əslində, yeni müharibələrə hesablanmışdır.

Ermənistanın ərazi bütövlüyündən danışıq Avropa Parlamentinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü yada salmaması, 30 il işğal altında qalan torpaqların, dağıdılan şəhər və kəndlərin, tarixi, dini, mədəni abidələrin taleyini dilə gətirməməsi, illərlə yüz minlərlə qaçqın və məcburi köçkünlərin həyatını nəzərə almaması bəşəriyyətə, beynəlxalq hüquq normalarına, parlamentarizmə ən böyük xəyanətdir.

Qətnamədə humanitar fəlakətdən gəniş söz açan AP əsl humanitar fəlakətin Vətən müharibəsindən sonra yaşandığını nədənsə görmək istəmir və erməni təcavüzkarları tərəfindən minalanmış sahələrdə minaya düşərək həlak olan 300-dən çox insanın faciəsinin fərqi deyildir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev müsahibələrində, çıxışlarında, görüşlər

də haqlı olaraq bəzi parlamentlərin, siyasətçilərin, dövlət rəhbərlərinin Azərbaycan barədə səsləndirdikləri həqiqətə uyğun olmayan fikirləri, xülya, reallıqlara əsaslanmayan sənədləri quru kağız parçası adlandırmaqla bərabər sülhə sadıqlığını boyan etmişdir. Bildirmişdir ki, bizim siyasətimiz hər zaman, sözün əsl mənasında, əməkdaşlığa əsaslanıb, çünki biz qəti surətdə inanırıq ki, yalnız əməkdaşlıq sahəsində uğur qazana bilirik.

Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri yalnız və yalnız Azərbaycan-Rusiya-Ermənistan dövlətlərinin rəhbərlərinin qəbul etdikləri sənədlər, bəyanatlar çərçivəsində həll edilə bilər.

Avropa İttifaqının Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Ermənistan tərəfinə uzunmüddətli müşahidə missiyası göndərmək niyyəti, Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi saxta qətnamələr sülhün təmin edilməsinə deyil, əksinə, Cənubi Qafqazda münafiqçilik, müharibələrin alovlandırılmasına xidmət edir.

Avropanın və Qərbin, Makron kimi avantürist siyasətçilərin girovuna çevrilən Paşinyan hakimiyyəti bunu yaxşı dərk etsə də, onlar öz hakimiyyətlərinin ömrünü uzatmaq üçün hər cür xəyanətə, çirkin əməllərə əl atır və erməni xalqını yeni bəlalara, uçuruma sürükləyirlər. Bu yolda itirən isə Azərbaycan yox, Ermənistan olacaqdır.

Tahir RZAYEV,
Milli Məclisin Aqrar
siyasət komitəsinin sədri

Azərbaycan 34 pillə irəliləyib

Əvvəli 1-ci səh.

Assosiasiyadan AZƏRTAC-ə bildiriblər ki, rəqəmsal inkişaf və kibertəhlükəsizliyin təmin olunması sahəsində həyata keçirilən uğurlu fəaliyyətlər AKTA-nın müvafiq indikatorları üzrə əsaslandırılmış təqdimatı nəticəsində Azərbaycanın global mövqeyinin daha da yaxşılaşmasına səbəb olub. Nəticədə kibertəhlükəsizlik sahəsində 161 ölkənin 46 indikatoru üzrə fəaliyyətinin qiymətləndirilərək sıralandığı Milli Kibertəhlükəsizlik İndeksində Azərbaycanın (National Cybersecurity Index - <https://ncsi.ega.gov/>) reytingi cədvəldə Azərbaycan Respublikası 34 pillə qalaraq 86-cı yerdən 52-ci yere irəliləyib. Bu nəticə sözügedən reyting cədvəlində ölkəmizin indiyədək qazandığı ən yüksək mövqə hesab olunur. Həmin reyting cədvəlində qonşu Gürcüstan 50-ci, Ermənistan isə 90-cı yerdədir.

Estoniyanın Elektron İdarəçilik Akademiyası Fondu tərəfindən hazırlanan və təkmilləşdirilən Milli Kibertəhlükəsizlik İndeksi, kibertəhlükəsizliyin təmin edilməsi və kibernetik təhlükələrə qarşı müdafiəni artırmağa imkan verən bir sıra sahələrdə Azərbaycanın irəlilədiyi addımları əks etdirir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən kibertəhlükəsizliyin bütün sahələrdə inkişaf etdirilməsi, xüsusilə kritik informasiya infrastrukturlarının

kibermüdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsinin ölkəmiz üçün son dərəcə önəmli məsələlər sırasında olduğunu, həmçinin Azərbaycanın kibertəhlükəsizliklə bağlı görülən mühüm işlərə yanaşı, gələcəkdə bu sahənin inkişafına böyük önəm veriləcəyi dəfələrlə qeyd edilmişdir. Kibertəhlükəsizliyin hər zaman Azərbaycanın gündəliyində olduğunu və bütün ölkələrin bu sahədə hazırlıqlı olmasını qeyd edən Prezident İlham Əliyev bu sahənin inkişafına yönəlik ciddi addımların atılması barədə müvafiq tapşırıqlar verib. Bu yanaşma və kibertəhlükəsizliyin təmin edilməsi zərurəti bu gün Azərbaycanda informasiya təhlükəsizliyi sahəsində ən vacib çağırışlardan birinə çevrilib. Bu çağırışlara uyğun fəaliyyətlər bir sıra sahələrdə yerinə yetirilib, o cümlədən Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən icra olunmaqda və Azərbaycanın kibertəhlükəsizlik sahəsindəki potensialı inkişaf etdirilməkdədir.

Ölkəmizin tanınmış beynəlxalq reyting cədvəlində mövqeyi ilə aşağıdakı keçidlər vasitəsilə ətraflı tanış ola bilərsiniz:

1. Ümumi siyahı: <https://ncsi.ega.gov/ncsi-index/>
2. Azərbaycan Respublikasının mövqeyi: <https://ncsi.ega.gov/country/az/>
3. Azərbaycanın rəyinqi: <https://ncsi.ega.gov/country/az/?pdfReport=1>

Məkr və korrupsiya yuvası

Avropa Parlamenti növbəti dəfə Azərbaycana qarşı riyakar siyasətini nümayiş etdirdi

dırmaqla azərbaycanlılara qarşı hərbi cinayətlərini davam etdirir.

44 günlük müharibədən sonra Ermənistan üçtərəfli Bəyanata zidd olaraq Laçın yolundan hərbi məqsədləri üçün istifadə edib, Rusiya sülhməramlılarının müvafiq tənzimləndirilməsinə Qarabağ İqtisadi zonasına silah-sursat, mina daşıyaraq Azərbaycan ərazilərində tərxiatlar törədib.

Nə sirdirsə, Ermənistanın sadalanan bütün bu hərbi cinayət əməlləri Avropa Parlamentinin "humanist" deputatlarının diqqətini bircə dəfə də olsun çəkməyib.

Bu gün Azərbaycanın erməniləri "blokada"da saxlamaqla suçlayan Avropa Parlamenti 30 ildir ki, blokada olan Naxçıvanı və naxçıvanlıların taleyini heç vaxt düşünməyib. AP deputatları da Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvanı birləşdirəcək yolun hələ də açılmamasına heç bir etiraz etmirlər.

Həmçinin canfəşanlıq edərək Azərbaycanı "qoşunlarını Ermənistan ərazisindən çıxarmağa" çağıran Avropa Parlamenti Ermənistanı öz ordusunu qalqlıqları Azərbaycanın hələ də işğal altında saxladığı 8 kəndindən geri çəkməyə çağırırmı. Qərribə paradoksdur, deyilmi?!

Amma hər dəfə Azərbaycana qarşı sərgilənən bu yanaşma elə Avropa Parlamentinin ikiüzlü siyasətinin əyani təzahürüdür.

Siyasi tərxiatlar törətməyə yönəlməmiş bədnam fəaliyyət

Ermənistanın özünün belə ölü "Madrid prinsipləri"ne istinad etməməsi fonunda Avropa Parlamentinin bədnam qətnaməsində sözügedən prinsiplərə istinad olunması Cənubi Qafqazla bağlı onun məkrli siyasətini açıq ortaya qoyur.

Halbuki Ermənistan Praqa və Soçidə keçirilən görüşlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyıb. Sözügedən görüşlər sayəsində regionda sülhə gəlmək üçün xeyli müsbət irəliləyişlər əldə olub. Lakin Ermənistanın və bəzi xarici məkrli qüvvələrin səyləri nəticəsində barışa vurulan müəyyən zərbələr bölgədə vəziyyəti yenidən həssaslaşdırıb. Belə bir məqamda Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı böhtan xarakterli qərəzli qətnamə qəbul etməsi, ölü "Madrid prinsipləri"ne istinad etməsi sülhə zərbə vurur, Ermənistanla revanşistləri ruhlandırır.

O başqa məsələdir ki, qəbul etdiyi bu boş kağız parçası ilə AP Azərbaycanın iradəsinə təsir ölkəmizin qanuni hədəflərinə çatmasına mane ola bilməz.

Sadəcə olaraq bu qurum riyakar qətnamə ilə bir daha təkişdirilməz şəkildə sübut etmiş olur ki, regionda müsbət proseslərin, Ermənistanla Azərbaycan arasında normalaşmanın, bütövlükdə Cənubi Qafqazda sülhün əldə olunmasının deyil, problemlərin tərkib hissəsidir. Bütün bu riyakar əməllər də korrupsioner Avropa Parlamentinin siyasi tərxiatlar törətməyə yönəlməmiş siyasətinə tam uyğun gəlir.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan XİN Mirzoyana cavab verib

Yanvarın 24-də Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Avropa İttifaqı Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komitəsində çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlər riyakarlığın bariz nümunəsidir.

məsi, müəyyən elementləri qabardaraq danışıqlar prosesinin mahiyyəti barədə çəşqinliq yaratması narahatlıq doğuran məqamdır və Ermənistanın addımlarını bir daha ölçüb-biçməsi zəruridir.

Öz milli siyasətini azərbaycanlılara və türklərə qarşı nifrət zəminində qurmuş və bütün addımlarında bunu nümayiş etdirən, ümumiyyətlə, ərazisində yaşayan bütün etnik xalqları məhv və deportasiya edən ölkənin Azərbaycanı ermənilərə qarşı nifrətdə təqdir-ləndirməsi qəbuləndirilməzdir.

Azərbaycanın məqsədinin, guya, "etnik təmizləmə" və erməni sakinlərin "deportasiyası" olduğu barədə əsassız iddialara gəldikdə, yüz minlərlə azərbaycanlıya qarşı etnik təmizləmə və kütləvi qırğınlar həyata keçirmiş Ermənistan tərəfinin xalqların hüquqlarının təmin edilməsi sahəsində fikir söyləmək üçün mənəvi haqqı yoxdur.

"Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətlə əlaqədar Ermənistan tərəfindən dəfələrlə səsləndirilmiş və sonuncu çıxış zamanı da təkrarlanmış ideyalarla əlaqədar qeyd edək ki, Azərbaycanın təbii sərvətlərinin qanunsuz istismarının, bu sərvətlərin Azərbaycanın Ermənistanla danışıqlarında əsas rolunu oynamaqda olduğunu və belə fəaliyyətlərin son qoyulması zəruridir.

Azərbaycan bundan sonra da öz milli maraqlarının və təhlükəsizliyinin müdafiəsi məqsədilə bütün lazımi tədbirləri görməyə davam edəcək", - deyərək açıqlamada bildirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın Avropa İttifaqı Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komitəsində çıxışına dair şərhində bildirilib. Qeyd edilib ki, Ermənistan xarici işlər nazirinin Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətin müharibə yolu ilə həll edilməsi təklifi ciddi təhdiddir. Ermənistan rəhbərləri tərəfindən müharibəyə çağırış ideyalarının yeni olmadığı məlumdur. Hələ 2019-cu ildə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan "Qarabağ Ermənistanıdır", keçmiş müdafiə naziri Tonoyan isə "yeni torpaqlar üçün yeni müharibə" barədə fikirlər səsləndiriblər. Xarici işlər naziri Mirzoyanın hərbi həll variantını təklif etməsi Ermənistanın tarixdən dərs çıxarmadığını və 30 il müddətində Azərbaycan ərazilərini işğalda saxlamasının nə ilə nəticələndiyini hələ də anlamadığını göstərir. Ermənistan tərəfinin bu avantürasının qarşısının alınması zəruridir.

"Görünür ki, 2020-ci il müharibəsindən sonra Ermənistanın özünə götürdüyü öhdəliklərin kobud şəkildə pozulması barədə (erməni silahlı qüvvələrinin ərazilərimizdən tam çıxarmaması, Azərbaycan ərazisində qeyri-qanuni fəaliyyətləri davam etdirməsi, Laçın yolundan sui-istifadə edərək hərbiçilərin rotasiyasını həyata keçirməsi, Azərbaycanı mina təhdidini davam etdirməsi, təbii sərvətlərin qanunsuz istismarı, üçüncü ölkə vətəndaşlarının Azərbaycan ərazisində qanunsuz keçidini şərait yaratması və s.) Azərbaycan tərəfindən Avropa İttifaqı və digər

beynəlxalq təşkilatlara, habelə parlamentlərə təqdim olunmuş danılmaz faktlara bu qurumlar tərəfindən əhəmiyyət verilməməsi Ermənistan tərəfini növbəti dəfə cəsarətləndirir. Eyni zamanda Ermənistan xarici işlər nazirinin bu çıxışının Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətlə bağlı bir sıra beynəlxalq çevrələr tərəfindən verilmiş yanlış, sülhü dəstəkləməyən və revanşizmi təhrik edən bəyanatlarla rühəndəyi aydın olur", - deyərək açıqlamada qeyd edilib.

Ümumiyyətlə, müstəqillik qazanan dövrəndə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olaraq Azərbaycanın beynəlxalq tanınmış ərazilərinə qarşı hərbi təcavüz və kütləvi qırğınlar törətdən, işğal altında olan şəhərləri və yaşayış mərkəzlərini vuran qoyan, azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə həyata keçirən, yüz minlərlə əhalini öz doğma torpaqlarından qovan, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini yerinə yetirməyən Ermənistan ərazilərimiz işğaldan azad olunan sonra beynəlxalq hüquqa və beynəlxalq qaydalara istinad etməsi, beynəlxalq təşkilatlara üz tutması və müdaxilə etməyə çağırması absurdur.

Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu üç istiqamət üzrə danışıqlarda (bütün nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması, delimitasiya, sülh sazişinin imzalanması) Ermənistanın xoş niyyətli iştirak etdiyi barədə xarici işlər naziri Mirzoyanın səsləndirdiyi fikirlərini həqiqətə əks etdirməyi yaxşı məlumdur. Ermənistan tərəfi sülh

gündəliyi üzrə təkliflər irəli sürüldəndən sonra aylarla mübarizələrimizə cavab verməməklə yanaşı, prosesin irəliləməsi üçün əməli addımlar atmayıb və müxtəlif bəhanələrlə davamlı olaraq prosesə maneə törədib.

Vurğulanıb ki, Ermənistan tərəfinin növbəti dəfə, guya, Azərbaycanın "eksterritorial dəhşət" tələb etdiyi ideyalarını səsləndirməsi əsassızdır. Bir daha xatırladıq ki, üçtərəfli Bəyanatın 9-cu bəndinə əsasən, Ermənistanın "vətəndaşların, nəqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətinin təşkili məqsədilə Azərbaycan Respublikasının qərb rayonları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqəsinin yaradılması" üzrə öhdəliyi yəqincədir. Ermənistan öz ərazisindən maneəsiz hərəkətin təmin edilməsinə razılıq verib və bu öhdəliyinə əməl etməlidir. Eynilə Azərbaycanın 8 kəndini və onlarla kvadratkilometr ərazisini hələ də işğal altında saxlayan Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın delimitasiya prosesinə sadıq olmadığını boyan etməsi təəcüb doğurur.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycanın sülh sazişi imzalanmaq təklifinə 8 aydan artıq müddətdə cavab verməyən, daha sonra sülh sazişinin imzalanmasını, adətən, uzun müddət çəkmək delimitasiya prosesi ilə şərtləndirən, müəyyən edilmiş sərhəd bölgəsində demilitarizasiya zonasının yaradılmasını təklif edən Ermənistanın müxtəlif bəhanələrlə sülh sazişinə maneçilik törətdir.

Frankfurt yəhudi icmasının rəvvini: "Azərbaycan yəhudilərin repressiyaya uğramadığı yeganə ölkədir"

"Azərbaycan dünyada yəhudilərin repressiyaya uğramadığı yeganə ölkədir. Yəhudilər uzun əsrlərdir əhalisinin əksəriyyəti müsəlman olan bu ölkədə mehriban ailə kimi yaşayırlar. Bu yaxınlarda Azərbaycanın İsraildə səfirliyi açıldı. Bu, bir çox ölkələrə ən yaxşı nümunə olacaq".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Avropa Şurası Parlament Assambleyasının qarşısında Holokost qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş tədbirdə Frankfurtun yəhudi icmasının rəvvini və Almaniyanın Ortodoks Rəvvinlər Konfransının prezidenti Aviçay Apel deyib.

Qeyd edək ki, 2022-ci ilin oktyabrından hər il yanvarın 27-nin Avropa Şurasında Holokost Xatirəsi Günü kimi anılması barədə qərar qəbul olunub.

Deputat: "Avropa Şurasından daha fəal iştirak və qətiyyət görmək istəyirik"

"COVID pandemiyası bütün dünyada səhiyyə və insan hüquqları sahələrində psixoloji, iqtisadi, sosial və siyasi böhrana səbəb oldu və əsl çağırışa çevrildi. Ukraynadakı müharibə isə bütün Avropaya təsir etdi və Ukrayna xalqı üçün də ciddi böhrana səbəb oldu".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Azərbaycanın AŞPA-dakı nümayəndə heyətinin üzvü Sevinc Fətəliyeva Avropa Şurası Dövlət və Hökumət Başçılarının IV Zirvə Görüşünə dair qurumun təklifləri ilə bağlı məruzənin müzakirələri zamanı deyib.

Qeyd edilib ki, stresli şəraitdə çərçivələr daralır və daha vacib məsələlər arxa plana keçir. Hökumətlər böhran zamanlarında yalnız əməkdaşlıq söyləyirən dəyəri olduğu əmin olduqda, müttəfiqlərinin bacarığına və sədaqətinə inandığında milli mentalitetə qalib gələ bilər. Avropa Şurası planında isə üzv dövlətlərin etimadı bəhrənin səmərəli idarə olunmasının vacib komponentidir. Geniş iqtisadi inteqrasiya və qarşılıqlı birləşmə əsaslanan ümumi maraqlar bu cür etimadı artırır. Hər hansı məsələnin həllində etimad ləhbəddir, eləcə də zaman etimadı gücləndirmək üçün ən uğurlu vasitədir.

"Avropa Şurası ciddi etimad böhranı yaşayır, lakin son nailiyyətlər notisində özünə məsələləri həll etmək istiqamətində özünəmar qazanıb. İnam artı bəliyi kimi, tez də sarsılırsınız", - deyən S. Fətəliyeva qeyd edib.

Standartlar və yanaşmalarla bağlı üzv dövlətlərdə aparılan sorğuların nəticələrinə əsasən Avropada demokratik təhlükəsizliyin kövrəkləşdiyini deyən S.Fətəliyeva bildirib: "Avropanın üzvləşdiyi məsələlərə ciddi əhəmiyyət verməklə, Avropa Şurası üzv dövlətlərin öhdəliklərinə riayət etməsinə daha çox diqqət yetirməli və vaxtında hərəkətə keçməlidir. İnsan hüquqları müdəcəllərinə, qanunun aliliyinə Avropa Şurasının əsas bəyannamələrində olduğu kimi hörmət edilməlidir. Ancaq təəssüf ki, bəzən ikili standartlarla qarşılaşırıq. Bəzi hallarda qeyri-şərtsiz dəstək, bəzən isə sətir reaksiyalar görürük. Digər hallarda isə yanlış ifadələrin səslənməsi, ikili standartlar, anlayış və dəyərlərin təhrif olunması ilə üzləşirik.

Bu onu göstərir ki, mövcud risklər ekzistensial deyil, yalnız bəzi proseslərin nəticələri kimi qəbul edilir. Bu, Azərbaycan üçün son dərəcə vacibdir, xüsusilə də Ermənistanla münasibətlərin normalaşdırılmasından, regionda sülh və sabitlikdən danışanda Avropa Şurasından daha fəal iştirak və qətiyyət görmək istəyirik".

S.Fətəliyeva əminliklə bildirib ki, Reykjavik Sammiti üzvlük qazanmış bütün dövlətlərə Avropa Şurasının necə prinsipli, səmərəli və obyektiv ola biləcəyini xatırladacaq. Daim xatırlamaq lazımdır ki, hansı dəyərlərə xidmət edirik və onlara sadıq oluruq.

Azərbaycanın və Pakistanın biznes dairələri arasında əlaqələr inkişaf etdirilir

Azərbaycanın və Pakistanın biznes dairələri arasında əlaqələr inkişaf etdirilir. Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyindən (KOBİA) AZƏRTAC-a bildirilib ki, Pakistanın Azərbaycanı səfiri Bilal Haye KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycanın və Pakistanın biznes dairələri arasında əlaqələrin genişləndirilməsi üzrə birgə təşəbbüslərin dəstəkləndiyi qeyd edilib. Həmçinin sahibkarların qarşılıqlı işgüzar missiyalar və sərgilərdə iştirakı üçün bir araya gətirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan ombudsmanının Ermənistanın cinayətləri ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara növbəti müraciəti

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva Ermənistanın Azərbaycana qarşı törətdiyi müharibə və ekoloji cinayətlərlə bağlı beynəlxalq insan hüquqları təşkilatlarına növbəti dəfə müraciət edib. AZƏRTAC müraciəti təqdim edir.

"Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı uzun illər ərzində əsassız ərazi iddiaları irəli sürülməklə bərabər, həm də kəskin milli, irqi və dini nifrət zəminində işğalçılıq, etnik təmizləmə, soyqırımı, terrorçuluq siyasəti həyata keçirilib. Bunun acı nəticəsi olaraq Azərbaycan ərazilərinin 20 faizindən çoxu 30 ilə yaxın bir dövr ərzində Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanılmış, bir milyona yaxın soydaşımız öz doğma ata-baba yurdlarından zorla qovularaq qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. Hərbi qulluqlarla yanaşı, çoxsaylı mülki şəxslər də amansızcasına qətlə yetirilmiş və ya əlilliyə səbəb olan müxtəlif ağır xəsarətlər almış, habelə əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüşdür.

Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə 3171 nəfəri hərbi, 719 nəfəri mülki şəxs olmaqla, ümumilikdə 3890 nəfər Azərbaycan vətəndaşı itkin düşmüşdür. Onlardan 71 nəfəri yetkinlik yaşına çatmamış uşaq, 267 nəfəri qadın, 326 nəfəri isə yaşlı insanlar olmuşdur. Ermənistan tərəfindən əsir və girov götürülmüş azərbaycanlılar müxtəlif ağır işgəncələrə məruz qoyulmuş və ya qətlə yetirilmiş, daha sonra onların nəsləri kütləvi şəkildə qeyri-insani formada basdırılmışdır.

Azərbaycanın aidiyyəti dövlət orqanları tərəfindən Ermənistanla, eləcə də beynəlxalq təşkilatlara çoxsaylı müraciətlər ediləndə, bu gün də Ermənistan tərəfi əsassız bəhanələrlə itkin düşmüş şəxslərin taleyi barədə məlumat verməkdən yayınır, əsir və girov götürülmüş azərbaycanlıları müxtəlif ağır işgəncələrə məruz qoyaraq qətlə yetirərək qeyri-insani şəraitdə basdırıqları kütləvi məzarlıqların xəritələrini verməkdən imtina edir.

Göründüyü kimi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı silahlı təcavüzü notisində qaçqın və məcburi köçkünlərə çevrilməsi, habelə əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş çoxsaylı soydaşlarımızın beynəlxalq müqavilələrdə və milli qanunvericilikdə təsbit olunmuş fundamental insan hüquqları, xüsusən də yaşamaq, azadlıq və sərbəst hərəkət etmək, mülkiyyət, təhlükəsiz yaşamaq, sağlam ətraf mühitə yaşamaq, sağlamlığın qorunması, sərəf və ləyaqətin müdafiəsi hüquqları kütləvi və kobud şəkildə pozulmuşdur.

Beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul olunmuş prinsip və normalarını heçə sayaraq Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərini 30 ilə yaxın müddət ərzində işğal altında saxlayan Ermənistan tərəfindən ölkəmizin ayrılmaz tərkib hissəsi Qarabağ və ətraf rayonlarda həyat üçün zəruri olan ekzot sosial-iqtisadi infrastruktur obyektleri, yaşayış və qeyri-yasayış obyektleri yerləyeksən edilmiş, hətta tarixi-mədəni və dini abidələr, o cümlədən qəbiristanlıqlar tamamilə dağıdılmışdır.

Ermənistanın işğal dövründə Azərbaycan ərazilərində olan təbii sərvətlər talan edilmiş, qızıl, civə, mis, qurğuşun, sink, kömür və sair daxil olmaqla 163 faydalı qazıntı yatağı, həmçinin meşə örtüyü, nadir ağaclar qanunsuz şəkildə istismar olunmuşdur.

Transsərhəd çay olan Oxçuçayın uzun illərdir ki, Ermənistan ərazisində

də kəskin çirklənməyə məruz qalmış Cənubi Qafqazın ikinci böyük çayı olan Araz çayındakı su ehtiyatlarının keyfiyyətinə də mənfi təsir göstərir. Bu da həyat və sağlamlıq üçün son dərəcə təhlükəli nəticələr verir.

Bütövlükdə götürüldükdə bəşəriyyətin təhlükəsizliyinə qəsd edən əməllərindən hələ də əl çəkməyən Ermənistan ölkəmizin təbiətinə, bioloji müxtəlifliyinə, flora və faunasına, su mənbələrinə, ümumilikdə region ekosistemində ciddi zərər vurmaqda davam edir.

Ermənistanda texniki və mənəvi cəhətdən köhnəlmiş "Metsamor" Atom-Elektrik Stansiyasının (AES) hazırdakı fəaliyyət göstərməsi yalnız Azərbaycanı deyil, Ermənistan üçün deyil, həm də bütün bölgə üçün ciddi təhlükə mənbəyidir. Bu isə o deməkdir ki, regionun hər bir ölkəsi Cənubi və Yaponiyanın Fukuşima AES-lərinin aqibətini yaşamaq riski ilə üz-üzədir. Müxtəlif beynəlxalq təşkilatların və atom sahəsi üzrə mütəxəssislərin artıq istismar müddəti bitmiş "Metsamor" AES-i "bütün bölgə üçün təhlükə" adlandıraraq xəbərdarlıq etmələrinə baxmayaraq, Ermənistan növbəti stansiyanın fəaliyyətini dayandırmır, əksinə, onun fəaliyyəti 2026-cı ilə və ondan sonrakı müddətə uzadılmışdır.

Yeri gəlmişkən, Avropa İttifaqının Xarici Əlaqələr və Təhlükəsizlik Siyasəti üzrə Ali Nümayəndəsinin (AI Komissiyasının) Ermənistan üzrə

tərəfdəşliyin implementasiyası haqqında 2022-ci il 17 may tarixli hesabatında da qeyd edilmişdir ki, "Metsamor" AES nüvə təhlükəsizliyi üzrə beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş standartlara tam cavab verəcək formada təkmilləşdirilə bilməz və buna görə də onun bağlanması və təhlükəsiz şəkildə istismardan çıxarılması tələb olunur.

Ermənistan və Azərbaycan arasındakı hərbi əməliyyatlarla son qoyulduğunu elan edilən 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatın icrasından sonra Cənubi Qafqazda dövlətlərarası münasibətlərin yeni realıqlara uyğun olaraq normalaşdırılmasına və inkişafına xidmət edən davamlı sülhün təmin olunması, regionda uzun müddət davam etmiş münaqişənin tam aradan qaldırılması, bölgədəki iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası və inkişafı üçün yeni imkanlar yaranmışdır.

Hazırda uzun illərdir ki, doğma yurdlarına qayıtmaq həsrəti ilə yaşayan soydaşlarımızın öz torpaqlarına təhlükəsiz şəraitdə qayıdışın təmini məqsədilə Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərinin mina və digər partlayıcı qurğulardan təmizlənməsi, bərpə-quruculuq işləri istiqamətində tədbirlər həyata keçirir. Bütün bunlar həmin ərazilərdə davamlı inkişafa xidmət etməklə məcburi köçkünlər məsələsinin tamamilə həllinə yönəlmişdir. Lakin təəssüf ki, Ermənistanın pozucu və təcridatçı fəaliyyəti, xüsusilə də mövcud mina problemi regionda dayanıqlı və ədalətli sülhün təmin edilməsi, insanların həyat və sağlamlığı üçün mühüm təhlükə olaraq qalmaqda davam edir, dinc sakinlərimizin hüquqları hələ də pozulur.

İstər işğal dövründə, istər müharibə zamanı, istərsə də torpaqlarımızın azad edilməsindən sonra Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən ərazilərimizdə basdırılmış çoxsaylı piyada və tank əleyhinə minaların partlaması, notisində hərbi qulluqlarla yanaşı, çoxsaylı mülki şəxslərin də mina terrorunun qurbanına çevrilməsi, bunlarla da onların fundamental insan hüquqlarının kobudcasına pozulması faktları bunu əyani şəkildə təsdiq

edir. Belə ki, 2020-ci il 10 noyabr tarixindən hazırkı vaxtdək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minaya düşmələri notisində 10 hərbi qulluqçu, 36 mülki şəxs həlak olmuş, 146 hərbi qulluqçu, 88 mülki şəxs isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almışdır. Beləliklə, 1991-ci ildən indiyə qədər baş vermiş mina hadisələri notisində 3357 nəfər mina partlayışı notisində həlak olmuş və ya xəsarət almışdır ki, onlardan 38 nəfəri qadın, 357 nəfəri isə uşaqlardır.

Çoxsaylı insan itkilərinə və xəsarətlərə səbəb olan mövcud mina problemi azad edilmiş ərazilərimizdə təhlükəsiz qayıdışı ləngidir, aparlıq genişmiqyaslı tikinti-quruculuq və bərpa işlərinə ciddi maneə yaradır. Məhz buna görə də uzun illərdir ki, hüquqları pozulan kəskin məcburi köçkünlərimizin öz ata-baba yurdlarına qayıtması üçün, ilk növbədə həmin ərazilər minalardan təmizlənməli, orada tamamilə məhv edilmiş infrastruktur bərpa edilməlidir.

Azərbaycan dövlətləri Ermənistanın mina xəritələrini tələb etməsi, buna heç bir adekvat cavab verilməmişdir. Ermənistan tərəfindən verilən mina xəritələri isə ümumi minaların ərazilərini çox kiçik faizini əhatə etmiş və həmin sonədərdə verilən məlumatın dəqiqliyi və etibarlılığı çox aşağı səviyyədə olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) olaraq, beynəlxalq təşkilatlara, xarici ölkələrin ombudsmanlarına və milli insan hüquqları təsisatlarına ünvanladığımız hesabat, bəyanat və müraciətlərdə Ermənistanın törətdiyi müharibə və terror cinayətləri, o cümlədən mina problemi ilə bağlı faktlar əsasında məlumat verilməsinə, işarələnməmiş minaların dəqiq xəritələrinin ölkəmizə təhvil verilməsinə əsaslandırılmasına baxmayaraq, qarşı tərəf bu məsələyə hər hansı bir reaksiya verməmişdir. Əksinə, Azərbaycan BMT tərəfindən tanınmış və işğaldan azad edilmiş ərazilərdə beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş prinsip və normalarına, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquqa tamamilə zidd olaraq, Ermənistan hələ də müxtəlif diversiya qrupları vasitəsilə torpaqlarımız minalarla çirkləndirməklə, ətraf mühitə global təhlükə yaratmaqla mina terroru və ekosisid cinayətlərini davam etdirir.

Azərbaycan ərazilərində Ermənistan tərəfindən təbii sərvətlərin qanunsuz istismarı və talan edilməsi notisində ətraf mühitə ciddi şəkildə zərər vurulur. Belə ki, Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan Respublikası ərazilərində, xüsusilə "Qızılbulaq" qızı və "Dəmirli" mis-molibden faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarı notisində baş verən ciddi ekoloji fəsadlar bunu bir daha sübut edir. Təəssüf ki, beynəlxalq qurumlar hələ də bu məsələdə susurlar.

Ermənistan ombudsmanı tərəfindən bu günlərdə yayımlanmış açıqlamada qeyd edilən əsassız iddialarla bağlı bildiririk ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələri və ətraf mühitin mühafizəsinə önəm verən ictimai fəallər tərəfindən Laçın-Xankəndi yolunda davam etdirilən dinc aksiyaya da məhz Ermənistan tərəfindən ölkəmizin təbii sərvətlərinin qanunsuz istismarı, talan edilməsi və noticə etibarilə həmin fəaliyyətlərin səbəb olduğu ətraf mühitin ciddi şəkildə çirkləndirilməsinin qarşısını almaq məqsədi daşıyır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan Respublikası 1999-cu il 9 no-

yabr tarixli Qanuna əsasən "Ətraf mühit ilə bağlı məsələlərdə məlumatın azad edilməsi, ictimaiyyətin qərar qəbul edilməsində iştirakı və ədalət məhkəməsinin açıq keçirilməsi haqqında" 1998-ci il 25 iyun tarixli BMT Konvensiyasını ratifikasiya etmişdir. Bu aksiyaya da ölkəmizin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin, o cümlədən bu konvensiyanın tələblərinə uyğun şəkildə keçirilir.

2006-cı ildə BMT Baş Assambleyası tərəfindən qəbul edilmiş "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərdə vəziyyəti" adlı qətnamədə işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarında törədilmiş yanğınların regionun ekoloji təhlükəsizliyinə təsirinə qiymətləndirilməsi məqsədi qaldırılmış, 2016-cı ildə Avropa Şurası Parlament Assambleyası tərəfindən qəbul olunmuş Azərbaycanın sərhədyanı rayonlarının sakinlərinin qəsdən sudan məhrum edilməsi ilə bağlı qətnamədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin sözügedən regiondan dərhal çıxarılması, müstəqil mühəndis və hidroloqlar tərəfindən yerində təhqiqat aparılmasının təmin edilməsi tələb olunmuşdur. Bütün bunlar ciddi hüquq pozuntularının mövcud olduğunu təsdiqləyir. Bununla yanaşı, Ermənistan Respublikası tərəfdar çıxdığı "Ətraf mühitə istənilən hərbi və ya düşmənçsinə təsir vasitələrinin istifadəsinin qadağan edilməsi haqqında" 1976-cı il tarixli Konvensiya, "Təhlükəli tullantıların sərbəhdləşməsinə və konarlaşdırılmasına nəzarət haqqında" 1989-cu il tarixli Bazel Konvensiyası, "Sənaye qozalarnın transsərhəd təsiri haqqında" 1992-ci il tarixli Konvensiya və digər beynəlxalq müqavilələr üzrə öhdəliklərinə də məqsədi şəkildə əməl etmir. Təsədüfi deyildir ki, Ermənistan "Transsərhəd suaxınlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsinə dair" 1992-ci il tarixli Konvensiyayı ratifikasiya etməkdən də qoruzulmuşdur.

Aksiyaya iştirakçıları tərəfindən Laçın-Xankəndi yolunda humanitar yüklərin daşınması üçün heç vaxt maneə yaradılmayıb və hazırda da yarıdır. Humanitar məqsədlər üçün açıq olan bu yolda hər iki istiqamətə onlarca avtomobil maneəsiz hərəkət edir.

Bir daha Ermənistan tərəfini aksiyaya barədə saxta məlumatlar tirajlamaq və beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq üçün qəzəbli fikirlərini ətraf mühitə təhvil verməyə davət edirik.

Hesab edirik ki, beynəlxalq təşkilatlar, dünya dövlətləri, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən ombudsman təsisatları və digər milli insan hüquqları institutları regionda pozulan insan hüquqlarının bərpası naminə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüququn tələblərinə Ermənistan tərəfindən əməl olunması və daimi sülhün bərqərar edilməsi istiqamətində birgə səylər göstərməlidir.

Ermənistan transsərhəd çay olan Oxçuçayın zərərli maddələrlə çirkləndirilməsinə, Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan Respublikası ərazilərində, xüsusilə "Qızılbulaq" qızı və "Dəmirli" mis-molibden faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarına son qoymalı, Azərbaycanın müvafiq dövlət orqanlarına ekoloji və digər fəsadlarla bağlı həmin yataqlarda monitorinq aparılmasına şərait yaradılmalıdır.

Çərçibəli və Fukuşimaya bənzər növbəti fəlakətin qarşısını almaq üçün təcili olaraq "Metsamor" AES-in fəaliyyəti təhlükəsiz şəkildə dayandırılmalı və radioaktiv tullantıların Beynəlxalq Atom Enerjisi Agentliyinin "İstifadə olunmayan yanacaq idarəetməsinin təhlükəsizliyi və radioaktiv tullantıların idarə edilməsi təhlükəsizliyi haqqında" Birgə Konvensiyasının, habelə Avropa Şurası Parlament Assambleyasının 1588 sayılı qətnaməsinin (2007) müəyyən etdiyi tələblərə uyğun şəkildə ciddi beynəlxalq nəzarət altına alınmalıdır.

Ermənistanda və onun sərhədlərindən kənarında azərbaycanlılara qarşı dözümsüzlük mühtininin formalaşmasına səbəb olan, tərəflər arasında dayanıqlı sülhün təmin edilməsinə maneə yaradan xoşagəlməz hadisələr, eyni zamanda ermənionisilli şəxslər tərəfindən açıq çıxışlarda, sosial mediada düşmənçliyi təşviq edən nifrət və kin dolu ifadələrin işlənməsi kəskin şəkildə pislənilməlidir. BMT tərəfindən qəbul edilmiş "Diplomatika əlaqələr haqqında" 1961-ci il tarixli Vyana Konvensiyasına, "Beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə, o cümlədən diplomatik agentlərə yönəlmis cinayətlərin qarşısını alınması və cəzalandırılması haqqında" 1973-cü il tarixli Konvensiyaya uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının diplomatika nümayəndəliklərinə edilmiş hücumlarla bağlı qanuni ölçü götürülməlidir.

Bundan əvvəlki illərdə, eləcə də hazırda təqdim etdiyimiz müraciətdə də əksini tapmış insan hüquqları pozuntuları ilə bağlı təkbizbulunmaz faktlar Ermənistanın sülh və insanlıq əleyhinə, habelə müharibə və terrorçuluq cinayətlərini bir daha ifşa etməklə həmin dövlətə qarşı beynəlxalq hüquqi məsuliyyət müəyyən edilən addımların atılması zəruri edir.

Ümidvarıq ki, beynəlxalq təşkilatların ədalətli mövqeyi, insan hüquqlarına həmişəki qayğısında yanaşmaları əsasında Cənubi Qafqazda sabitliyin, təhlükəsizliyin və iqtisadi inkişafın təmin edilməsinə nail olmaq mümkün olacaqdır.

Qeyd edək ki, müraciət BMT-nin Baş katibinə, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına, BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarına, BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarına, BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına, UNICEF-in, UNESCO-nun, Avropa İttifaqının, Avropa Şurasının, ATƏT-in rəhbərlərinə, Beynəlxalq və Avropa Ombudsmanlar İnstitutlarına, Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasına, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Müstəqil Daimi İnsan Hüquqları Komissiyasına, Avropa Uşaq Hüquqları Ombudsmanları Şəbəkəsinə, "Human Rights Watch" və "Amnesty International" təşkilatlarına, müxtəlif ölkələrin ombudsmanlarına və milli insan hüquqları institutlarına, Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdəki və xarici ölkələrin respublikamızdakı səfirliklərinə, Azərbaycan diaspor təşkilatlarına göndərilib.

Qarabağda fəaliyyət göstərmək üçün kommersiya banklarından 3 layihə üzrə müraciət daxil olub

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyət göstərmək üçün öten il kommersiya banklarından 3 layihə üzrə Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna müraciətlər daxil olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun İdarə Heyə-

tinin sədri Osman Xaliyev öten ilin yekunları ilə bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında məlumat verib. O.Xaliyev bildirib ki, layihələr sənaye istehsalı, yeyinti sənayesi və kənd təsərrüfatı sahələrini əhatə edib. Bu il də Qarabağda sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən sahibkarlar üçün güzəştli kreditlər nəzərdə tutulub.

"Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının 9-cu iclasının tarixi açıqlandı

Fevralın 3-də Bakıda "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 9-cu toplantısı keçiriləcək. Bu barədə AZƏRTAC-a Energetika Nazirliyindən məlumat verilib.

Toplantıda bir sıra ölkələrin nazirlərinin, beynəlxalq enerji şirkətlərinin nümayəndələrinin və digər qonaqların iştirakı nəzərdə tutulub.

Xatırladıq ki, "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin ilk toplantısı 2015-ci il fevralın 12-də, ikinci toplantı 2016-cı il fevralın 29-da təşkil olunub. Növbəti toplantılar isə 2017-ci il fevralın 23-də, 2018-ci il fevralın 15-də, 2019-cu il fevralın 20-də, 2020-ci il fevralın 28-də, 2021-ci il fevralın 11-də və 2022-ci il fevralın 4-də keçirilib.

Heydər Əliyev ili 2023

Heydər Əliyev daim xalqının mənafeyinin müdafiəsinə tam sadıq idi

Latviyanın "icelo.tv" portalında bu ölkənin sabiq Prezidenti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri Vayra Vike-Freyberqanın Ümummilli Lider Heydər Əliyev ilə bağlı fikirləri dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ulu Öndərlə bağlı xatirələrini bölüşən Vayra Vike-Freyberqa Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkəsinə sonsuz məhəbbət bəslədiyini və xalqının mənafeyini müdafiə etməyə tam sadıq olduğunu bildirdi: "Latviya Prezidenti olmuş bir şəxs kimi mən də Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümündə Azərbaycan tarixində özünəməxsus yeri olan bu görkəmli şəxsiyyətlə birbaşa şəxsi təmasda olmaq şərəfinə nail olmuş şəxslərin qrupuna qoşuldum. O, həqiqətən də, qeyri-adi, səmimi insan idi. Heydər Əliyev 1991-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqının dağılmasından sonra müstəqilliyini elan etmiş və ya bərpə etməkdə olan bütün ölkələrin üzvləşdiyi problemlərə dair dərin təhlillərini bizimlə səxavətlə bölüşürdü".

Azərbaycanın müstəqilliyinin əvvəllərində üzvləşdiyi böhran və fəlakətləri Heydər Əliyevin zəngin təcrübəsi sayəsində geridə qoyduğunu vurğulayan sabiq prezident qeyd edib ki, o, müstəqillik, sabitlik və sosial dəyişikliklər yolu ilə sürətlə irəliləyən ölkəsinin gələcəyini aydın şəkildə gördü. Vayra Vike-Freyberqa Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanı ədalət, iqtisadi inkişafın, dini tolerantlığın bərqərar olduğu müasir dövlətə çevirdiyini vurğulayıb: "Heydər Əliyev ölkəsinin sarsılmaz məhəbbətlə sevirdi və xalqının mənafeyini müdafiə etməyə tam sadıq idi. Bu, Azərbaycan xalqının gələcək nəsillərinin nümunə götürməsi üçün layiqli mirasdır".

Heydar Aliyev was fully committed to defending the interests of his people

The former president of Latvia, co-chairwoman of the Nizami Ganjavi International Center Vayra Vike-Freyberga said that Heydar Aliyev has an unwavering love for his country and a complete commitment to defend the interests of his people. direction

"Ulu Öndərin sevimli qəhrəmanları" silsiləsindən növbəti tədbir

Müdafiə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində "Ulu Öndərin sevimli qəhrəmanları" silsiləsindən iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları qvardiya general-mayoru Həzi Aslanovun xatirəsinə həsr olunan vətənpərvərlik tədbirləri həftəsinin programına əsasən növbəti tədbir görkəmli sərkərdənin doğulduğu Lənkəran şəhərində keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Lənkəran şəhərində Müdafiə Nazirliyinin rəsmiləri, rəşadətli Azərbaycan Ordusunun tankçı qəhrəmanları, veteranlar, ictimaiyyət nümayəndələri və Həzi Aslanovun ailə üzvləri əvvəlcə Ümummilli Liderin şəhərin mərkəzində ucaldılan abidəsinə ziyarət edərək önünə qızılgüllər düzüb, xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Respublika Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının Lənkəran şöbəsinin sədri Əlimərdan Əliyev ziyarətçilərə məlumat verib ki, keçən əsrin 69-cu illərindən respublikamızın bütün regionlarında olduğu kimi, Lənkəran rayonu da Heydər Əliyev zəkasının işığında tarixin ən şərəfli mərhələsinə qədəm qoynub. Vurğulayıb ki, Ulu Öndər dəfələrlə Lənkəranı olub. Hər dəfə də bu torpağın əməkçilərinə "Siz İkinci Dünya müharibəsində qəhrəmanlıq göstərmiş iki dəfə "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adı almış general Həzi Aslanovun varisləriniz, onun həmyerliləriniz, onun doğmalarıdır", - deyərək müraciət edib. Bu torpağın zəhmətkeş insanları ilə görüşüb, onların problemlərinin həlli istiqamətində çox böyük işlər görüb. İndi tarixin yaddaşına həkk olunan bu görüşləri lənkəranlılar heç vaxt unuturlar.

Xalqımızın igid oğlu Həzi Aslanovun adını daşıyan Xatirə parkında da böyük qələbəlik yaşanıb. Əfsanəvi sərkərdənin möhtəşəm heykəli qarşısına Müdafiə Nazirliyinin adından əkil qoyulub, güllər düzülüb. Həzi Aslanovun təmsalında şə-

hadətləri ilə tarix yazan Vətən övladlarının xatirəsinə bərdəqəlik sükutla yad edilib.

Abidə qarşısında Azərbaycan hərbi tarixinin, görkəmli sərkərdələrin, milli qəhrəmanların, xalqın cəngəvar oğullarının adlarını əbədiləşdirilməsində Heydər Əliyevin müstəsna xidmətlərindən bəhs olunub.

Qonaqları və ziyarətçiləri Lənkəran Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Şahin Şahbazov və muzeyin əməkdaşları səmimiyyətlə qarşılayıblar.

Vətən müharibəsi iştirakçısı Hərbi Hava Qüvvələrinin zabiti Təbriz Əlizadənin pilot uniforması geymiş oğlu Məmməd Arzın "Həzi burada doğulub" şeri ilə qonaqlara bələdçilik edib.

Həzi Aslanovun 113 il öncə doğulduğu evin qarşısında, ki abidə ziyarət olunub, önünə qorəngillər düzülüb.

Layihənin və Həzi Aslanov haqqında bir neçə kitabın müəllifi, Əməkdar İncəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü polkovnik Abdulla Qurbani bir neçə gündür davam edən vətənpərvərlik tədbirləri həftəsinin gedişatı barədə ətraflı məlumat verib.

Ehtiyatda olan general-mayor Altay Mehdiyev deyib: "Həzi Aslanov mənim üçün ideal bir sərkərdədir. Sovet dövrü hərbi tarixində müstəsna yeri olan Həzi Aslanovun xidmətləri bu gün də dünyanın hərbi mütəxəssisləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Lakin Həzi Aslanov şəxsiyyətinə və qəhrəmanlığına ən

yüksək qiyməti bu il 100 illiyini dövlət səviyyəsində qeyd edəcəyimiz xalqımızın iftixarı Heydər Əliyev vermiş və onun adı layiqincə əbədiləşdirilmişdi. Mən və mənim yaşlıqlarım Həzi Aslanov peşəkar hərbi məkətdən bəhrələnməmişik desək, heç də yanlışdır. Şəxsən mənim və yüzlərlə mənim kimi azərbaycanlı gəncin öz gələcək taleyini Vətənə xidmət peşəsinə - hərbi peşəyə bağlamasının əsas səbəkləri məhz Həzi Aslanov olmuşdur".

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpə edilməsində xüsusi xidmətlərinə və işğal olunmuş ərazilərin azad olunması zamanı düşmənin məhv edilməsi üzrə qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırığını yerinə yetirən zaman göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunəsinə görə, həmçinin hərbi qulluq vəzifəsini yerinə yetirən zamanı igidliyin və mərdliyin nümayiş etdirilməsinə görə Prezidentin sərəncamına əsasən "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" (ölmədən sonra) adına layiq görülməklə yanaşı tank taboruun komandiri, şəhid mayor Amid Heydərovun Lerik rayonundan gələn atası Rəbiill müəllim oğlunun Vətən müharibəsinin ilk günündən üzərinə "Həzi Aslanov" yazılan tankı ilə hücumu keçərək düşmənin bir neçə səddini yardığandan, dağdıcı və sarsıdıcı zərbələr vurdugundan, canlı qüvvə və texnika sarıdan xeyli itkilər verdiyindən qürurla danışıb.

2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən sonra "İgidliyə görə" və bir çox medallarla təltif olunan tank komandiri baş gizir Paşa Mehdiyevin Vətən müharibəsindən altı ay öncə silahdaşları ilə birlikdə Həzi Aslanovun ev-muzeyini ziyarət etmələri, burada xatirə olaraq çinar əkmələri və Lələtəpə uğrunda döyüşlər zamanı geydiyini tankçı köynəyini muzeyə hədiyyə etməsi və Həzi Aslanovun gimnastikası ilə yanaşı, sərgilənən həmin köynəyin də tamaşaçılar qarşısında nümayiş olunması, eləcə də Füzuli rayonundan morasimə gələn şəhid baş gizirin oğlu Etibar Mehdiyadonun kövrək çıxışı tədbir iştirakçılarına duyğulu anlar yaşadıb.

Vətən müharibəsində digər qoşun növləri ilə yanaşı, Azərbaycan tankçıları da möhtəşəm Zəfərin qazanılmasında böyük sayer göstərmişlər. Onlardan biri də Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı əsgər Azər Abdullazadədir. Əsgər A.Abdullazadə döyüşlərdə əsl qəhrəmanlıq nümunələri göstərib. Tərtər rayonundan anım mərasimində gələn tankçı qəhrəman Vətən uğrunda neçə-neçə qəlpə yaradırsa da, bir gözünü itirəndə, ruhdan düşməyib. Yenə də Ali Baş Komandanın əmrinə hazırdır.

Azərbaycan hərbi tarixinin, qəhrəmanlıq ənənələrinin təbliğində və Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə nümunəvi muzey xidmətlərinin göstərilməsinə görə Həzi Aslanovun ev-muzeyinin təltif olunduğu Müdafiə Nazirliyinin fəxri formanı və qiymətli hədiyyəsi kollektivə təqdim olunub.

XIN: "BMT-nin Əhali Fondunun Laçın yolu ətrafındakı vəziyyətlə bağlı qərəzli bəyanatı təəssüf doğurur"

Yanvarın 24-də BMT-nin Əhali Fondunun Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətlə bağlı qərəzli, həqiqəti əks etdirməyən və təşkilatın mandatına aid olmayan məsələlərlə bağlı bəyanatı təəccüb və təəssüf doğurur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin BMT-nin Əhali Fondunun Laçın yolu ətrafında yaranmış vəziyyətlə əlaqədar bəyanatına dair şərhində bildirilib.

Qeyd olunub ki, Ermənistanın Azərbaycanla qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində 30 il ərzində öz evlərindən didərgin düşmüş, illərlə çadır şəhərciklərində, atılmış qatar vaqonlarında, düşürgələrdə heç bir sağlamlıq şəraiti olmayan mühitdə yaşamış, təhsil, səhiyyə və bütün digər hüquqlardan məhrum olmuş yüz minlərlə azərbaycanlı ailənin acınacaqlı vəziyyətinə münasibət bildirməyən BMT-nin Əhali Fondunun azərbaycanlıların legitim etirazlarına dair bəyanat verməsi qə-

buləndir. Azərbaycanın təbii sərvətlərinin qanunsuz istismarının, bu sərvətlərin Azərbaycanın Ermənistanla paylaşılması və yalnız humanitar məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş Laçın yolundan sui-istifadə hallarının qarşısının alınması tələbi ilə Azərbaycanın suveren ərazisi olan Laçın yolunda dinc etirazlar Azərbaycan xalqının legitim hüququdur.

Erməni sakinlərin kompakt yaşadığı Azərbaycan ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlər Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə hədədir və belə qanunsuz fəaliyyətlərə son qoyulması zəruridir. Bu xüsusda 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanata uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Laçın dəhlizi üzrə hər iki istiqamətdə vətəndaşların, naqliyyat vasitələrinin və yüklərin hərəkətinə təhlükəsizlik zəmanəti verir. Təhlükəsizlik zəmanəti həmçinin Laçın yolunda sui-istifadənin qarşısının alınmasını ehtiva edir.

Xarici İşlər Nazirliyinin son bir ay ərzində verdiyi bəyanatlarda qeyd edil-

diyi kimi, Laçın yolunda nəqliyyat vasitələrinin və sakinlərin hərəkətinə etirazçıların tərəfindən heç bir maneə tətbiq edilmir və guya, etirazların bölgədə "humanitar fəlakət" yaratdığı barədə iddialar əsassızdır. Etirazlar başlayan gündən yoldan istifadə etməklə sayı 1000-dən çox nəqliyyat vasitəsi ilə sakinlərin istifadəsi üçün gündəlik tədarük malları, tibbi ləvazimatlar və zəruri tibbi xidmətlər təmin olunub. Azərbaycan hökuməti həmçinin erməni sakinlərinin üzvləşmə bələdçisi bütün humanitar ehtiyacları operativ şəkildə həll etməyə hazır olduğunu dəfələrlə bəyan edib. Bütün bunlara baxmayaraq, özlərini erməni sakinlərin "liderləri" kimi təqdim edən şəxslər öz qanunsuz fəaliyyətlərini davam etdirmək məqsədilə yerli əhalidən sipər kimi istifadə etməkdə davam edir və onların hərəkət azadlığına mane olurlar.

Qeyd edilənlərə əlaqədar BMT-nin Əhali Fondunu qərəzsiz olmağa və təşkilatın nüfuzuna xələf gətirəcək hərəkətlərdən və açıqlamalardan çəkinməyə çağırırıq.

Qərbi Azərbaycana Qayıdış Konsepsiyasının təsdiqi məsələsinə bu gün baxılacaq

Artıq xeyli vaxtdır ki, Qərbi Azərbaycan İcmasında Qayıdış Konsepsiyasının hazırlanması istiqamətində iş davam etdirilir. Yanvarın 25-də İcmanın İdarə Heyətinin geniş tərkibdə iclası keçirilib. İclasda İdarə Heyətinin üzvləri ilə yanaşı, icmanın strukturlarında təmsil olunan ziyalılar, mütəxəssislər iştirak ediblər.

İcmannın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tədbiri giriş sözü ilə açan Qərbi Azərbaycan ev-muzeyinin zəhmətkeşləri ilə yanaşı, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərlinin Qayıdış Konsepsiyasının ha-

zırlanması məqsədilə silsilə tədbirlərin, fərdi və qrup halında mütəxəssislərlə görüşlərin keçirildiyini, müzakirələr zamanı yüzlərlə təklifin irəli sürüldüyünü, icmanın konsepsiyasının hazırlanması

ilə bağlı elan olunmuş elektron poçta çoxlu sayda təkliflərin daxil olduğunu, bütün bu təkliflərin işi Qrupunda sistemləşdirildiyini, təhlil edilib ümumiləşdirildiyini və sənədin layihəsinin hazırlanmış olduğunu bildirdi. İclas iştirakçılarına təqdim olunan layihə ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılmış, layihə qəbul edilmiş və prosedura uyğun olaraq rəsmi təsdiq üçün Mü-

şahidə Şurasına təqdim edilməsi qərar alınıb. Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri Əziz Ələkbərlinin konsepsiya layihəsinin hazırlanmasında və qəbulunda iştirak edən hər kəsə icma rəhbərliyi adından dərin təşəkkürünü ifadə edib.

Müşahidə Şurası yanvarın 26-da keçiriləcək iclasında Qayıdış Konsepsiyasının təsdiqi məsələsinə baxacaq.

Paşinyan iqtidarına inam qalmayıb

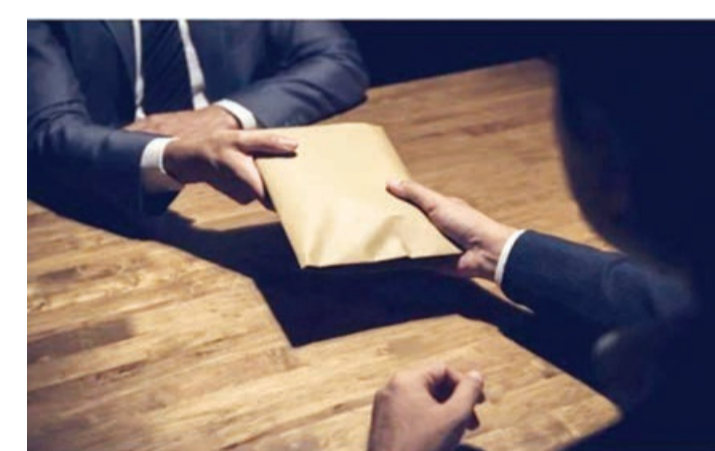
Ermənistanda məmurların rüşvət sistemi daha da genişlənib

Ermənistanı idarə edən şəxslər ölkədə korrupsiya və rüşvət sistemini daim genişləndirməklə seçiliblər. İndi ölkədə elə bir yüksəkçinli məmur yoxdur ki, şəxsi biznesi olmasın, yaxud da vəzifədə olarkən digər yollarla böyük sərvət toplaşmasın. Son illər ərzində milli sərvətlər mütəmadi və sistemli şəkildə bu adamlar tərəfindən oğurlanmaqdadır. Onlardan biri də daxili işlər nazirinin müavini David Ambaryandı. Belə ki, nazir müavininin qanunsuz əməlləri aşkarlanıb, gəlir deklarasiyasını gizlətdiyi məlum olub.

"4rd.am" saytı xəbər verir ki, korrupsiyanın qarşısının alınması üzrə komissiyanın elanları reyestrində David Ambaryan tərəfindən təqdim olunan son gəlir bəyannaməsi 2021-ci il tarixli - İrəvanın şəhər merinin katibi kimi illik bəyannaməsi olub. Daxili işlər nazirinin yeni müavini daşınmaz əmlak olaraq, 2000-ci ildə İrəvanın Açıqpaq rayonu və 2012-ci ildə Moskvada aldığı mənzilləri elan edib. David Ambaryan qeyd edib ki, 2021-ci ildə Moskvada mənzilini 6,8 milyon rubla Tatyana Fadıyevaya kimi təqdim etdiyi şəxsə satıb. Ambaryan gəlir deklarasiyasında 2 avtomobilini 2011-ci ildə aldığı "Nissan"ı və 2019-cu ildə aldığı "Kia"nı qeyd edib.

Bildirilib ki, ötən ilin əvvəlində David Ambaryanın bank hesabında cəmi 557 min dram var idi, ancaq ilin sonunda bank hesablarının miqdarı 2 milyon 321 min dram olub. Bundan əlavə, David Ambaryan həmçinin 30 min ABŞ dolları, 22 min avro və nağd pul kimi 8,5 milyon dramının olduğunu açıqlayıb.

Vurğulanır ki, David Ambaryan gəlir olaraq İrəvan me-

2021-ci il tarixdən etibarən İrəvanın şəhər merinin katibi vəzifəsinə icra edib. Xatırladaq ki, daha əvvəl daxili işlər nazirinin digər müavini Kamo Sutsulyan, Aram Ovananyanın və Arpin Sarqyanın da gəlir deklarasiyalarını gizlətdikləri məlum olub.

Belə hallar ölkədə adi hal alıb. Odu ki, Ermənistan ən çox korrupsiyalanmış ölkələr sırasındadır qalmaqda davam edir. Beynəlxalq təşkilatların işğalçı ölkədə korrupsiya faktları ilə bağlı hesabatında bildirilir ki, bu ölkədə korrupsiya halları ötən iki ildə də azalmayıb, əksinə, artıb. Bu xoşagəlməz halla bağlı mübarizə tədbirləri hələ də kağız üzərindən əməli işə keçməyib. Qeyd olunur ki, vergi ödəyiciləri arasında keçirilən rəy sorğusu da bunu təsdiqləyir. Sahibkarlıqla məşğul olmaq istəyənlər külli miqdarda rüşvət ödədiklərini deyirlər. Onların Paşinyan hökumətinə inamı yoxdur. Ölkədə toplanan verginin korrupsiyaya qarşınması rəsmilərin və məmurlar tərəfindən

monimənsionməsi ilə bağlı çoxsaylı faktlar var. Rəyi soruşulanlar vergi qanunlarının vergi ödəyicisi olan iş adamlarına eyni dərəcədə tətbiq olunmadığını qeyd edirlər.

Bildirilib ki, hazırda hakimiyyətdə olan qüvvələrin Ermənistanı bildirdən media portallarını onun həyat yoldaşı Anna Akopyanın qeyri-qanuni kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olmasına dair çoxsaylı məlumatların yayıldığını qeyd edirlər.

Bütün bunlar Ermənistanı kifayət qədər narahat günlər gözlədiyindən, ölkənin üzvləşdiyi ümumi böhranın daha da dərinləşəcəyindən xəbər verir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Sosial ödənişlərdə tətbiq edilən artımlar e-qaydada aparılır

Bu ilin əvvəlindən pensiya, müavinət və təqaüdlər üzrə 1,8 milyona yaxın şəxsin sosial ödənişlərində artımlar da avtomatik şəkildə tətbiq olunub

Pensiya, müavinət və təqaüdlərin təyinatı kimi, həmin ödənişlərdə artımların edilməsi də vətəndaşların hər hansı quruma müraciət etməsinə, sənəd təqdim olunmasına ehtiyac olmadan elektron sistemlər üzərindən avtomatik şəkildə aparılır.

2022-ci ilin əvvəlindən pensiyaçılara ödənilən maddi yardımlar bu ilin əvvəlindən pensiyaları tərkibinə daxil edilməklə ümumilikdə 1 milyon 115 min insana yönələn pensiyaların, habelə 660 min insana yönələn müavinət və təqaüdlərin artırılması təmin edilib. Beləliklə, bu ilin əvvəlindən pensiya, müavinət və təqaüdlər üzrə 1,8 milyona yaxın şəxsin sosial ödənişlərində edilən həmin artımlar da onların hər hansı müraciətinə ehtiyac olmadan Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən e-qaydada aparılıb.

Növbəti mərhələdə bütün növ pensiyaların ödənilməsi üçün müəyyən ediləcək orta aylıq nominal əməkhaqqının illik artım tempinə uyğun olaraq indeksləşdirilərək artırılması təmin olunacaq. Həmin pensiya artımları, habelə vətəndaşların pensiya kapitalının indeksləşdirilərək artırılması da e-sistemlər üzərindən avtomatik şəkildə həyata keçiriləcək.

"Bakı KOB evi"ndə əmək və məşğulluq üzrə də xidmətlər göstərilir

Bakının Nərimanov rayonunda yerləşən "Bakı KOB evi"ndə sahibkarlara digər dövlət qurumlarının xidmətləri ilə yanaşı, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə aid xidmətlər də göstərilir.

Sahibkarlara dövlət və biznes xidmətlərinin mərkəzləşdirilməsi qaydada təqdim edildiyi bu vahid məkanda biznes subyektləri əmək müqaviləsi bildirişlərinin qeydiyyatı xidmətindən yararlanırlar. "Bakı KOB evi"ndə həmçinin aktiv məşğulluq, o cümlədən özünüməşğulluq proqramları ilə bağlı da müraciət edənlərə məlumatlar verilir.

Qeyd olunan xidmətlərlə bağlı nazirliyin müvafiq qurumları və ya DOST mərkəzləri ilə yanaşı, "Bakı KOB evi"ndə də müraciət oluna bilər. Xatırladaq ki, burada sahibkarlara 50-yə yaxın dövlət və özəl qurum tərəfindən 250-dən çox xidmət göstərilir.

Azərbaycanın böyük qaz ehtiyatlarına malik olması artıq hamıya məlumdur. Bu potensial hələ bir əsr bundan sonra bizi mavi yanacaq təmin edəcək, eləcə də bir sıra digər ölkələrin qaz təminatına mühüm dəstək verə bilər.

Azərbaycan qazından söhbət edəndə təbii ki, ilk növbədə "Şahdəniz" in adı çəkilir. Bu, son onilliklərdə dünyada kəşf olunmuş ən nəhəng karbohidrogen yataqlarından biridir. İlk hesablamalara görə, bu yatağın 1 trilyon kubmetrdən çox qaz və 2 milyard barel kondensat ehtiyatı var. Ölkəmizin təsdiq edilmiş qaz ehtiyatları isə 2,6 trilyon kubmetrdir.

"Şahdəniz" in sayəsində Azərbaycan dünyada qaz ixrac edən ölkə kimi tanınıb. "Cənub qaz dəhlizi" kimi bir meqalayihənin ehtiyat mənbəyi də məhz bu yataqdır.

Təbii xalqımıza elə zəngin bir sərəvət bəxş edib ki, neft yataqlarından eyni zamanda səmt qazı, qaz yataqlarından isə yüksəkkeyfiyyətli neftə bərabər olan kondensat da çıxarılır. Məşhur "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarını götürək. Bu nəhəng neft yataqları blokundan həmçinin səmt qazı əldə olunur. İndiyədək AÇG-dən milyonlarla kubmetr mavi yanacaq hasil edilib ki, onun da böyük hissəsi təmənnsiz olaraq Azərbaycan dövlətinə təhvil verilib. Yəni AÇG-nin səmt qazı Səngəçal terminalından SOCAR-a məxsus kəmərlə "Azəriqaz" sistemində ötürülür. Qazın qalan hissəsi isə AÇG-də təzyiqli saxlamaq üçün yerdən laylara vurulur.

Lakin "Azəri-Çıraq-Günəşli"nin mavi yanacaq ehtiyatı bununla bitmir. Blokun dərin qazının olduğu ehtimalı da var. Oudur ki, buradakı dərin qaz laylarında qiymətləndirmə işlərinə başlanıb. Strukturda ha-

AÇG-nin indi də təbii qaz potensialı öyrənilir

"Şahdəniz"də isə yeni ehtiyatların axtarışı davam edir

zırdə istismarda olan neft yataqlarının altındakı dərin qaz layları haqqında məlumat toplamaq məqsədilə yeni bir qiymətləndirmə quyusunun qazılması üçün əməliyyatlara start verilib.

Bu barədə AÇG layihəsinin əməliyyatçısı olan bp şirkəti məlumat yayıb. Bildirilib ki, "A22z" adlanan bu quyuyu "Çıraq" platformasının qazılacağı və mövcud "A22" in-

jektor quyusundan yan lülə vasitəsilə strukturun cənub cənab ərazisindəki dərin qaz laylarına daxil olacaq. Quyunun ümumi dərinliyinin 4500 metrədək olacağı planlaşdırılır. Əgər bütün işlər uğurlu olarsa, quyudan əldə ediləcək məlumat həmin ərazinin strukturu və dərin laylardakı təzyiqlər haqqında anlayışların genişlənməsinə imkan verəcək. Qazma təqribən üç ay çəkəcək. Bun-

dan sonra quyuda geniş karotaj proqramı və təzyiqli məlumatların qeydə almaq üçün ölçmə cihazlarının quraşdırılması da nəzərdə tutulub.

"Şahdəniz" yatağında isə yeni kəşfiyyat quyusunun qazılmasına başlanıb. Bunu bp "Şahdəniz" tərəfdarları adından elan edib. Verilən məlumatda bildirilir ki, "Şahdəniz" perspektiv sahəsinin kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsünə dair

saziş çərçivəsində müqavilə sahəsində yeni bir kəşfiyyat quyusunun (SDX-8) qazılmasına start verilib.

SDX-8 quyusu "Heydər Əliyev" adına yarımada qazma qurğusu vasitəsilə qazılır. Qurğu bu quyunun "Şahdəniz" yatağının şərq cənabında yerləşən qazma ərazisinə 2022-ci ilin dekabr ayında gətirilib. Quyunun ümumi dərinliyinin təxminən 7000 metr olacağı nəzərdə tutulur.

İşlərin uğurlu olacağı təqdirdə bu quyuyu şərq cənabında hazırda istismar edilən məhsuldar layların altındakı daha dərin horizontların qazma xüsusiyyətləri, hasilat imkanları və qaz ehtiyatları potensialı haqqında daha aydın təsvirlər yaradacaq.

Quyunun qazılması təxminən bir il davam edəcək. Lakin nəticələri qiymətləndirmək məqsədilə lazım ola biləcək sınaq proqramı aparmaq üçün bu müddətin uzadılması da mümkündür.

Azərbaycan qazına böyük tələbatın yarandığı, ixracın artmasının və şəxələndirilməsinin gündəmə gəldiyi bir zamanda AÇG və "Şahdəniz"də gedən bu işlər mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Prezident İlham Əliyev ölkəmizin qaz ehtiyatları və onlara artan tələbat məsələsinə bir çox çıxışlarında toxunmuşdur. Dövlət başçısı bu barədə demişdir: "Perspektivli yataqlardan çıxarılaçaq qazı həm daxili tələbatı ödəmək üçün, eyni zamanda ixrac üçün də nəzərdə tutmuşuq. Hələ ki, bizim ixrac resurs bazamız "Şahdəniz" yatağıdır. Amma yaxın gələcəkdə "Abşeron", "Şəfəq", "Asiman", "Ümid-Babək" və "Azəri-Çıraq-Günəşli"nin dərin qaz adlandırılan yataqlarından qaz hasilatı gözlənilir. Yəni çox böyük resursdur və bütün sadaladığım layihələr üzrə fəal işlər gedir".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

İKT sektoruna vergi və sosial sığorta üzrə güzəştlər verilir

Rəqəbətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" in beş əsas istiqamətdən biri kimi müəyyən edilib.

Eyni zamanda "2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) sahəsinin inkişafı ayrıca hədəf kimi göstərilir.

İqtisadiyyat Nazirliyi bildirir ki, İKT sahəsinin inkişafı, bu sahədə hüquqi və fiziki şəxslərin fəaliyyətlərinin dəstəklənməsi və stimullaşdırılması, ölkədə rəqəmsal inkişafın təşviq olunması, xarici investisiyaların cəlb edilməsi, yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin və kadrların cəlb olunması məqsədilə Vergi Məcəlləsində və "Sosial sığorta haqqında" qanunda 2023-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minən dəyişikliklər edilib.

Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklər əsasən, texnologiyalar parkının rezidenti kimi texnologiyalar parkından konar sistem inteqrasiyası, program təminatının hazırlanması və inkişaf etdirilməsi fəaliyyətini həyata keçirən şəxslər qeydiyyatı alındıqları hesabat ilindən başlayaraq 10 il müddətinə - gəlir (mənfəət), əmlak və torpaq vergiləri, dividendlər, texnika-

nın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların idxalına münasibətdə ƏDV-dən azad edilib. Adıçəkilən şəxslərə vergi güzəştləri onların həm texnopark, həm də texnoparkdan konar fəaliyyətinə şamil edilir.

Sistem inteqrasiyası, program təminatının hazırlanması və inkişaf etdirilməsi fəaliyyətini həyata keçirən şəxslərdə işləyən fiziki şəxslərin müddətli işdən əldə edilən aylıq gəlirlərindən gəlir vergisi 01.01.2023-cü il tarixdən 3 il müddətinə 8000 manatadək aylıq gəlir olduqda 0 faiz, 8000 manatdan artıq gəlirlərə münasibətdə 5 faiz və 01.01.2026-cı il tarixdən 7 il müddətinə aylıq gəlirin 5 faizi məbləğində tutulacaqdır.

"Sosial sığorta haqqında" qanunda dəyişikliyə əsasən, texnologiyalar parkının rezidenti (o cümlədən sistem inteqrasiyası, program təminatının hazırlanması və inkişaf etdirilməsi fəaliyyətini həyata keçirən şəxslər), onun podratçısı və podratçısı ilə birbaşa müqavilə bağlanmış subpodratçı tərəfindən həmin fəaliyyətin məqsədləri üçün cəlb edilən əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər 2023-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə məcburi dövlət sosial sığorta haqqını ödəməkdən azad edilir. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər istisna olmaqla, texnologiyalar parkının rezidenti (o cümlədən sistem inteqrasiyası, program təminatının hazırlanması və inkişaf etdirilməsi fəaliyyətini həyata keçirən şəxslər),

onun podratçısı və podratçısı ilə birbaşa müqavilə bağlanmış subpodratçı, habelə bu şəxslər tərəfindən həmin fəaliyyətin məqsədləri üçün cəlb edilən fiziki şəxslərə isə 2023-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətində məcburi dövlət sosial sığorta haqqı, öz seçimlərindən asılı olaraq, minimum aylıq əməkhaqqı məbləğinin dörd misli miqdarından və ya müddətli işdən əldə edilən gəlirlər üzrə qüvvədə olan qanunda göstərilən qaydada (14.3-cü və 14.4-cü maddələr) ödənilməsi müəyyən edilib.

Sığortaolunanlar bununla əlaqədar hər il yanvar ayının 15-dək öz seçimləri barədə yazılı məlumatı sığortaedənə təqdim edirlər və təqvim ilinin sonundakı həmin seçim dəyişdirilmir. Növbəti təqvim ili üçün sığortaolunan qeyd olunan müddətdə seçimi barədə yazılı məlumatı təqdim etməkdə, sığortaedən əvvəlki ildə həmin sığortaolunanın seçimini təbiiq edir.

Qəbul edilmiş dəyişikliklər ortaq müddətli perspektivdə İKT sektoruna canlanma gətirəcək, noticia etibarilə sahibkarlığın inkişafına ciddi tökən verəcək, bu sahədə Azərbaycan regionun mərkəzinə çevirəcək, habelə İKT sahəsində digər ölkələrlə müqayisədə iqtisadi mühtitini cəlb edəcək, İKT məhsullarının innovativliyinin və keyfiyyətinin artırılmasına dəstək olacaq.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Sənaye zonalarına sahibkar marağı artır

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) yaradılmasından 2 il ötür. Agentlik dövlət başçısının "Sənaye parklarının, sənaye məhəllələrinin və aqroparkların idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2021-ci il 22 yanvar tarixli fərmanı ilə yaradılıb.

Agentlik fəaliyyətə başlayandan bu gündə idarəçiliyində olan sənaye zonalarında investisiya həcmi 246 milyon manatdan çox olan 30 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik statusu verilib. Bu rezidentlər tərəfindən həyata keçiriləcək layihələr üzrə 2800-dən çox iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. 30 sahibkarlıq subyektdən 12-si Ağdam Sənaye Parkının, 2-si "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkının, 10-u Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının, 1-i Pirallahı Sənaye Parkının, 3-ü Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin, 1-i Masallı Sənaye Məhəlləsinin, 1-i Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin rezidenti kimi qeydiyyatı alınıb.

Bu rezidentlər tərəfindən sənaye zonalarında müxtəlif tonnajlı yük və xüsusi təyinatlı avtomobillərin, elektrik cihaz və avadanlıqların, müxtəlif tikinti kimyavilərin, yumşaq polimer qablaşdırma məhsullarının, havalandırma, yangınsöndürmə avadanlıqları və müxtəlif metal məmulatların, dam örtüklərinin, avtomatlaşdırma və telemexani-

ka sistemlərinin, divar kağızlarının, qanda şəkəri təyin edən cihaz (qlukometr) və striplərin və s. istehsalı layihələri həyata keçiriləcək.

Agentliyin yarandığı iki il ərzində idarəçiliyində olan sənaye zonalarının rezidentləri tərəfindən təxminən 5,2 milyard manat dəyərində məhsul istehsal edilib ki, bunun da 1,9 milyard manatlıq hissəsi ixracına payına düşür. İstehsal olunan məhsullar daxili bazarla yanaşı, "Made in Azerbaijan" brendi ilə dünyanın bir sıra ölkələrinə (ABŞ, Kanada, BƏƏ, Çin, Rusiya, Çexiya, İngiltərə, İsrail, İspaniya, Avstriya və s.) ixrac olunub.

Ümumilikdə isə, indiyədək sənaye zonaları üzrə layihələrinin ümumi investisiya həcmi 7 milyard manatı yaxın olan 116 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik statusu verilib və bunlardan artıq 65-i istehsal fəaliyyətinə başlayıb. Sahibkarlar tərəfindən sənaye zonalarına 6,46 milyard manatdan çox investisiya yatırılıb və 10400-dən artıq daimi iş yeri yaradılıb.

Peşə-Əmək Reabilitasiya Mərkəzində 2600 gəncə xidmət göstərilib

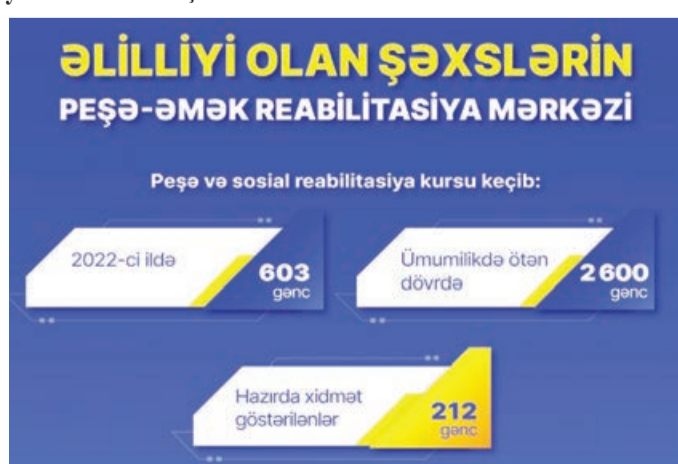
Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin Əlilliyi olan Şəxslərin Peşə-Əmək Reabilitasiya Mərkəzində 2022-ci ildə 603 gəncə peşə və sosial reabilitasiya xidmətləri göstərilib.

Onlardan əlilliyi olan 420 gənc kompüter istifadəsi, kompüter dizayneri, dərzi, bərbər, toxuculuq, ağac üzərində oyma, aşpaz köməkçisi, xalçaçılıq, rəssamlıq, kulinariya və s. peşə hazırlığı kurslarında olub. Digərləri isə sosial reabilitasiya xidmətləri ilə təmin edilib.

Mərkəzə qəbul olunanlar burada dövlət hesabına yataqxana, yemək, tibbi-fizioterapevtik xidmət və s. ilə də təmin olunurlar.

Hazırda Əlilliyi olan Şəxslərin Peşə-Əmək Reabilitasiya Mərkəzində 212 nəfərin peşə və sosial reabilitasiya kursu davam edir.

İndiyədək ölkəmizin bütün bölgələri üzrə 2600 gənc həmin mərkəzdə peşə və sosial reabilitasiya kursu keçib.

Kağız qəbzlərin dövrü sona çatır

Texnologiyanın və "yaşlı iqtisadiyyat"ın sürətli inkişaf etdiyi bir dövrdə hələ də kağız qəbzlərdən istifadə etməyimiz təəccübləndiricidir. Elə o üzdən "bu qəbzlərdən necə imtina etmək olar" sualı ilə yola çıxan "Receipta"nın təsisçisi Rauf Heydərlı komandası ilə birlikdə kağız qəbzləri elektron qəbzlərlə əvəz edən platformanı yaratmışdır.

Kağız qəbzlərin istehsalı və çapı hər il 180 milyon ağacın kəsilməsi hesabına başa gəlir və atmosfərə 103 milyard kiloqram karbon qazı emisiya edilir. Bundan əlavə, ticarət müəssisələri kağız qəbzlərdən hər il milyonlarla vəsait xərcləyirlər. Yaradılan "Receipta" platforması vasitəsilə istifadəçilər alış-veriş zamanı təbiiqə qeydiyyatdan keç-

çirdikləri kartlarla ödəniş edərkən alış-verişlərinin qəbzı sənayələrində mobil telefon təbiiqlərinə gələcək. Deməli, qəbz çap edilməsinə ehtiyac qalmayacaq. Həmçinin istifadəçilərin ƏDV-lərinin bir hissəsini geri almaq üçün qəbz skan etmələrinə də ehtiyac olmayacaq. Yaradılan yeni funksiya sayəsində istifadəçilər bir toxunuşla

ƏDV-lərinin bir hissəsini geri ala biləcəklər. "Receipta" təbiiqi istifadəçilərin xərclərini qruplaşdıraraq hesabat şəkildə onlara təqdim edəcək. Bununla da istifadəçilər öz xərclərinə daha yaxşı nəzarət edə biləcəklər.

Onu da qeyd edək ki, 2022-ci ildə yaradılan "Receipta" həmin ilin may ayında keçirilən "TEKNOFEST" festivalında "Take off Baku" startap sammitinin qalibi seçilmişdir. "Receipta" komandasının mükafatını Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyənin Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Erdoğan şəxssən təqdim etmişlər.

Layihə ilə bağlı Azərbaycanda işlər artıq başlanılıb. Dövlət Vergi Xidməti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən layihə ilə bağlı Azərbaycanın bir sıra bankları ilə danışıqlar aparılıb və əməkdaşlıq ilə bağlı razılığa gəlinmişdir. Sonrakı mərhələdə isə "Paşa Holding" şirkətindən həm investisiya, həm də layihəni Azərbaycanda başlamaq üçün böyük dəstək almışdır.

Bu il üçün hədəf məhsulu Azərbaycan bazarında uğurla təbiiq etmək, onu Amerika və Türkiyə bazarına daşımaqdır.

Fərid NƏSİRLİ,
"Receipta" əməkdaşı

Mədəniyyət

● İlin yekunları

Beynəlxalq festivallar, möhtəşəm sərgilər və yubileylər ili

Ötən il ölkəmizin ictimai-mədəni həyatında həm də beynəlxalq festivallar, möhtəşəm sərgilər və yubileylər ili kimi yadda qalıb. Ən başlıcası, "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" missiyasını yerinə yetirəcək Şuşa şəhərinin 270 illik yubileyi ölkəmizdə və xaricdə qədrbilənliklə qeyd olundu. 28 ildən artıq erməni əsarətində olan qədim Şuşa azadlığa qovuşduqdan sonra ötən il ikinci dəfə ənənəvi "Xarıbülbül" festivalına evsahibliyi etdi. Ondən çox ölkədən musiqiçi və folklor kollektivləri Şuşanın Cıdır düzündə rəngarəng konsert proqramları nümayiş etdirdilər. Üzeyir bəy Hacıbəylinin adı daşıyan, ötən il 14-cü dəfə keçirilən Beynəlxalq Musiqi Festivalının bir sıra konsertləri dəhi bəstəkarın yurdunda keçirildi.

Şuşa 270 illik yubileyi çərçivəsində həm də Vaqif Poesiya Günlərinə evsahibliyi etdi. Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatlığı ilə gerçəkləşən tədbirdə kitab sərgisi nümayiş olundu, 44 günlük Vətən müharibəsində, Qarabağda, onun taci hesab edilən Şuşada gerçəkləşən tədbirlər təqdimatı keçirildi. Eyni zamanda "Şuşa - 270" xatirə nişanı təsis edildi.

Görkəmli şair Xurşidbanu Natəvanın 190 illik yubileyi ilə Mədəniyyət Nazirliyi və Şuşa Dövlət Qoruğu İdarəsinin birgə təşkilatlığı ilə XIX əsr Azərbaycanın söz-sənət irsində özünəməxsus yeri olmuş "Məclisi-üns" ədəbi məclisi bərpa edildi. Bu münasibətlə Şuşada gerçəkləşən tədbirlər Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistandan şairləri ud və qabuyun müşayiəti ilə şeirlər söylədilər.

Ötən il dövlət başçısının müvafiq sərəncamları ilə musiqi mədəniyyətimizin inkişafına mühüm töhfələr vermiş bəstəkarlar - Fikrət Əmirov və Rəuf Hacıyev 100, ustad tarzun, Xalq artisti Əhməd Bakıxanovun 130 illik yubileyi böyük təntənə ilə qeyd olundu. Rəngarəngliyə görə yola saldıqımız il "Fikrət Əmirov ili" də adlandırmaq olar. Dünyaşöhrətli bəstəkarın yubileyi tədbirləri UNESCO və TÜRKSOY kimi beynəlxalq təşkilatlarla, digər beynəlxalq qurumlarda, bir sıra xarici ölkələrdə qeyd olundu. UNESCO-nun təşkilatlığı ilə Parisdə və təşkilatın mənzil-qərargahında F.Əmirovun yubileyinə həsr edilmiş təntənəli musiqi axşamı könüllüləri oxşadı. Bir sıra xarici ölkələrdə konsert və tamaşalar gerçəkləşdi. Bu sırada Nyu Yorkdakı "Karnege Hall"da keçirilən "Dostluq körpüləri" adlı konsert xüsusilə əhatədar oldu. Konsert

F.Əmirov yaradıcılığının uzaq Amerikada böyük təntənəsi idi. Ötən il "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" olan Bursada da dəhi bəstəkarın yubileyi konserti rəğbətə qarşılandı.

Dövlət başçısının sərəncamları ilə görkəmli şair və xeyriyyəçi Xurşidbanu Natəvanın 190, maarif və mədəniyyət xadimi Ömər Faiq Nəmanzadənin 150, şair-dramaturq Hüseyn Cavidin 140, istiqlal şairi Əhməd Cavadın 130 illik yubileyi böyük təntənə ilə keçirildi.

Hüseyn Cavidin yubileyi ilə əlaqədar Vaşinqtonda adibin baryefinin açılışı oldu. Baryef şəhərdəki ABS-Azərbaycan Ticarət Palatasının inzibati binasının fasadına vurulub.

İstiqlal şairi, pedaqoq və ictimai xadim Əhməd Cavadın 130 illik yubileyi də təntənə ilə qeyd olundu. Yubiley tədbirləri şairin şeirlərində böyük sevgi ilə vətəndəşləri Türkiyədə, Özbəkistanda da şövlə keçirildi.

Dramaturgiyamızın banisi Mirzə Fətəli Axundzadənin 210, milli mətbuatımızın əsasını qoyan Həsən bəy Zərdəbinin 180, böyük maarifçi və realist şair Mirzə Ələkbər Sabirin 160, yazıçı və dövlət xadimi Yusif Vəzir Çəməninin 135, böyük müğənni Bülbülün 125, maestro Niyazinin 110, Aşiq Şakirin 110, Xalq rəssamı, respublika Rəssamlıq Akademiyasının rektoru Ömər Eldarovun 95 illiyi və bir sıra digər mədəniyyət, elm və ədəbiyyat xadimlərinin yubileyi qeyd olunmuşdur.

Ötən il həmçinin görkəmli bəstəkar, mədəniyyət xadimi Rəuf Hacıyev 100 illiyi ilə əhatədar olmuşdur. Hər iki yubiley münasibəti ilə "Fikrət Əmirov-100" və "Rəuf Hacıyev-100" musiqi festivalları reallaşdı, Bakıda və Gəncədə konsert və tamaşa nümayişləri oldu. Bunlarla yanaşı, ötən il görkəmli xanəndə Sara Qədimovanın 100, ustad kamança ifaçısı Həbib Əliyevin 95, bəstəkar Emin Sabitoğlunun 85, dünyaşöhrətli opera və estrada müğənnisi Müslüm Maqomayevin 80 illik yubileyi müxtəlif tədbirlərlə unudulmaz olmuşdur. Musiqi inkişafına töhfələr verən sənətkarların maistro, Xalq artisti Rəuf Adıgözəlovün 85, Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti Firqəzadə Əlizadə və Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Xalq artisti Fərhad Bədəlbəylinin 75 illik yubileyi keçirildi, xalq artisti - bəstəkar Eldar Mansurov və müğənni Sərxan Sərxanın 70, bəstəkar Sərdar Fərəcovun 65, xanəndə Mələkxanım Əyyubovanın 60 illiyi qeyd olundu.

Xatırladıq ki, ötən il dövlət başçısının sərəncamları ilə həm də Azərbaycan mədəniyyətinin, elmində özünəməxsus yeri olan İrəvan Dövlət Teatrının və İrəvan Müəllimlər Seminariyasının 140 illiyi böyük təntənə və qədrbilənliklə qeyd olunmuşdur.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

● Xəbərlər

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu Türkiyə Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə İstanbulda sərgi təşkil edib

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu tərəfindən İstanbulda Türkiyə Cümhuriyyətinin qurulmasının 100 illiyi münasibətilə "Yıldız sarayı foto kolleksiyasında XIX əsr Türk dünyasının mədəni irsi" adlı sərgi təşkil olunub.

Sərgidə Osmanlı Sultanı II Əbdülhəmid dönəmində çəkilən və Türk dünyasının mədəni irsini ehtiva edən Yıldız kolleksiyasından 75 fotosəkil nümayiş etdirilib. Yıldız kolleksiyası dünyanın ən zəngin foto arxivlərindən biridir və ümumilikdə 918 albomdan, 36 min 585 fotosəkildən ibarətdir.

Səmərəqənddən Ədirnəyədək uzanan coğrafiyalardakı çoxşəxslilik memarlıq nümunələrini əks etdirən fotosəkillərin arasında UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olmuş Səmərəqənd, Buxara, Həkand, Xivəyə aid maddi-mədəni abidələr, Bakıdakı Şirvanşahlar Sarayı, Anadoluda inşa olunmuş ilk məscid Qars Əbu Mənuççər Camisi, Türkiyənin Xoca Əhməd Yasəvi türbəsi, İstanbul, Konya, Aşqabad və digər şəhərlərə məxsus abidələr yer alır.

Tədbirin rəsmi hissəsində Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdوغانın ünvanladığı məktub oxunub. Məktubda Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun türk xalqlarının mədəni-mənəvi

dəyərlərini qorunması, dünyada tanıtılması və gələcək nəsillərə ötürülməsi istiqamətində genişmiqyaslı fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib. Sərginin türk dövlətləri arasında qarşılıqlı əlaqələrinin möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyi vurğulanıb.

Sərgidə çıxış edən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva son bir əsr ərzində Türkiyənin tədricən inkişaf yolu qət etməsindən, həyatın bütün sahələrində sürətlə irəliləməsindən söz açıb.

Türkiyə Respublikasının mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Özgül Özkan Yasəvi tədbirdə çıxış edərək, yaradığı gündən etibarən fondun prioritet istiqamətləri üzrə mühüm layihələr həyata keçirdiyini bildirdi.

Qonaqlara Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu tərəfindən nəşr olunan "Osmanlı arxivlərində türk mədəni irsi" kitabı təqdim edildi.

"Xurşidbanu Natəvan" tamaşası növbəti dəfə göstəriləcək

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının repertuarında yeni tamaşalardan sayılan Xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyevin "Xurşidbanu Natəvan" pyesi əsasında səhnələşdirilən eyniadlı səhnə əsəri nümayiş olunacaq.

Teatrsevərlərin ixtiyarına veriləcək tamaşanın mövzusu İbrahim xanın nəvəsi, axırıncı Qarabağ xanı Mehdiqulu xanın qızı Natəvanın həyatından götürülüb. Səhnə əsərində Natəvanın səciyələndirən əsas xüsusiyyəti onun xalqla olan birliyi, xalq haqqında fikri və düşüncələridir. Onun doğma torpağa, bu torpağın əsl sahibinə olan zəhmətkeş xalqa dərin məhəbbət hissləri təkə Qarabağ hüdədləri ilə qapanıb qalmır. İrəni şahlıq quruluşunun əsərində Cənubi Azərbaycan əhalisinin taleyi də onu həmişə düşündürür. Natəvan xalqın vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün yollar arayıb, öləndən gələni etməyə çalışır.

Xurşidbanu Natəvanın həm də inco insanı duyğuları məharətlə tərənnüm etmək bacarığına malik istedadlı bir şair olduğu da tamaşada diqqət mərkəzindədir.

Dövlət sifarişli ilə hazırlanan səhnə əsərinin bədii rəhbəri və quruluşçu rejissoru Xalq artisti Azər Paşa Nəmətov, rejissoru Mehman Fətullayev, quruluşçu rəssam Əsməddar Mədəniyyət işçisi İlham Elxanoglu, bəstəkarı Xalq artisti Siyavuş Kerimi, rejissor assistenti Dilbər İsmayilovadır.

● Yaddaş

Musiqi tariximizə yazılan gün

İlk tamaşası 1908-ci il yanvarın 25-də Bakıda Tağıyev teatrında təqdim olundu. Məhəbbətin ölməzliyindən bəhs edən əsər tamaşaçılara unudulmaz təsir bağışladı. Ancaq bu, yalnız uğurlu bir tamaşaya bəxş deyildi. Azərbaycan tarixində, incəsənətində, mədəniyyətində heç zaman yaddan çıxmayacaq anlar yaşanırdı. Çünki o gün həmin zalda əyləşənlər Şərqi ilk operasının - "Leyli və Məcnun" operasının tamaşaçıları idilər...

Üzeyir bəy Hacıbəyli operanı 1907-ci ildə yazmışdı. Əsər üzərində çalışdığı vaxtlarda xəyalı tez-tez onu uşaqlıq illərinə aparırdı. XIX əsrin sonlarında Şuşada keçən günlərini yada salırdı. O vaxtlar gözəl yay günlərinin birində yəqin Əbdürrəhimi bəy Haqverdiyevin şair Məhəmməd Füzulinin poeması əsasında hazırladığı "Məcnun Leylinin məzari üstündə" səhnəçiyinə tamaşa etmək üçün bütün Şuşa əhli toplaşmışdı. Səhnəyə Məcnun libasında məşhur xanəndə Cabbar Qaryaqdıoğlu çıxdı. Xanəndənin yanlıq ifasını təqdim edən bəstəkarın müşayiət etdi.

Səhnəçiyin xor dəstəsində yaxşı səsi olan Üzeyir bəy də vardı... Həmin gün, "Məcnun Leylinin məzari üstündə" səhnəçiyinin unudulmaz təəssüratı Üzeyir bəy Hacıbəyliyə illər sonra ilk operanı yazdırtdı. Əsərin yaranma tarixini müəllif "Bakinski raboçi" qəzetinin 1938-ci il 16 mart tarixli sayında dərc olunan "Leyli və Məcnun"dan "Koroğlu"ya qədər" adlı məqaləsində belə xatırlayırdı: "Leyli və Məcnun" necə yaranmışdır? Mən opera üzərində 1907-ci ildən işləməyə başladım

şam, lakin mənə bu ideya xeyli əvvəl, təxminən 1897-1898-ci illərdə, mən on üç yaşlı uşaq ikən doğma şəhərim Şuşada, həvəskar aktyorların ifasında, "Məcnun Leylinin məzari üstündə" səhnəçiyini gördükdən sonra yaranmışdır. Həmin səhnə mənə o qədər həyəcanlandırdı ki, bir neçə ildən sonra Bakıya gəlib operaya bənzər bir şey yazmaq qərarına gəldim".

Müəlliflik məsələsinə tərçüməçi, jurnalist, ictimai xadim Ceyhun bəy Hacıbəyli sonralar - Fransada mühacirətdə olarkən belə aydınlıq gətirdi: "Opera yazmaq Üzeyir bəyin təşəbbüsü idi. Mən sadəcə Füzuli əsərlərinin uyğun irihəcmli hissələrinin və muğamların seçilməsində qardaşıma kömək etmişəm". Ceyhun bəy qardaşının opera üzərində çalışmasından heyrot və məhəbbətlə bəhs edirdi. O, Üzeyir bəyin bəzən gecə saat ikiyə-üçə qədər oturub işlədiyini, mələklərə məxsus hövsələ və inadkarlıqla səhnədə vokal musiqi ifasının harmonik ansamblını yaratmağa çalışdığını yazıb.

Bəstəkar "Leyli və Məcnun" operasında xalq musiqisindən, muğam, mahnı və rəqlərdən, el

Azərbaycanda noinki qızlar, hətta oğlanlar da səhnəyə çıxmağa çəkinirdilər. Belə bir zamanda Leyli roluna ifaçı tapmaq müşkül məsələyə çevrilib. Yəni qadın rolunu kişi oynamaqcaqdı. Ancaq ifaçının səsi və xarici görünüşü o qədər də uyğunsuz görünməmişdi. Çətinliklə on iki yaşlı çayçı şagirdi Əbdürrəhim Fərəcovu Leylini oynamağa razı saldılar.

İlk milli operamızın premyerası 1908-ci il yanvarın 12-də, yəni təqvimlə 25-də Hacı Zeynalabın Tağıyevin teatrında "Nicat" cəmiyyəti tərəfindən keçirildi. Tamaşa istedadlı aktyor və rejissor Hüseyn Ərəblinskinin quruluşunda, böyük yazıçı və dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dirijorluğu ilə təqdim edildi. Publisist, rəssam və ictimai xadim Əli bəy Hüseynzadə tamaşanın bədii tərtibatçısı hesab olunur. Üzeyir bəy Hacıbəyli seminariya dostları Əli Terequlov, Ağəli Qasımov, Fərhad Ağayev, Qayıbov, İsmayilov və başqaları ilə birgə orkestrdə skripkada çaldı. Tarda Qurban Pirimov və Şirin Axundov müşayiət etdilər.

Operanın ilk ifaçıları - Məcnun (Qeyys) - Hüseynqulu Sarabaski, Leyli - 12 yaşlı çayçı şagirdi Əbdürrəhim Fərəcov, Ümmülqays (Məcnunun anası) - Kazımovski, Əbülbəy (Məcnunun atası) - Mirzə Muxtar, Ümmülqayı (Leylinin anası) - C.Vəzirov, Leylinin atası - İ.Qasımov, İbn Səlam - C.Dağıstani, Zeyd - İ.Qasımov, 7 orob rolunda - Məmmədov, Soforov, Vəzirov və başqaları oldular. Müəllifin kiçik qardaşı Ceyhun bəy isə İbn Səlam və Nofəl rollarını ifa etdi.

Ancaq no premyeranın uğurlu keçməsi, nə heyrən qalan tamaşaçıların alışırları Əbdürrəhim Fərəcovu fikrindən daşındıra bildi.

İlk tamaşadan sonra oynan qadın paltarı geyinməyəcoyuna and içdi. Bir daha teatra ayaq basmadı.

Üzeyir bəy axtarısa başladı. Çox düşüncə-dəşndi. Nəhayət, Bakı Realni Məktəbinin tələbəsi olan xalası oğlu Əhməd bəy Bədəlbəyova Leyli rolunda oynamağı təklif etdi. Operanın ilk tamaşasında xor heyətində oxuyan Əhməd bəy Leyli rolunda səhnəyə çıxmağa razılıq verdi. Tamaşanın afişalarında yazıldı: "Leyli - Ağdamski".

"Leyli və Məcnun" operasının sonrakı tamaşalarına Üzeyir bəy özü dirijorluq etdi. Böyük qardaşı Zülfiqar bəy Hacıbəyov isə həmin tamaşalarda Məcnunun atası və Zeyd rollarında səhnəyə çıxdı.

Opera çox keçmədi ki, Azərbaycanın kənarında da məşhurlaşdı. Əsər azərbaycanlı aktyorların ifasında Zaqafqaziyanın, Orta Asiyanın, İrənin bir çox şəhərində uğurla göstərildi.

Aktyor və rejissor Hüseyn Ərəblinskidən sonra opera görkəmli incəsənət xadimləri Soltan Dadaşovun (1935, 1958), Mehdi Məmmədovun (1955, 1976), Firdun Soforovun (1994), son illər isə Hafiz Quliyevin quruluşlarında oynanıldı.

Keçən əsrdə opera səhnəmizin 30-a yaxın Leylisi, 20-dək Məcnunu oldu. Bu rollar Əhməd Ağdamski, Əhməd Qomərinski, Hüseynəğa Hacıbəyov, Göyərçin Əliyeva, Həqiqət Rzayeva, Sona Rzayeva, Məhbubə Paşayeva, Sürəyya Qacar, Sara Qədimova, Rübəbə Muradova, Zeynəb Xanlarova, Arif Babayev, İslam Rzayev, Mensum İbrahimov, Səkinə İsmayilova, Nəzakət Teymurova və başqalarının yaradıcılığında xüsusi yer tutdu.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

"Qız qalası" melodramı 8 beynəlxalq festivalın qalibi olub

Müstəqil kinematografçılar tərəfindən istehsal olunan qısametrajlı "Qız qalası" filmi bir neçə nüfuzlu beynəlxalq festivalda ölkəmizi təmsil edərək kino sənayesinin inkişafına öz töhfəsini verib.

Film İtaliya, Türkiyə, ABS, Sinqapur, Rumıniya, Litva, Norveç və Slovakiya kimi ölkələrdə müxtəlif festivallarda qalib olub. Hər bir insan həyatında heç olmasa bir dəfə ruh əkizinə - "öz adamına" rast gəlir. Lakin qararsızlıq və yaxud cəmiyyətin yaratdığı yeni münasibət normaları, heç kəsdən geri qalmamaq istəyi o adamı biza görməyə imkan vermir. Bəzən özümüzdə də bəy-nimədə yaratdığımız səhv idealın dalınca qaçıb rast gəldiyimiz həmin adama önmə vermirik.

"Qız qalası" filminin süjeti ayrı şəxsi münasibətləri olan iki fərqli insanın təsadüfən tanış olmasından bəhs edir. Tanışlıq əsnasında hər biri anlayır ki, həmin o "öz adamına" rast gəlib.

Film boyunca qəhrəmanlar seçim etməlidir: ya hər şeyi olduğu kimi saxlayıb geri dönmək, ya da "öz adamı" ilə hər birinin daxilində arzusunda olduğu yeni münasibətlərə başlamaq...

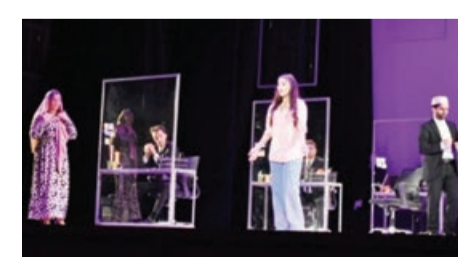
Filmin rejissoru və senarisi müəllifi Mehdi Ağayev, quruluşçu operatoru Delec, quruluşçu rəssamı Şahin Həsənlı, montajçısı Əsgər Rəhimov, musiqisi isə Sevdə Ələkbərzadə, Emma Ələkbərzadə və Rəfa məxsusdur.

İngilis dilində hazırlanan "Anamın kitabı" yenidən səhnədə

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında Mədəniyyət Nazirliyinin yeni layihəsi olan "Anamın kitabı" tamaşası İngilis dilində nümayiş olunacaq.

Görkəmli dramaturq Cəlil Məmmədovun lüzadən eyniadlı əsəri əsasında hazırlanan tamaşada əsas mövzu üç qardaşın dil, din, düşüncə tərzlərinin fərqliliyi nəticəsində aralarında yaranan sürəklə mübahisələrdən bəhs edir.

Günümüzlə səsleşən, bizi narahat edən və düşündürən mövzu əsərin baş qəhrəmanı olan Anamın təmsalında təqdim olunur. Ana övladlarını öz milli-mənəvi dəyərlərinə sahib olmağa, ana dilinə yiyələnməyə və birliyə çağırır. Oğullar isə daha çox müasir dünyanın tələblərinə cavab verməyə can atır, nəticədə etibarlı innovativ texnologiyalara zəngin bir mühitin fonunda öz

milli dəyərlərini itirmək təhlükəsi ilə üzü-üzə qalırlar. Beləliklə, Ana övladları ilə mübarizəyə başlayır.

Səhnə əsərinin quruluşçu rejissoru İradə Gözəlova, törçümə edən Tərlan Resulov, quruluşçu rəssam Vüsal Rəhim, video-mühəndisi Murad Həsənovdur. Döyüş səhnələrinin və rəqlərin quruluşu Xalq artisti Pərviz Məmmədrazayev və rejissor Zaur Əliyevə aiddir.

Oxucu məktubları

Rəhbər kadr yerində olanda

2020-ci ilin noyabr Zəfəri ilə 28 illik Qarabağ həsrətimize son qoyuldu. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordumuz ildırım sürəti ilə Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru erməni işğalından azad etdi.

Azərbaycanın işğaldan azad edilən rayonlarından biri də Ağdamdır. Ağdam barlı, bərkətli torpağı, iqtisadi potensialı ilə həmişə digər rayonlardan fərqlənmişdir. Hələ sovetlər dö-

nəmində rayonumuzda üzümçülük, taxılçılıq, heyvandarlıq, eləcə də yerli sənayenin bir çox sahələri geniş inkişaf etmişdir.

Təəssüf ki, işğal zamanı cənab Əgdamız yerləyeksən olundu, "Qafqazın Xirosiması"na çevrildi. Amma "yaman günün ömrü az olur" deyiblər. Bu gün Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə abadlıq, bərpa işlərinə start verilib, "ağlı" kənd, şəhər layihələri çərçivəsində hər yerdə quruculuq işləri aparılır.

Əlbəttə, belə bir məsuliyyətli işlərin öhdəsindən gəlmək üçün ilk növbədə soriştəli kadrlar lazımdır. Ağdam Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vaqif Həsənov da möhür belə kadrlardandır. O, bu vəzifəyə təyin olunduğu gündən özünə düşən işin öhdəsindən bacarıqla gəlir. Vaqif müəllim özü ilə Ağdama sanki yeni nəfəs, yeni məmur-vətəndaş münasibəti gətirmişdir. Mən V.Həsənovun Məhrizli və Eyoğlu kəndlərinin sakinləri ilə görüşündə bunun bir daha şahidi oldum. O, görüş iştirakçılarının hər birini diqqətlə dinləyir, xüsusən şəhid ailələrinə və qazilərə rəhətsiz edən məsələlərin həlli üçün yerində konkret göstərişlər verir. Bilirəm ki, onun mütləmə olaraq keçirdiyi səyyar görüşlərdə sakinlərin müraciətlərinə bu cür həssaslıqla yanaşır. Ona görə də ağdamlılar onun görüşünə böyük ümidlə gəlirlər. Vaqif müəllimə sadəcə çalışır ki, heç kimin problemi həll edilməmiş qalmasın.

Əbülfət MUSTAFAYEV,
Birinci Qarabağ müharibəsi veteranı

Bizə göstərilən diqqətə görə minnətdarlıq

Ölkəmizdə şəhid ailələrinə, Qarabağ müharibəsi əlillərinə, onların ailələrinə göstərilən diqqət Qazaxda da hiss olunur. Bunu mən öz təsəvvürümdə daha aydın görürəm.

Döyüşlərdə yaralanmışam. Bir neçə dəfə xəstəxanada müalicə almışam. Bu yaxınlarda yenə müalicə üçün Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına müraciət etdim. Mənimlə bərabər müharibə iştirakçıları olan Sücayət Abbasov, İbrahim Musayev və Tovuz döyüşlərinin iştirakçısı, 2-ci qrup müha-

ribo əlili, çavuş Səyyar İsmayilov da həmin xəstəxanada müalicə olunurdular. Biz xəstəxanada olanda rayon rəhbərliyi və aqsaqqallar bizi yoluxmağa gəldilər. Hal-əhval tutub sağlamlıq durumumuzla maraqlandılar. Rəzlilik etdik, hərbiçilərə, qazilərə göstərilən qayğıkeçliyə görə minnətdarlığımızı bildirdik, bu ziyarət dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin məntəqi davamı kimi dəyərləndirdik.

Cavid MUSAYEV,
2-ci qrup Vətən müharibəsi əlili,
Qazax rayonu

Cüdonun vurğunu

Ötən il Azərbaycan Cüdo Federasiyasının 50 yaş tamam oldu. Qusar idmançıları da bu idman növündə keçirilən turnirlərdə iştirak edərək çoxsaylı uğurlara imza atmışlar.

Belə idmançılardan biri də Əməkdar məşqçi Carulla Şingərovdur. Gənc yaşlarında Qusara həmişə medallarla qayıdan C.Şingərov indi bu idman növü üzrə məşqçi işləyir. Onun yetirmələri ölkə, Avropa, dünya çempionları adını qazanıblar.

Carulla müəllim bu gün də cüdonun sirlərini qusarlı yeniyetmələrə həvəslə öyrədir. Ötən il göstərdiyi xidmətə və rayon cüdoçularının nailiyyətlərinə görə Carulla Şingərov federasiyanın qərarı ilə yubiley medalı ilə təltif edilib. Rayonda böyük hörmət sahibi olan Carulla müəllim bu medallı təkcə özü deyil, cüdo idman növünü seçən bütün qusarlı yeniyetmələrə verilən mükafat kimi dəyərləndirir.

Hacıbala SULTANOV,
məşqçi,
Qusar rayonu

Fotofakt

Yasamal rayonunun mərkəzi küçələrindən fərqli olaraq ara küçələrinin bəziləri şəkildə gördüyünüzü vəziyyətdədir. Məmmədşəriif Həmidov küçəsindəki bu görüntülər illərdir bu şəkildədir. 286 sayılı məktəbin bir adamlığında olan bu küçədən məktəblilər və valideynlər kanalizasiya suyunun üfunətli qoxusunu alaraq, üst-başları çirkənlənərək keçmək məcburiyyətindədirlər. Qarlı-yağmurlu

günlərdə küçənin bu hissəsi keçilməz hala gəlir. Qapaqsız kanalizasiya quyuları isə məktəb uşaqları üçün təhlükə mənbəyidir.

Çox təəssüf ki, bu acınacaqlı vəziyyət Məmmədşəriif Həmidov küçəsinin sakinlərini və buradan keçənləri çox narahat etsə də, əlaqədar təşkilatları deyəsən qəti maraqlandırmır.

Foto İlham BABAYEVİNDİR

Soyuq hava, odun sobası və... maraqlı kitab

Bizim Sədan Siyazənin dağ kəndlərindədir. Sakinlərinin çoxu oxumuş insanlardır. Hər il məktəbi bitirən gənclərin bir hissəsi ali məktəblərdə təhsillərini davam etdirir.

Kəndimizin mərkəzində hamının "klub" adlandırıldığı Mədoniyət evi yerləşir. Ayda bir dəfə orada "Oxu günü" keçirilir. Tanınan yazarlar, mədəniyyət işçiləri qonağına olurlar. Arealarında kitablarını götürüb kənd sakinlərinə hədiyyə edənələr də tapılır.

Kitabdan söz düşmüşkən. Kəndimizdə kitabxana da var. Üzvlərinin arasında sağirdlər çoxdur. Hətta qonşu kəndlərdən də bura kitab dalmca gəlirlər. Qarşından isə qış gəlir. Soyuq havada odun sobasının böyründə oturub kitab oxumağın özgə ləzzəti var. O ləzzət ki, uzun müddət "dad"ı nostalji hiss kimi yaddaşımızdan çıxmayacaq.

Amin MURADZADƏ,
Siyazən rayonunun Sədan kənd sakini

Parklama yerini zəbt ediblər, dinən yoxdur

Sumqayıt gündən-günə böyüyür və təbii ki, əhalisinin sayı da artır. Bu isə həm də ticarət, iş və digər xidmət obyektlərinin sayının artması deməkdir.

Hazırda 300 mindən çox əhalinin yaşadığı şəhərdə, əgər belə getsə, bir neçə ildən sonra barmaq basmağa yer olmayacaq. Götürək Babək küçəsini. Bu küçədə 10-a yaxın ticarət mərkəzi və şadlıq evi fəaliyyət göstərir. Şadlıq evlərinin qarşısı xüsusən axşam saatlarında keçilməz olur. Ticarət mərkəzlərinin qarşısında səkirlər isə zəbt olunub. "Xəlifə" şadlıq sarayı həm də ticarət mərkəzi kimi fəaliyyət göstərir. Sarayın qarşısında maşın və piyadalar üçün ərazi ayrılıb. Lakin həmin ərazinin böyük hissəsinə xüsusi yaşıl örtük və dekorativ ağaclar qoyulub. Yaz-yay aylarında bura çayxana olur. Əraziyə alış-verişə gələnlərsə maşınlarını saxlamağa yer tapmırlar. Tapılmayan həm də bu özbaşnalığı qarşısını almaları olmalıdır.

Elçin MƏMMƏDOV,
Sumqayıt şəhəri

Kəndimizin müharibə zamanı dağılmış su anbarı yenidən qurulur

Erməni silahlı qüvvələrinin intensiv atəş tutması nəticəsində yaşadığımız sərbəhd kəndi olan Hacalıda su sistemi sradan çıxmış, əkin yerlərimiz susuz qalmışdı.

Bu dəfə də dövlət köməyimizə gəlmişdi. Prezidentin sərəncamı ilə rayonumuzun Ağdam, Vahidli, Dondar Quşçu, Əlibeyli, Yuxarı Öyüzlü və Aşağı Öyüzlü kəndləri ilə yanaşı, Hacalılı kəndinin də su sistemini yenidən qurulmasına başlanılmışdır. Bu günlər rayon rəhbərliyi də tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olmaq üçün kəndimizə gəlmişdi. O, inşaat işləri ilə ya-

xından tanış olduqdan sonra burada quraşdırılacaq su qurğularının gücü, əhatə dairələri ilə maraqlanmışdır. İşlər bu sürətlə getsə, yeni anbar tezliklə istifadə ediləcək, əkin sahələrimiz cana gələcək.

Hörmətli redaksiya! Xahiş edirik, qəzetiniz vasitəsilə bu işdə əməyi olan hər kəsə minnətdarlığımızı çatdırarınsız.

Tovuz rayonunun Hacalılı kəndinin sakinləri

Kəndimiz infrastrukturuna görə şəhərdən geri qalmır

Əmək veteranıyam. 40 ildən artıq Tərtər poçt şöbəsində işləmişəm. Ailəmizin təsərrüfatında həmişə əlaqəsi olub. Sovetlər vaxtı bizim Seydimli kəndində Nəriman Nərimanov adına kolxoz fəaliyyət göstərirdi. Rayonda ən qabaqcıl təsərrüfatlardan biri idi. Pambıqçılıqda yarış cədvəlində adımız həmişə birinci olurdu.

İndi həyatımız dəyişib, nə kolxoz var, nə də sovxoz. Kəndimizin torpaqları camaat arasında bölünüb. Ailəmiz hər il pay torpağından yaxşı qazanc əldə edir. Kəndimizin infrastrukturuna da yaxşılaşdırılıb. Elektrik enerjisi, qaz və su sarıdan korluğumuz yoxdur, yollarımız abad və rahatdır. Kənddə müasir məktəb binası var. Bir neçə il əvvəl isə Seydimli kənd uşağ

bağçası əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilib. Hicran Hüseynovanın rəhbərliyi altında burada məhriban və qayğıkeş kollektiv çalışır. Hətta qonşu kəndlərdən də bura övladlarını gətirən valideynlər var. Nəvəm Hüseyn də bu bağçada tərbiyə alır.

Əmək veteranı kimi hər il dövlət tərəfindən verilən gəndəriş əsasında Azərbaycanın səfəli yerlərində istirahət edirəm. Bir məsələni xüsusən olaraq qeyd etmək istəyirəm: 30 ildən artıq bir müddətdə Seydimli cəbhəyini kənd kimi daim təhlükə altında yaşayırdı. Qələbəmizdən sonra insanlar rahat nəfəs alırlar. Mən bu yaşmda bundan böyük xoşbəxtlik bilmirəm.

Zaməddin İMANOV,
Tərtər rayonunun Seydimli kənd sakini

Neqativ hallar aradan qaldırılmışdır

"Azərbaycan" qəzetinin 27 noyabr 2022-ci il tarixli sayında dərc edilmiş "Fotoitiham"da qaldırılmış problemin həll edilməsi barədə Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinə ünvanlanmış məktubunuza baxılmışdır.

Məktubda qaldırılmış problemi araşdırmaq məqsədilə rayon icra hakimiyyətinin məsul şəxsləri rayon polis idarəsinin və Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları ilə birlikdə Yasamal rayonu, Məhəmməd Xiyabani küçəsi, 14 A ünvanında reydlər keçirilmişdir. Reydlər zamanı aşkar edilmiş neqativ hallar aradan qaldırılmış və qanunsuz ət kəsimi ilə məşğul olan sahibkarlara Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 454-cü maddəsinə əsasən, inzibati protokollar tərtib edilmişdir.

Məktubda qeyd olunan ünvanda ət kəsiminin və piyada səkilerində quraşdırılmış işə obyektlərinin qanunsuz fəaliyyətinin qarşısını almaq məqsədilə daim diqqət mərkəzində saxlanılacaqdır.

Elşad HƏSƏNOV,
Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı

Yaşayış məntəqələri mərhələli şəkildə qazlaşdırılır

Sizin "Soyuqbuluğun soyuq günləri" sərlövhəli oxucu məktubunda qaldırılmış problemin həlli istiqamətində tədbir görülməsi barədə 5 yanvar 2023-cü il tarixli məktubunuza baxılmışdır.

Bildirik ki, rayonun 109 yaşayış məntəqəsindən 74-ü (68,8 faiz) qazla təmin edilmiş, digər yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması ilə bağlı təkliflər "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinə təqdim olunmuşdur.

Hazırda 25 abonent sayı olan Gədəbəy şəhərinin "Dərəqumlu" adlanan yaşayış massivinin və 382 abonent sayı olan Qoşabulac kəndinin qazlaşdırılması işləri davam edir. "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin tərtib etdiyi proqrama əsasən, digər yaşayış məntəqələrinin mərhələli şəkildə qazlaşdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Natiq NAĞIYEV,
Gədəbəy Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini, RİH başçısının səlahiyyətində müvəqqəti icra edən

Ciddi tədbirlər görülmüşdür

Sizin Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Məhəmməd Xiyabani və Abbas Mirzə Şərifzadə küçələrinin kəsimində sanitariya norma və qaydalara əməl etmədən ət satışı və ictimai işə obyektlərinin fəaliyyət göstərməsi ilə bağlı məktubunuza Qida Təhlükəsizliyi Agentliyində aidiyyəti üzrə baxılmışdır.

Məktubda qeyd olunan məsələlərin araşdırılması məqsədilə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin, Yasamal Rayon Polis Şöbəsinin və Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşlarının iştirakı ilə adçəkilon ünvanda nəzarət tədbirləri həyata keçirilmişdir. Aparılan nəzarət tədbiri zamanı qeyd edilən ünvanda qanunsuz fəaliyyət göstərən 25 təsərrüfat subyekti (obyekt) müəyyən olunmuşdur ki, onlardan 23-ü ictimai işə xidməti göstərən obyekt, 1-i ət satışı, 1-i isə qanunsuz heyvan kəsimi məntəqəsi olduğu məlum olmuşdur. Onların qida təhlükəsizliyi sahəsində fəaliyyət göstərən subyektlər olaraq qida təhlükəsizliyi qeydiyyatına alınmadığı, baytarlıq-sanitariya normalarına cavab verməyən yerlərdə heyvan kəsimini və baytarlıq sənədli ilə müəyyən edilməyən və ət məhsullarının satışını həyata keçirdikləri müəyyən edilmişdir.

Aşkar olunmuş nöqsanlarla bağlı həmin obyektlərin vəzifəli şəxsləri - İsmayilov Ədil Səhəd oğlu, İmanov Mail İslam oğlu, Şirinov Kamran Səfər oğlu, Abdullayev Bəhrüz Feruz oğlu, Əliyev Şahsavar Məhdi oğlu, Axundov Arif Fəhəd oğlu, Abdullayev Firuz Yaxya oğlu, Sadiqov Cəmaləddin Cəlal oğlu barəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələrinə əsasən protokollər tərtib edilmiş və icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Məlumat üçün bildiririk ki, Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri tərəfindən qanunsuz fəaliyyət göstərən ticarət obyektlərinin sökülməsi və heyvan kəsimi üçün istifadə olunan sədə taxta və polietilendən istifadə edilərək quraşdırılmış konstruksiyaların qırılmasının qısa müddət ərzində yığılması həmin şəxslərdən tələb edilmişdir.

Əlavə olaraq bildiririk ki, adçəkilon obyektlərinin fəaliyyəti agentlik tərəfindən nəzarətdə saxlanılacaqdır.

Zəkiyyə MUSTAFAYEVA,
Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədr müavini

abunəçilərinin nəzərinə

Təqdim edilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsi və müştərilərə təklif olunan tariflərin optimallaşdırılması məqsədilə 28 fevral 2023-cü il tarixdən etibarən "Azercell Telekom" MMC-nin fakturasız (SimSim) xətt sisteminin abunəçilərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuş "Kombo 8", "Kombo 16", "Sadə 2", "Tələbə birliyi", "GəncOl 5", "GəncOl 8", "GəncOl 10", "GəncOl Uni", "Açıq Xətt" və "Bayram" tarif paketləri ləğv ediləcək. Qeyd olunan tarixdən etibarən növbəti yenilənmə dövründə digər tarif paketlərinə keçid etməyən abunəçilərin nömrələrində mövcud paket avtomatik olaraq (tarif dəyişikliyinə görə xidmət haqqı tutulmadan) aşağıda sadalanan ardıcılıq ilə daha əlverişli tarif paketlərinə abunəlik ilə əvəz ediləcək:

Nö	Ləğv olunan Tarif Paketlərinin adı	Avtomatik qaydada əvəz ediləcək Tarif Paketlərinin adı
1.	"Kombo 8"	"Azercellim"
2.	"Kombo 16"	"Azercellim"
3.	"Sadə 2"	"Azercellim"
4.	"Tələbə birliyi"	"Azercellim"
5.	"GəncOl 5"	"GəncOl6"
6.	"GəncOl 8"	"GəncOl9"
7.	"GəncOl 10"	"GəncOl9"
8.	"GəncOl Uni"	"GəncOl9"
9.	"Açıq Xətt"	"Azercellim"
10.	"Bayram"	"Azercellim"

"Azercellim" tarif paketi çərçivəsində aşağıdakı cədvəldə göstərilən tariflər tətbiq edilir:

"Azercellim" tarif paketi	
Şəbəkə daxili zənglər 1 (bir) dəqiqə	0,04 AZN (ƏDV daxil)
Şəbəkə xarici zənglər 1 (bir) dəqiqə	0,06 AZN (ƏDV daxil)
SMS	0,05 AZN (ƏDV daxil)
İnternet 1MB üçün	0,20 AZN (ƏDV daxil)

* Hesablama intervalı: zəng üçün - 1 dəqiqə, internet üçün - 51 KB. Tarifin qeyd olunan qiymətləri beynəlxalq istiqamətli, o cümlədən xüsusi kodlu (* ilə yığılan) və qısa nömrələrə edilən zəngləri əhatə etmir.

"GəncOl 6" və "GəncOl 9" tarif paketi çərçivəsində aşağıdakı cədvəldə göstərilən tariflər tətbiq edilir:

"GəncOl 6" tarif paketi	
Aylıq ödəniş	6 AZN (ƏDV daxil)
Tarifdaxili internet həcmi	3 GB
Tarifdaxili dəqiqə	300 dəqiqə
Pulsuz yazışma	WhatsApp

"GəncOl 9" tarif paketi	
Aylıq ödəniş	9 AZN (ƏDV daxil)
Tarifdaxili internet həcmi	6 GB
Tarifdaxili dəqiqə	600 dəqiqə
Pulsuz yazışma	WhatsApp

* Hesablama intervalı: zəng üçün - 1 dəqiqə, internet üçün - 51 KB. Tarifin qeyd olunan qiymətləri beynəlxalq istiqamətli, o cümlədən xüsusi kodlu (* ilə yığılan) və qısa nömrələrə edilən zəngləri əhatə etmir.

Qeyd: Abunəçilər göstərilən dəyişikliklər, tarif paketlərinin şərtləri, sifariş, başqası ilə əvəz etmə və imtina qaydası barədə, o cümlədən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim edilən xidmətlər, tariflər və keçirilən kampaniyalar barədə ətraflı məlumatları rəsmi internet sahifəmizdən (www.azercell.com), həmçinin Müştəri Xidmətlərinə (MX ofisləri, həftənin 7 günü 24 saat ərzində fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi) müraciət etməklə əldə etmək imkanına malikdirlər.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin balansında olan gəmilər üçün qasırga və losman trapezlər, trapezlər və alüminium keçid trapezlər satılmasının məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 02 fevral 2023-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı, M.Usynov, 2

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1047

Tender komissiyası

Hərbi qulluqçunun özünü öldürməsi faktı ilə bağlı cinayət işi başlanılıb

Müdafiə Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsinin hərbi qulluqçusu, əsgər Salahov Əkrəm Asim oğlunun 2023-cü il yanvarın 24-də odlu silahdan atəş açmaqla özünü öldürməsi barədə Qubadlı Hərbi Prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Hərbi Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, daxil olmuş

məlumat əsasında Qubadlı Hərbi Prokurorluğunun əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə və meyitə baxış keçirilib, iş üçün əhəmiyyət kəsb edən predmetlər maddi sübut kimi götürülüb, izahatlar alınmış və digər hərəkətlər icra edilib.

Fakt üzrə Qubadlı Hərbi Prokurorluğunda Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə

həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlanaraq şahidlər dindirilib, müvafiq ekspertizalar təyin edilib və təxirəsalınmaz zəruri istintaq hərəkətləri həyata keçirilib.

Hazırda istintaq davam etdirilir və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq bütün tədbirlərin görülməsi təmin olunacaq.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırq qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

abunəçilərinin nəzərinə

27.02.2023-cü il tarixdən etibarən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim edilən "Duetcell" xidmətinə yeni qoşulmalar dayandırılacaq. Qeyd olunan tarixədək bu xidmətə qoşulan abunəçilər xidməti deaktiv etmədikləri halda istifadəni davam etdirə biləcəklər.

Qeyd: Abunəçilər edilən dəyişikliklər, xidmətlərin şərtləri, aktiv edilməsi və ləğvi qaydası barədə, o cümlədən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim olunan xidmətlər, tariflər və keçirilən kampaniyalar barədə ətraflı məlumatları rəsmi internet sahifəmizdən (www.azercell.com) və ya Müştəri Xidmətlərinə (MX ofisləri, 7/24 fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi) müraciət etməklə əldə etmək imkanına malikdirlər.

korporativ abunəçilərinin nəzərinə

28.02.2023-cü il tarixdən etibarən "Azercell Telekom" MMC-nin fakturasız xətt sisteminə korporativ abunəçilərə təqdim edilən "Socar 20", "Socar 50", "Socar 100", "50 SMS", "100 SMS", "200 SMS", "250 SMS", "500 SMS" SMS paketlərinə və "Biznes 25 (illik)" paketinə yeni qoşulmalar dayandırılacaq. Göstərilən tarixədək paketlərə qoşulan abunəçilər müvafiq istifadə müddəti bitənədək paketlərdən istifadəyə davam edə biləcəklər.

Qeyd: Abunəçilərə göstərilən dəyişikliklər, o cümlədən "Azercell Telekom" MMC tərəfindən təqdim edilən xidmətlər, tariflər və keçirilən kampaniyalar barədə ətraflı məlumatları rəsmi internet sahifəmizdən (www.azercell.com), həmçinin Müştəri Xidmətlərinə (MX və ya Eksklüziv ofisləri, həftənin 7 günü 24 saat ərzində fəaliyyət göstərən Telefon Mərkəzi) müraciət etməklə əldə etmək imkanına malikdirlər. Korporativ abunəçilər xüsusi Müştəri Xidmətlərinə ((012)4904940 - şəhər telefonundan, 6050 - mobil telefondan (1 zəng - 0,1 AZN); bazar ertəsi - cümə, 09:00 - 18:00; şənbə, 09:00 - 16:00; e-poçt: destek@azercell.com) müraciət edərkən mövcud tariflər, kampaniyalar və xidmətlər haqqında məlumat öyrənmə, müxtəlif əməliyyatlar həyata keçirə və texniki dəstək ala bilərlər.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova və Rüfət Səfəraliyev Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini Toğrul Musayevə bacısı

TAMİLLA MƏMMƏDOVANIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Gülləş Federasiyasının rəhbərliyi və kollektivi federasiyanın vitse-prezidenti Namiq Əliyevə anası

RƏNA XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başcısı Zakir Fərəcov Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini Toğrul Musayevə bacısı

TAMİLLA MƏMMƏDOVANIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kollecinin kollektivi kollecin direktoru Oruc Məmmədova qardaşı

İBRAHİM MƏMMƏDOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai otaqlar şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavini	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" Nəşriyyatı,
IV mərtəbə

www.azerbaijan-news.az
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4939
Sifariş 187

Qiyməti 40 qəpik